

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Profil města Přelouč

**Vybrané socioekonomické analýzy
jako podklad pro tvorbu Strategického plánu
rozvoje města**

Strategický plán rozvoje města Přelouč

- [?] Zadavatel:** Město Přelouč
- [?] Zpracovatel:** Berman Group
- [?] Datum verze:** listopad 2013

OBSAH

1	Regionální význam	8
1.1	Sociogeografická regionalizace	8
2	Obyvatelstvo	13
2.1	Populační vývoj	13
2.2	Věkové složení obyvatelstva	15
3	Ekonomika, podnikání.....	18
4	Trh práce	22
5	Vzdělávání	29
5.1	Vzdělávací infrastruktura na území města a SO ORP Přelouč	31
6	Kvalita života	36
6.1	Bydlení ve městě.....	36
6.1.1.	Stávající situace na trhu s nemovitostmi v Přelouči a okolí.....	38
6.1.2.	Nová výstavba	40
6.2	Sociální a zdravotní služby	41
6.2.1.	Sociální služby	41
6.2.2.	Zdravotní péče	43
6.3	Bezpečnost.....	44
6.4	Kultura, sport a volnočasové aktivity.....	48
7	Cestovní ruch	51
8	Doprava	54
8.1	Intenzita dopravy	54
8.1.1.	Veřejná doprava.....	55
8.1.2.	Městská hromadná doprava.....	57
8.2	Nehodovost.....	61
9	Životní prostředí	66
9.1	Ochrana přírody a využívání půd	66
9.2	Nakládání s odpady.....	67
9.3	Kvalita ovzduší a vod.....	69

Seznam grafů

Graf 1	Závislost obcí zázemí mikroregionu Přelouč v roce 2001 a 2011	11
Graf 2	Vývoj počtu obyvatel ve městě Přelouč v letech 1992 – 2012	14
Graf 3	Porovnání celkového přírůstku/úbytku obyvatel města a SO OPR Přelouč v letech 2005 -2012	14
Graf 4	Věková struktura obyvatel města Přelouč v letech 2003, 2007 a 2012	15
Graf 5	Věková struktura obyvatelstva města a SO ORP Přelouč (SLDB 2011).....	16
Graf 6	Ekonomické subjekty v Přelouči podle převažující činnosti, 2012	18
Graf 7	Zaměstnanost obyvatel Přelouče podle hlavních odvětví ekonomiky (podíl v %), 2001 a 2011	19
Graf 8	Zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu v Přelouči (podíl na celkové zaměstnanosti v %), 2012	21
Graf 9	Podniky podle podílu na celkovém počtu pracovních míst ve zpracovatelském průmyslu, 2012	21
Graf 10	Podíl nezaměstnaných osob na populaci v Přelouči a Pardubickém kraji, 2007–2013	23
Graf 11	Počet uchazečů o zaměstnání a volná pracovní místa v Přelouči, 2007–2013.....	23
Graf 12	Uchazeči o zaměstnání v Přelouči podle věku, 2007–2013	24
Graf 13	Uchazeči o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti, 2007–2013	25
Graf 14	Uchazeči o práci podle nejvyššího dokončeného vzdělání, 2007–2013	25
Graf 15	Struktura volných pracovních míst v Přelouči (hlášených na Úřadu práce) podle typu zaměstnání	26
Graf 16	Uchazeči o zaměstnání v Přelouči podle typu vyžadovaného zaměstnání.....	27
Graf 17	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (SLDB 2011)	29
Graf 18	Vývoj vzdělanostní struktury v Přelouči mezi lety 2001 a 2011	30
Graf 19	Obyvatelstvo podle stupně vzdělání v obcích okresu Pardubice (r. 2011).....	30
Graf 20	Vytíženost jednotlivých mateřských škol v Přelouči v letech 2006 – 2013	31
Graf 21	Využití kapacity jednotlivých základních škol ve městě v letech 2007-2013.....	32
Graf 22	Vývoj počtu dětí na základních školách V Přelouči v letech 2013 – 2018 (r. 2012 = 100%)	33
Graf 23	Využití kapacity jednotlivých základních škol ve SO ORP Přelouč v letech 2007-2013	33
Graf 24	Vývoj počtu studentů Gymnázia a SOŠ Přelouč v letech 2005 – 2013 (index rok 2005/06 = 100%).....	34
Graf 25	Stáří bytového fondu (r. 2011, %)	36
Graf 26	Obydlené byty podle právního důvodu užívání (r. 2011, %)	37
Graf 27	Porovnání vypočtené ceny bytu v jednotlivých lokalitách (Kč/m ²)	38
Graf 28	Porovnání ceny za m ² u starší zástavby v okrese Pardubice (Kč/m ²)	39
Graf 29	Přehled výše obvyklého nájemného ve vybraných obcích okresu Pardubice (Kč/m ² /měsíc)	39
Graf 30	Struktura trestných činů ve městě Přelouč v roce 2012 (%)	45
Graf 31	Počet akcí a počet návštěvníků na akcích zrealizovaných Kulturními službami města v letech 2008-12	48
Graf 32	Vývoj návštěvnosti města Přelouč v letech 2000 – 2012 (index rok 2000 = 100%)	52
Graf 33	Délka spojení ve srovnání veřejné dopravy a automobilu ve všední den.	56
Graf 34	Počet spojů do centra (zastávka žel. st.) v pracovní i víkendové dny linkou 101	57
Graf 35	Počet spojů do centra (zastávka žel. st./aut. nádr.) v pracovní dny MHD a veřejnou dopravou z oblastí s nízkou intenzitou či absentující MHD	58
Graf 36	Počet spojů z centra (zastávka žel. st.) v pracovní i víkendové dny linkou 101.....	58
Graf 37	Počet spojů z centra (zastávka žel. st./aut. nádr.) v pracovní dny MHD a veřejnou dopravou z oblastí s nízkou intenzitou či absentující MHD	59
Graf 38	Vývoj počtu dopravních nehod v Přelouči a v okresech Pardubického kraje od roku 2007 do 2012.....	62

Graf 39	Vývoj počtu usmrčených při dopravních nehodách v Přelouči a v okresech Pardubického kraje od roku 2007 do 2012.....	62
Graf 40	Vývoj závažnosti dopravních nehod v Přelouči a v okresech v Pardubického kraje od roku 2007 do 2012	63
Graf 41	Index počtu dopravních nehod, počtu usmrčených při dopravních nehodách a závažnosti dopravních nehod v Přelouči a v okresech Pardubického kraje mezi rokem 2012 a 2007	63
Graf 42	Počet dopravních nehod na 1 000 obyvatel v okresech Pardubického kraje a v Přelouči	63
Graf 43	Vývoj počtu zraněných a dopravních nehod v Přelouči dle místních částí.....	64
Graf 44	Vývoj dopravních přestupků ve městě od roku 2007 do 2012.....	64
Graf 45	Druhy pozemků v městě Přelouči [%]	67
Graf 46	Vývoj podílu jednotlivých složek na celkovém množství odpadu vyprodukovaného městem Přelouč	68
Graf 47	Vývoj podílu jednotlivých složek na tříděném, dále využitelném, komunálním odpadu a sběrných míst.	69
Graf 48	Četnost tříd jakosti vody v profilu Valy v roce 2008 dle základních hodnot.....	72
Graf 49	Znečištění vody BSK 5 v profilu Valy v roce 2008 a třídy jakosti	72
Graf 50	Znečištění vody CHSKcr v profilu Valy v roce 2008 a třídy jakosti	73

Seznam tabulek

Tabulka 1	Relativní regionální význam.....	9
Tabulka 2	Závislost obcí zázemí mikroregionu Přelouč v roce 2001 a 2011	10
Tabulka 3	Srovnání ČR, Pardubického kraje a měst okresu Pardubice dle stavu a pohybu obyvatelstva v roce 2012	13
Tabulka 4	Podnikatelská aktivita v Přelouči a okolních městech, 2012	19
Tabulka 5	Daň z příjmu fyzických osob (DPFO) v územní působnosti FÚ Přelouč, 2005–2011.....	20
Tabulka 6	Fyzické (FO) a právnické osoby (PO) registrované k DPH v územní působnosti FÚ Přelouč.....	20
Tabulka 7	Vývoj počtu dětí, pedagogických pracovníků a tříd v MŠ ve městě (2006-2013).....	31
Tabulka 8	Přehled bytových jednotek v majetku Města Přelouč v roce 2013	37
Tabulka 9	Podíl jednotlivých obcí na počtu dokončených bytů v okrese Pardubice v letech 2002 – 2011 (%)	40
Tabulka 10	Přehled zařízení poskytujících sociální služby ve městě Přelouč a okolí v roce 2013	41
Tabulka 11	Zastoupení a dostupnost zdravotnických služeb v Přelouči, 2011	43
Tabulka 12	Vývoj počtu operativních zásahů a událostí Městské policie Přelouč v letech 2008 – 2012 (počty).....	44
Tabulka 13	Vývoj kriminality na území města Přelouč a teritoria Obvodního oddělení Policie ČR Přelouč	45
Tabulka 14	Vývoj průměrného počtu návštěvníků hlavních kulturních akcí.....	48
Tabulka 15	Vývoj návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení v letech 2000 - 2012	53
Tabulka 16	Intenzita dopravy v roce 2010 a 2005	54
Tabulka 17	Počet spojů veřejné dopravy	56
Tabulka 18	Délka spojení ve srovnání veřejné dopravy a automobilu [min]	56
Tabulka 19	Typ, počet a velikost chráněných území v okrese Pardubice	66
Tabulka 20	Množství a typ vyprodukovaného odpadu v ORP Přelouč v roce 2012	67
Tabulka 21	Množství vytríděného odpadu ve srovnání s krajem za rok 2012	68
Tabulka 22	Technická vybavenost domů v Přelouči.....	73

Seznam obrázků

Obrázek 1	Sociogeografická regionalizace v roce 2001	9
Obrázek 2	Sociogeografická regionalizace v roce 2011	10
Obrázek 3	Porovnání nápadu trestné činnosti Obvodního oddělení Přelouč a objasněnosti v letech 2008 - 2012	46
Obrázek 4	Intenzita dopravy v roce 2010	55
Obrázek 5	Počet spojů do centra (zastávka žel. st.) v pracovní dny linkou 101.....	59
Obrázek 6	Počet spojů do centra (zastávka žel. st.) ve víkendových dnech linkou 101	60
Obrázek 7	Počet spojů z centra (zastávka žel. st.) v pracovní dny linkou 101	60
Obrázek 8	Počet spojů z centra (zastávka žel. st.) ve víkendových dnech linkou 101	61
Obrázek 9	Překročení imisního limitu TV na ochranu zdraví vč. přízemního ozonu v Pardubickém kraji v roce 2011	70
Obrázek 10	Překročení denního imisního limitu PM 10 min. 36 dní v roce v Pardubickém kraji v roce 2011	70
Obrázek 11	Nadlimitní znečištění dle typu a intenzity v okrese Pardubice v roce 2011	71

Seznam zkratek

a.s.	Akciová společnost
BRKO	Biologicky rozložitelné komunální odpady
CR	Cestovní ruch
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČDDD	Čistý disponibilní důchod domácností
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
EU	Evropská unie
FO	Fyzické osoby
FÚ	Finanční úřad
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
KZAM	Klasifikace zaměstnání
LQ	Lokalizační kvocient
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MOS	Městská a obecní statistika
MŠ	Mateřská škola
MÚ	Městský úřad
NNO	Nestátní neziskové organizace
OOP	Obvodní oddělení Přelouč
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
ORP	Obec s rozšířenou působností
p.b.	Procentní bod
p.o.	Příspěvková organizace
PČR	Policie České republiky
PO	Právníkové osoby
POU	Obec s pověřeným obecním úřadem
RRV	Relativní regionální význam
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SKO	Směsný komunální odpad
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů

SO	Správní obvod
SOŠ	Střední odborná škola
SOU	Střední odborné učiliště
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
SVČ	Samostatná výdělečná činnost
TČ	Trestný čin
ÚP	Úřad práce
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola, vysokoškolské
ZP	Zpracovatelský průmysl
ZSJ	Základní sídelní jednotka
ZŠ	Základní škola

1 Regionální význam

Tato kapitola popisuje význam města Přelouče v širších vazbách na své okolí. Vychází přitom ze směrové pracovní dojížděky, která je nejdůležitějším každodenním procesem na mikroregionální úrovni. Svou povahou pracovní dojížděka nemusí respektovat administrativní hranice a ukazuje tak reálné vymezení regionu, které jádrové sídlo ovládá. Identifikace regionu, který Přelouč ovládá, je důležité zejména pro zjištění pozice města v sídelním systému, jež má výrazný vliv na charakter rozvoje města. Pro město Přelouč je navíc otázka regionálního významu, resp. postavení v sídelní hierarchii, o to důležitější, že se nachází v těsné blízkosti konurbace Pardubice – Hradec Králové. Tato kapitola tedy funguje jako obecný rámec pro další, specificky zaměřené, kapitoly a pomáhá tak k pochopení kontextuálních vazeb jejich dílčích závěrů.

Klíčové otázky:

- *Jaké je relativní postavení města v sídelní struktuře a co to pro město znamená?*
- *Jakým způsobem město váže obce svého zázemí a jak se síla vazeb změnila za uplynulých 10 let?*

Město Přelouč se nachází na západním okraji Pardubického kraje. Se svými 9 tis. je Přelouč jedenáctým největším městem v kraji. Přesto, že se v sousedství města nachází konurbace Pardubice – Hradec Králové je oblast okolí Přelouče spíše rurálního charakteru. Z tohoto důvodu je také význam města mírně větší, než by dle populační velikosti odpovídalo¹.

1.1 Sociogeografická regionalizace

Sociogeografická regionalizace je založena na analýze dojížděkových proudů do zaměstnání. Jedná se tedy o dynamický proces, jež se mění v čase, a to v závislosti na ekonomických a společenských změnách. V období mezi posledními dvěma cenzy, tj. roky 2001 a 2011, **došlo ke změnám v zázemí** jak v regionu mezoregionálního² centra Pardubice, tak i **v Přeloučském mikroregionu** (Obrázek 1 a 2). Při sčítání v roce 2001 tvořily Přeloučský mikroregion obce ležící v okrese Pardubice na západ od Přelouče. Poslední sčítání z roku 2011 však ukázalo rostoucí vliv Kolína, který rozšířil své zázemí o dvě obce z Přeloučského mikroregionu. Obdobné změny je možné sledovat také na úrovni mezoregionálních center Pardubic a Hradce Králové, kdy roste zázemí Hradce Králové na úkor Pardubic. Příčiny těchto změn je možné hledat zejména v ekonomice a stavbě dopravní infrastruktury. V případě změn v Přeloučském mikroregionu lze důvod hledat s největší pravděpodobností ve **výstavbě automobilového závodu TPCA v Kolíně**, kde vznikl relativně velký počet pracovních míst. Navíc pro mnoho obyvatel Přeloučského mikroregionu je časově výhodnější dojíždět za prací právě do Kolína, kam je dobré dopravní spojení jak po silnici, tak vlakem. Tato

¹ Ve SO Přelouče žije 2,7 krát více obyvatel než v samotném městě. V tomto směru jde o třetí největší poměr mezi SO v Pardubickém kraji.

² Hampl, M. (2005): Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext. Praha, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 147 s.

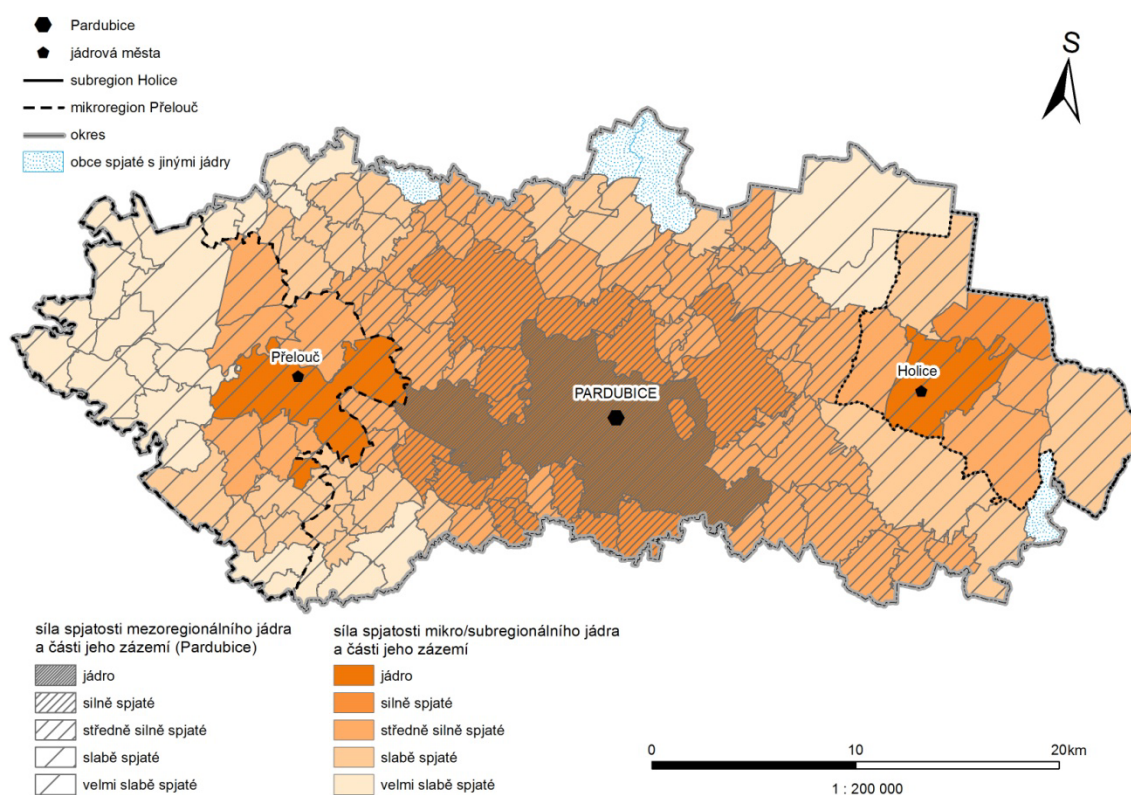
změna se také projevila na **relativním regionálním významu**³ Přelouče, který se zmenšil na **1,05** (Tabulka 1). V současné době tak význam města mírně převyšuje jeho populační velikost.

Tabulka 1 Relativní regionální význam

	2001			2011	
	Pardubice	Přelouč	Holice	Pardubice	Přelouč
počet obyvatel jádra	90 668	9 144	6 291	90 767	9 193
počet obyvatel zázemí	140 697	10 874	4 250	156 837	9 685
relativní regionální význam	1,55	1,19	0,68	1,73	1,05

Zdroj: ČSÚ – Dojíždka do zaměstnání a škol 2001 a 2011

Obrázek 1 Sociogeografická regionalizace v roce 2001

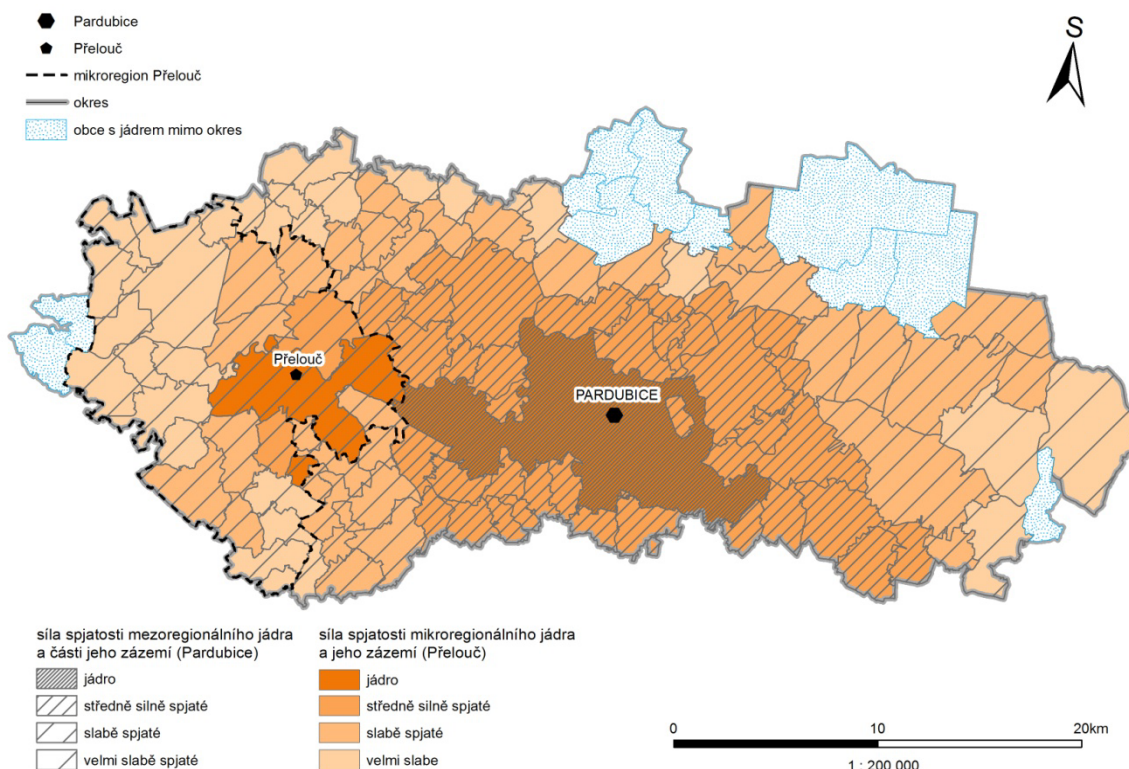

Zdroj: ČSÚ – Dojíždka do zaměstnání a škol 2001

³ Relativní regionální význam (RRV) je vyjádřen jako poměr populační velikosti jádra vůči zázemí, tj.

$$RRV = \frac{\text{počet obyvatel jádra}}{\text{počet obyvatel zázemí}}$$
 . Pokud je $RRV > 1$, disponuje jádro větším zázemím, než je jeho populační velikost a lze ho tak označit za relativně regionálně významné. Pokud je však $RRV < 1$, žije v zázemí jádra méně obyvatel než v samotném jádru. Relativní regionální význam je tak malý (Hampl, 2005).

Obrázek 2 Sociogeografická regionalizace v roce 2011

Zdroj: ČSÚ – Dojíždka do zaměstnání a škol 2011

Přesto, že klesl relativní regionální význam Přelouče, vzrostl na druhé straně mírně počet jeho obyvatel. Zatímco v roce 2001 žilo ve městě 9 144 obyvatel a v jeho zázemí 10 874 obyvatel, tak dle posledního cenzu to již bylo 9 193 v jádru a pouze 9 685 v zázemí. Kromě změn ve velikosti mikroregionu došlo **také k změnám v síle vazeb, které má Přelouč se svým zázemím** (Tabulka 2). V současné době jsou s městem **nejméně spjaté obce Brloh a Břehy**. Obce Chvaletice, Kladruby nad Labem, Turkovice a Zdechovice naopak vykazují spjatost nejmenší. Celkově vazby jádra a zázemí oproti roku 2001 ochably. Nejenže dříve silně spjaté obce jako Jankovice, Mokošín či Semín jsou dnes relativně slabě či vůbec svázané s Přeloučí, ale také již zmíněné obce Chvaletice, Kladruby nad Labem, Turkovice a Zdechovice oslabují své vazby na Přelouč. I když je možné pozorovat trend poklesu míry spjatosti jádra a zázemí, lze také identifikovat **rostoucí dojížděkovou závislost**. Přesto, že se na první pohled může zdát rozpor mezi poklesem spjatosti dané pracovní dojížděkou a rostoucí dojížděkovou závislostí, není tomu tak. Dojížděková závislost vypovídá o počtu obyvatel vyjíždějících z určité obce do jádra vůči celkovému počtu vyjíždějících. Rostoucí dojížděková závislost tak prezentuje **rostoucí význam Přelouče pro pracovní dojížděku pro ty obce, které jsou již s městem spjaté**.

Tabulka 2 Závislost obcí zázemí mikroregionu Přelouč v roce 2001 a 2011

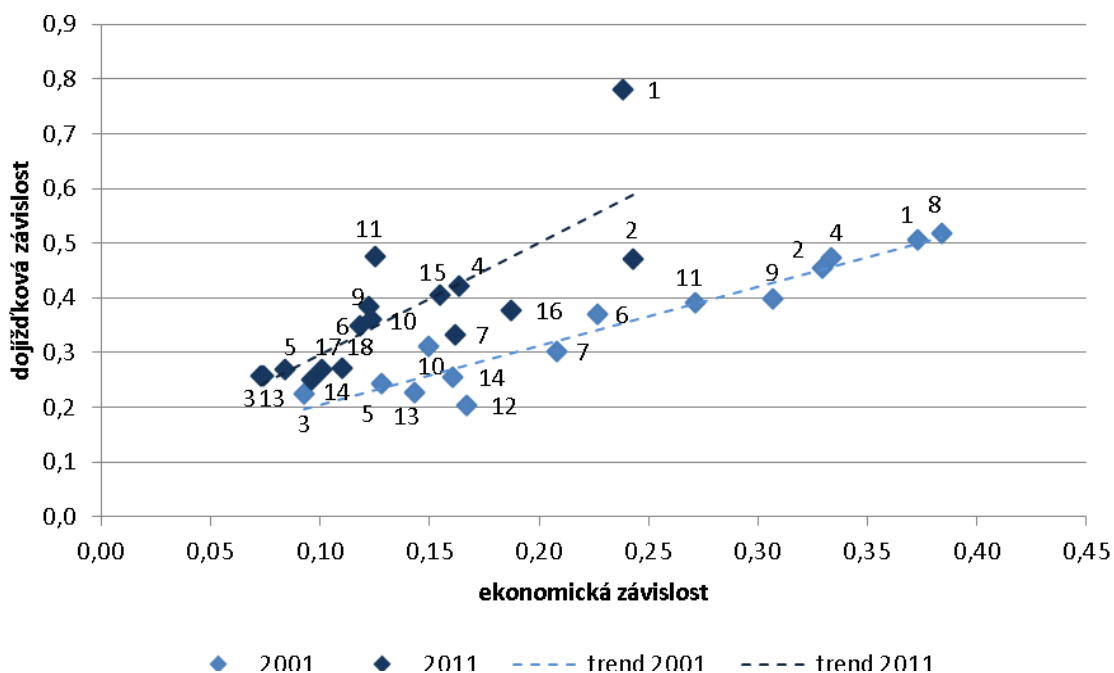
Obec	2001			2011		
	závislost na jádru		spjatost	závislost na jádru		spjatost
	ekonomická	dojížděková		ekonomická	dojížděková	
Brloh	0,37	0,51	125,16	0,24	0,78	125,74

Obec	2001			2011		
	závislost na jádru		spjatost	závislost na jádru		spjatost
	ekonomická	dojížděková		ekonomická	dojížděková	
Břehy	0,33	0,45	111,24	0,24	0,47	95,68
Chvaletice	0,09	0,22	40,93	0,07	0,26	40,31
Jankovice	0,33	0,47	113,98	0,16	0,42	74,76
Kladruby nad Labem	0,13	0,24	50,02	0,08	0,27	43,66
Lipoltice	0,23	0,37	82,40	0,12	0,35	58,58
Litošice	0,21	0,30	71,97	0,16	0,33	65,69
Mokošín	0,38	0,52	128,59	x	x	x
Semín	0,31	0,40	101,27	0,12	0,38	62,81
Sovolusky	0,15	0,31	61,10	0,12	0,36	60,66
Strašov	0,27	0,39	93,46	0,13	0,48	72,50
Tetov	0,17	0,20	53,74	x	x	x
Turkovice	0,14	0,23	51,36	0,07	0,26	40,47
Zdechovice	0,16	0,26	57,65	0,10	0,25	44,18
Sopřeč	x	x	x	0,15	0,40	71,32
Valy	x	x	x	0,19	0,38	75,11
Řečany nad Labem	x	x	x	0,10	0,27	47,09
Újezd u Přelouč	x	x	x	0,11	0,27	49,22

Zdroj: ČSÚ – Dojížděka do zaměstnání a škol 2001 a 2011

Pozn.: Obce s neurčenou směrovou dojížděkou byly přiřazeny k administrativnímu centru

Graf 1 Závislost obcí zázemí mikroregionu Přelouč v roce 2001 a 2011

Zdroj: ČSÚ – Dojížděka do zaměstnání a škol 2001 a 2011

Pozn.: 1 – Brloh; 2 – Břehy; 3 – Chvaletice; 4 – Jankovice; 5 – Kladruby nad Labem; 6 – Lipoltice; 7 – Litošice; 8 – Mokošín; 9 – Semín; 10 – Sovolusky; 11 – Strašov; 12 – Tetov; 13 – Turkovice; 14 – Zdechovice; 15 – Sopřech; 16 – Valy; 17 – Řečany nad Labem; 18 – Újezd u Přelouče

Význam města Přelouče odpovídá populační velikosti města. **Město za uplynulých 10 let svůj význam mírně oslabilo.** Příčiny lze hledat zejména v posilování měst Kolína a Pardubic, které rozšířily své zázemí i na úkor Přelouče. Město samotné však mírně populačně vzrostlo a posílilo své vazby dojížděkové vazby s těmi obcemi, s kterými je již spjato. **Navzdory koncentračním silám, které soustřeďují stále více klíčových ekonomických činností do velkých jádrových měst, si město Přelouč udržuje svůj význam jako mikroregionální centra.**

Shrnutí

- Význam města je mírně větší, než by odpovídalo jeho populační velikosti. Relativní regionální význam Přelouče se za posledních 10 let mírně zmenšil.
- Spjatost obcí zázemí se od minulého cenzu oslabila. Naopak ty obce, které jsou již delší dobu s Přeloučí svázané, se staly více dojížděkově závislé. Roste tedy význam Přelouče pro pracovní dojížděku pro ty obce, které jsou již s městem spjaty.
- Navzdory koncentračním silám, které soustřeďují stále více klíčových ekonomických činností do velkých jádrových měst, si město Přelouč udržuje svůj význam jako mikroregionální centra.

2 Obyvatelstvo

Kapitola je zaměřena na zhodnocení současného i budoucího demografického vývoje ve městě Přelouč. Populační vývoj a zejména vývoj věkové struktury populace má zásadní vliv na poptávku po vzdělávacích, zdravotnických a sociálních službách, které patří mezi významné faktory a podmínky kvality života obyvatel. Závěry z této kapitoly budou dále využity především v sekci analýzy zaměřené na kvalitu života a vybraných služeb ve městě.

Klíčové otázky:

- *Jaký je demografický vývoj ve městě v posledních letech a jaká je současná věková struktura obyvatelstva ve městě?*
- *Jaké vývojové trendy lze očekávat v budoucnu?*

2.1 Populační vývoj

Město Přelouč je druhou největší obcí okresu Pardubice. Na konci roku 2012 ve městě žilo celkem 9 057 obyvatel, což je 5,4 % populace okresu Pardubice a 1,7 % populace Pardubického kraje.

Tabulka 3 Srovnání ČR, Pardubického kraje a měst okresu Pardubice dle stavu a pohybu obyvatelstva v roce 2012

	počet obyvatel (k 31.12)	přirozený přírůstek	migrační saldo	celkový přírůstek	podíl 0-14 (%)	podíl 65 + (%)	index stáří	ø věk
Česká republika	1 257 158	0,0	1,0	1,0	14,8	16,8	113,3	41,3
Pardubický kraj	516 440	-0,03	0,1	0,1	15,0	17,0	113,1	41,2
SO ORP Přelouč	24 707	-0,9	3,2	2,4	13,9	17,1	123,3	42,0
Přelouč	9 057	-3,1	-0,7	-3,8	13,2	17,5	132,4	42,2
Pardubice	89 467	-0,2	-0,8	-0,9	13,8	19,4	140,9	42,7
Holice	6 489	0,0	-0,3	-0,3	15,3	18,0	117,3	41,6
Sezemice	3 604	3,1	7,0	10,1	17,1	15,0	87,4	39,7
Lázně Bohdaneč	3 355	3,6	-6,6	-3	14,5	15,7	108,0	40,2
Chvaletice	3 074	1,6	-7,2	-5,6	13,2	15,6	117,7	41,3

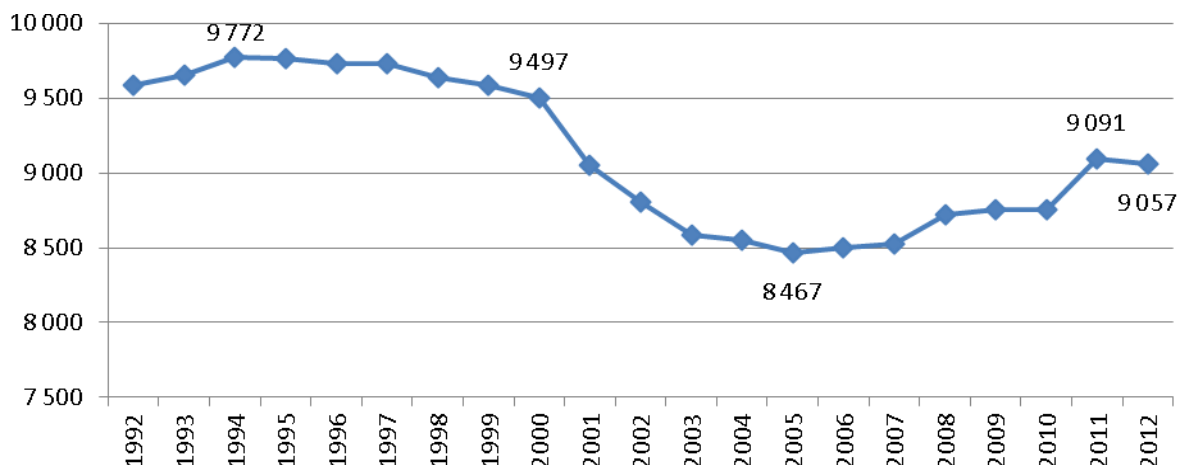
Poznámka: Přirozený přírůstek, migrační saldo i celkový přírůstek jsou uvedeny v hodnotách na 1 000 obyvatel středního stavu roku 2012. Podíl 0-14 (%) vyjadřuje podíl obyvatel ve věku 0-14 let, podíl 65+ podíl obyvatel starších 65 let. Index stáří je definován jako počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0-14 let.

Zdroj: ČSÚ – Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2013, Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností, Demografická ročenka měst, ČSÚ krajská reprezentace Pardubice

V posledních dvaceti letech je vývoj počtu obyvatel velmi nestabilní (Graf 2). Počet obyvatel se mírně zvyšoval do roku 1994, pak následovalo období pozvolného poklesu až do roku 2000, kdy následovalo pěti leté období s výrazným poklesem počtu obyvatel (ze 100 % v roce 1994 na 86,6 % v roce 2005). Od roku 2005 začala Přelouč opět růst a počet obyvatel se zvyšoval až do roku 2011 a to zejména vlivem migrace (kladné migrační saldo).

Specifikem pro město Přelouč je, že jeho demografický vývoj je dlouhodobě pozitivně ovlivňován aktivním saldem migrace. Naopak přirozený přírůstek se od roku 1971 pohybuje v záporných hodnotách vyjma roku 2011.

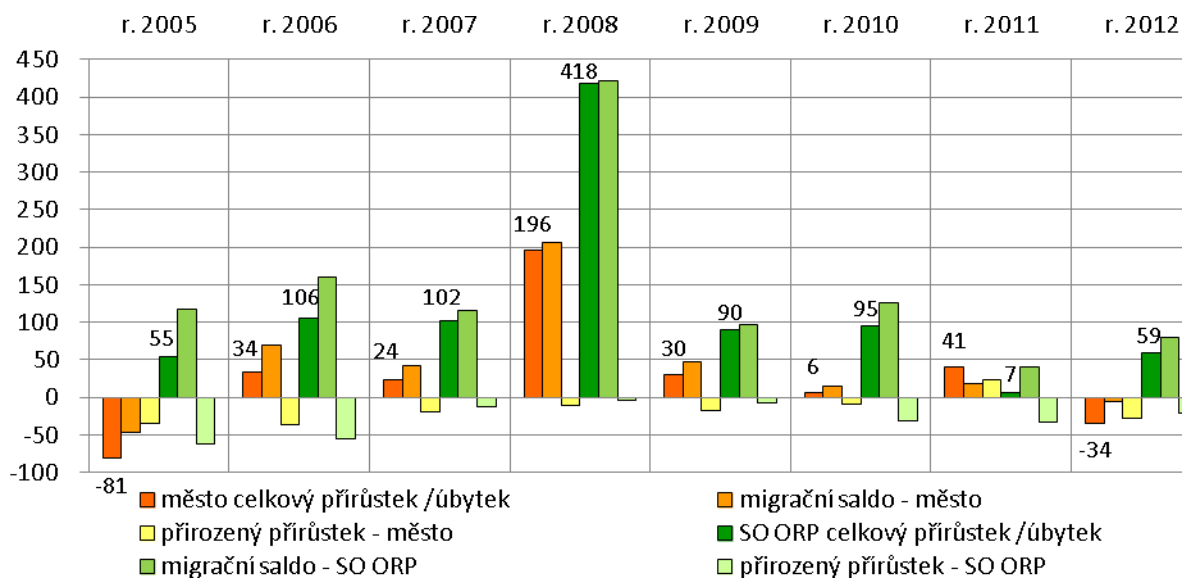
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel ve městě Přelouč v letech 1992 – 2012

Zdroj: Demografická ročenka měst, ČSÚ krajská reprezentace Pardubice

Pro demografický vývoj posledních let je charakteristický úbytek počtu obyvatel přirozenou měnou (vyjma roku 2011) a přírůstek počtu obyvatel města zajišťovaný kladným saldem migrace (vyjma roku 2005 a 2012). Pohyb obyvatel stěhováním byl v posledních šesti letech relativně významný a počet obyvatel se ve městě zvyšoval.

Graf 3 Porovnání celkového přírůstku/úbytku obyvatel města a SO OPR Přelouč v letech 2005 -2012

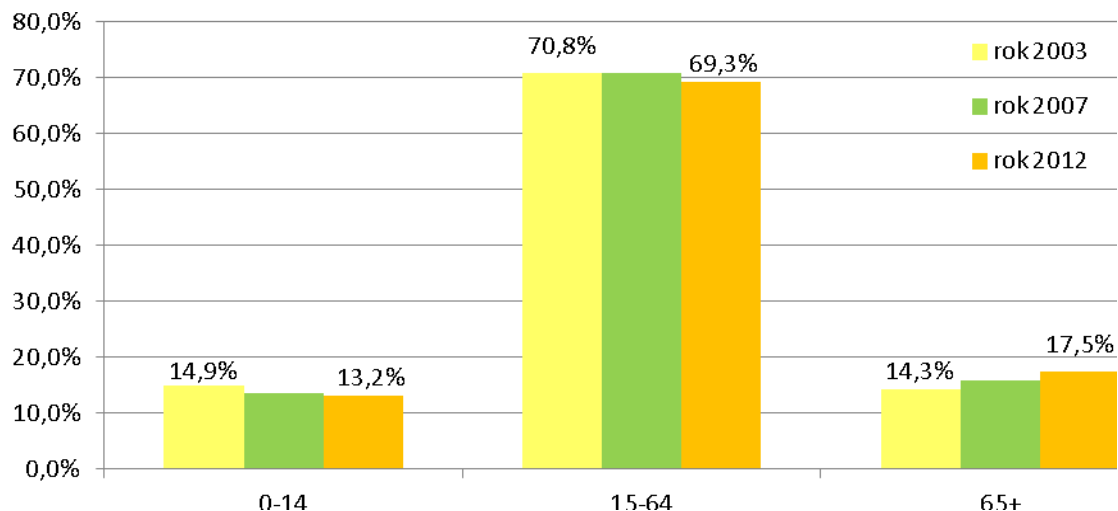
Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností, Demografická ročenka měst, ČSÚ krajská reprezentace Pardubice

Situace v rámci SO ORP je podobná. V úhrnu let 2005-2012 sice docházelo k úbytku obyvatel přirozenou měnou, ale počet obyvatel SO ORP Přelouč se i přesto zvyšoval a to vlivem přírůstku obyvatel stěhováním.

2.2 Věkové složení obyvatelstva

Populace ve městě v posledních deseti letech stárne. Z grafu (Graf 4) je viditelné, že mírně klesá počet obyvatel v produktivním věku a naopak vzrůstá podíl obyvatel v poproduktivním věku.

Graf 4 Věková struktura obyvatel města Přelouč v letech 2003, 2007 a 2012

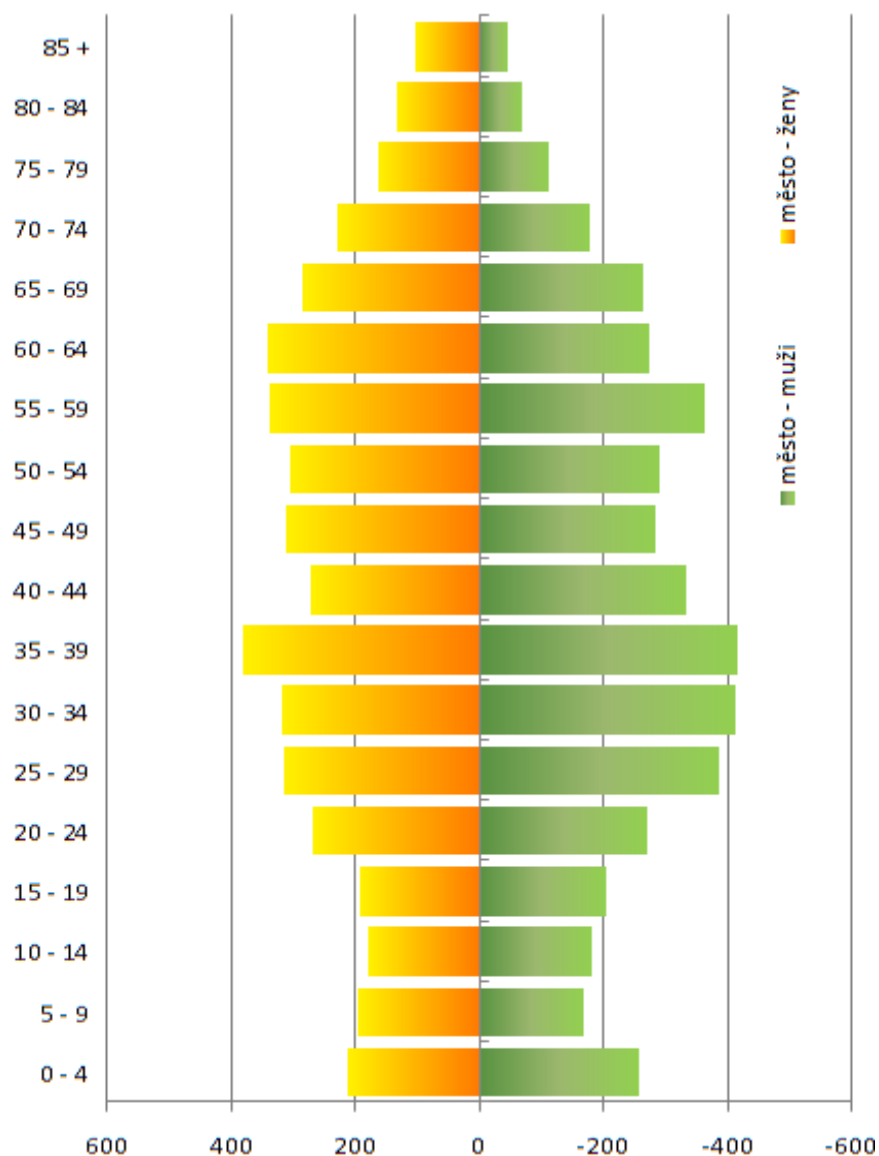
Zdroj: Demografická ročenka měst, ČSÚ krajská reprezentace Pardubice

Podíl věkové kategorie do 14 let se za posledních 13 let snížil téměř o 2,2 % a podíl věkové kategorie nad 65 let věku se naopak zvýšil téměř o 4 %. Hlavními příčinami těchto změn jsou na jedné straně klesající úmrtnost a prodlužující se střední délka života a na straně druhé stále nízká porodnost.

Stárnutí populace lze také doložit zvyšujícím se průměrným věkem obyvatel a neustále rostoucím indexem stáří⁴. Za posledních dvanáct let se průměrný věk zvýšil o 3,1 let a u indexu stáří je posun ještě mnohem výraznější- **Zatímco v roce 2001 připadalo na 100 dětí ve věku 0-14 let necelých 89 osob ve věku 65 a více let, tak v roce 2012 to bylo již 132,4 osob.**

⁴ Index stáří je definován jako počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0-14 let.

Graf 5 Věková struktura obyvatelstva města a SO ORP Přelouč (SLDB 2011)

Zdroj: SLDB 2011

Populační vývoj do roku 2050

Populační vývoj v celé České republice prochází v posledních letech mnoha významnými změnami, které bezesporu ovlivní i budoucí vývoj. Tyto proměny demografického chování se stále více promítají do většiny sfér veřejného života.

Populační prognóza České republiky do roku 2050 předpokládá pokles podílu dětí v populaci a bude se také snižovat zastoupení produktivní složky, tedy osob ve věku 15 – 64 let. U osob v poproduktivním věku je naopak očekáván opačný jev, počet osob nad 65 let věku bude postupně růst.

V Pardubickém kraji je dle střední varianty populační prognózy ČR očekáván v roce 2050 nárůst podílu poproduktivní složky na 32,3 % a zvýšení indexu stárí na 258 (tedy na 100 dětí ve věku 0-14 let bude připadat 258 osob ve věku nad 65 let). Tento předpokládaný celkový počet obyvatel a věkové složení může být do větší či menší míry ovlivněn vývojem vnitřní i zahraniční migrace.

Obdobný vývoj lze očekávat také v Přelouči. V následujících letech bude docházet k poklesu počtu obyvatel věkové kategorie 0-14 let i osob ve věkové skupině 15-64 let a postupný nárůst počtu obyvatel nad 65 let věku. Rostoucí počty obyvatel ve vyšším a vysokém věku tak budou znamenat silné ekonomické zatížení obyvatelstva v produktivním věku. Jako důsledek tohoto procesu lze také očekávat změnu poptávky po veřejných službách a především zvyšující se tlak na sociální a zdravotnické služby.

Shrnutí:

- Změny počtu obyvatel města Přelouč jsou od roku 1992 výrazné. Přelouč až do roku 2005 ztrácela na své velikosti. Nárůst počtu obyvatel města i SO ORP Přelouč v posledních pěti letech je vlivem kladného migračního salda.
- V kontextu celého Pardubického kraje vykazuje město Přelouč v procesu demografického stárnutí určitý náskok. Město patří ke starším obcím kraje a to jak z pohledu průměrného věku tak i podílu dětské složky.
- Obyvatelstvo města Přelouče postupně stárne a to především vlivem prodlužování naděje dožití a také v důsledku stále klesající porodnosti. Do budoucna nelze předpokládat výrazné změny tohoto trendu. Zvyšování počtu osob starších 65 let však nebude plynulé, podle současného stromu života lze očekávat nejvýraznější zvýšení podílu osob důchodového věku do přibližně roku 2022. Tento vývoj bude mít klíčový dopad na rozhodování v různých sférách od zajištění sociálních služeb pro seniory po schopnost dostatečně pokrýt zvýšenou poptávku v oblasti zdravotnictví (specifická zdravotní péče). Především tyto oblasti budou vyžadovat růst finančních toků, budou muset být do značné míry "flexibilní" a budou tak pod neustálým nápořem.

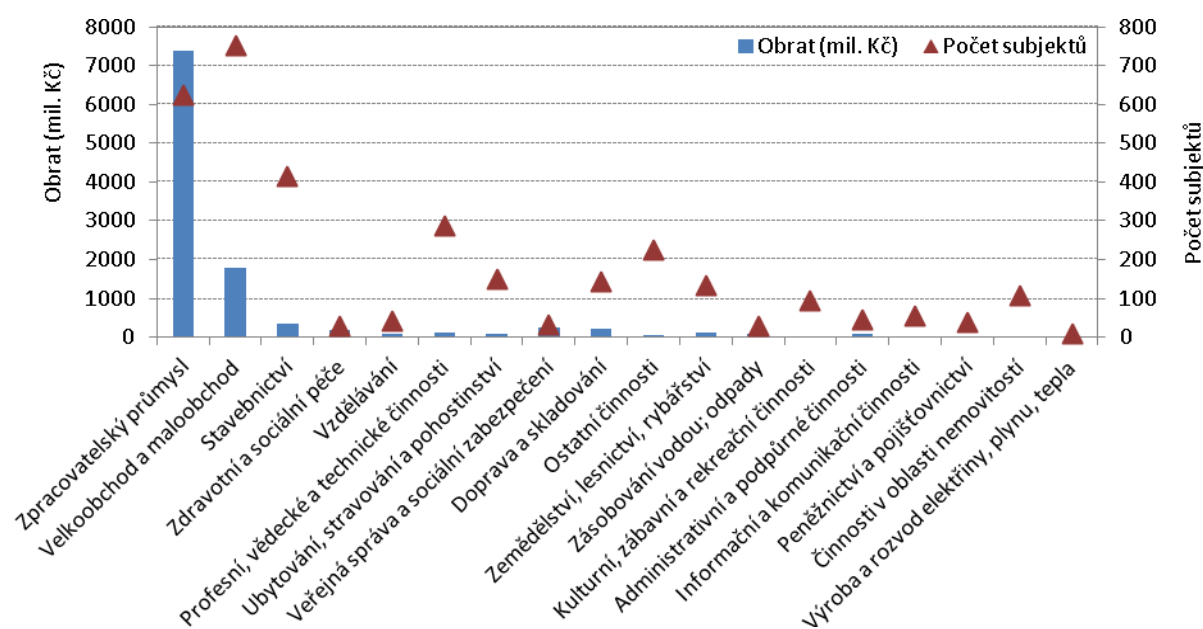
3 Ekonomika, podnikání

V této kapitole bude analyzována ekonomika města Přelouč, zejména pak její struktura a změny v čase. Cílem je identifikovat nejvýznamnější odvětví, která jsou klíčová pro ekonomiku města a která poskytují pracovní příležitosti obyvatelům města i jeho okolí.

Klíčové otázky:

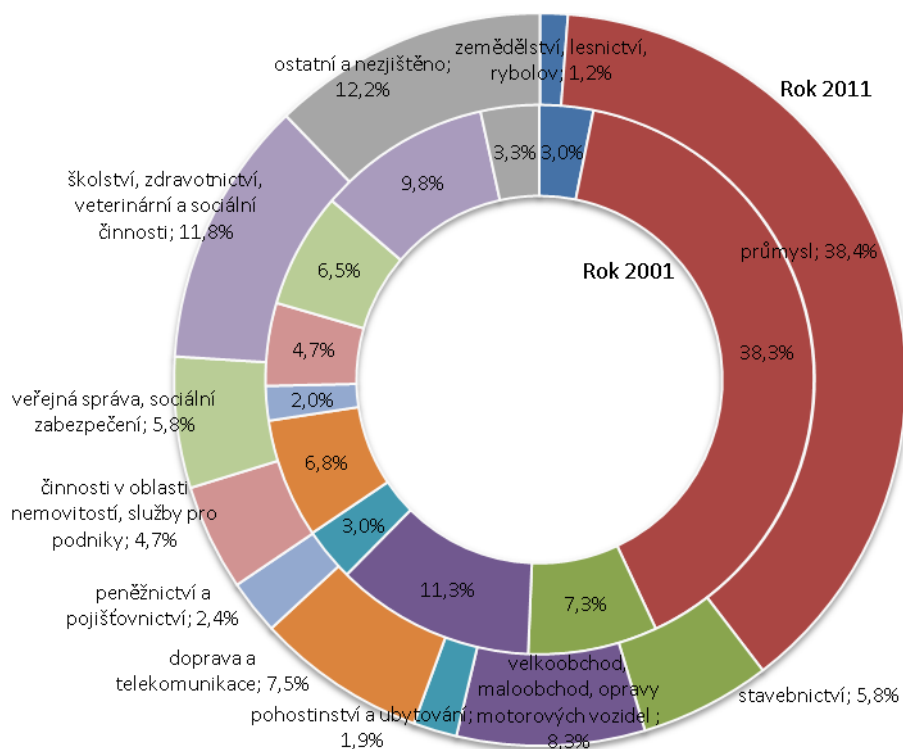
- *Jaká je struktura ekonomiky ve městě? Která ekonomická odvětví jsou pro město klíčová?*
- *Jaká je intenzita podnikatelské aktivity v porovnání s okolními městy? Jak se vyvíjí v čase?*
- *Jaká je specializace zpracovatelského průmyslu jako nejvýznamnějšího ekonomického odvětví ve městě?*

Graf 6 Ekonomické subjekty v Přelouči podle převažující činnosti, 2012

Zdroj: Databáze firem Albertina 2012, vlastní úpravy

Celkem bylo v Přelouči v roce 2012 podle databáze firem Albertina registrováno 3366 ekonomických subjektů. Z toho největší část připadá na sektory velkoobchodu a maloobchodu, zpracovatelského průmyslu a stavebnictví. Zpracovatelský průmysl je nejvýznamnějším ekonomickým sektorem – vytváří více než 67 % hodnoty obrátu všech ekonomických subjektů ve městě (rozhodující část tvoří několik velkých podniků – blíže viz závěry z průzkumu podnikatelského prostředí).

Graf 7 Zaměstnanost obyvatel Přelouče podle hlavních odvětví ekonomiky (podíl v %), 2001 a 2011

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Zpracovatelský průmysl je jednoznačně největším zdrojem pracovních míst v Přelouči. Jako hlavní obor působení ho uvádí téměř 20 % všech ekonomických subjektů ve městě. Ve firmách působících ve zpracovatelském průmyslu pracuje více než 38 % všech ekonomicky aktivních obyvatel města (v celém Pardubickém kraji je to jen 30 %) a jeho podíl na celkovém počtu pracovních míst se od roku 2001 téměř nezměnil. Druhým nejvýznamnějším odvětvím je velkoobchod a maloobchod, kde je počet ekonomických subjektů vyšší než ve zpracovatelském průmyslu, ale jedná se většinou o fyzické osoby a malé firmy. Proto tvoří toto odvětví pouze 8% podíl na celkové zaměstnanosti. Podíl pracovních míst ve velkoobchodě a maloobchodě od roku 2001 klesl o 3 p. b.

Tabulka 4 Podnikatelská aktivita v Přelouči a okolních městech, 2012

	podnikající fyzické osoby		podnikající právnické osoby		
	počet	na 100 obyvatel	počet	na 100 obyvatel	obchodní spol. v %
Přelouč	1 636	18,1	526	5,8	34,0
Chlumec nad Cidlinou	911	17,0	194	3,6	42,8
Heřmanův Městec	789	16,2	191	3,9	46,6
Čáslav	1 850	18,2	446	4,4	30,3

Zdroj: ČSÚ – veřejná databáze

Podnikatelská aktivita je v Přelouči v porovnání s podobně velkými okolními městy nadprůměrná. Vysoký je zejména počet podnikajících právnických osob (měřeno relativně na 100 obyvatel), mezi nimiž tvoří značnou část obchodní společnosti. Dalším alternativním způsobem jak měřit podnikatelskou aktivitu jsou

data o daňových výnosech. Ty se týkají všech podnikatelských subjektů v obcích spadajících do územní působnosti Finančního úřadu (FÚ) v Přelouči, tedy nejen města Přelouč, ale i dalších 40 obcí⁵.

Tabulka 5 Daň z příjmu fyzických osob (DPFO) v územní působnosti FÚ Přelouč, 2005–2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet subjektů registr. k DPFO	5 845	5 661	5 798	5 960	6 265	6 317	6 566
Celkové inkaso DPFO (tis. Kč)	154 854	147 589	136 307	119 741	99 377	103 388	115 270
Průměr na 1 subjekt (Kč)	26 493	26 071	23 509	20 091	15 862	16 367	17 556

Zdroj: Generální finanční ředitelství

Celkový počet podnikajících fyzických osob rostl i v období ekonomické krize. To má pravděpodobně dvě příčiny. Přejít některých zaměstnanců mezi OSVČ v rámci tzv. švarcsystému, který umožňuje snížit firmám povinné odvody ze mzdy, ačkoliv zaměstnanec vykonává svou práci pro firmu i nadále. Napovídá tomu i skokové snížení daňových výnosů v letech 2008 a 2009, které ale souvisí i s poklesem tržeb podnikatelských subjektů v období ekonomické krize. Menší měrou k růstu podnikatelské aktivity přispěla i dlouho trvající nepříznivá situace na trhu práce, zejména nízký počet volných pracovních míst, což mohlo přispět k rozhodnutí některých lidí vstoupit do vlastního podnikání. V posledních dvou sledovaných letech se již inkaso DPFO opět zvyšuje, což může značit oživení v podnikatelském sektoru.

Z celkového počtu podnikatelských subjektů není možné zjistit, jaký podíl z nich skutečně vykazuje aktivitu. To pomůže nastínit statistika subjektů registrovaných k DPH, která zahrnuje pouze vybrané aktivní subjekty (nikoliv všechny, pouze ty, pro něž je výhodné nebo mají povinnost být k DPH registrováni).

Tabulka 6 Fyzické (FO) a právnické osoby (PO) registrované k DPH v územní působnosti FÚ Přelouč

		2005	2007	2009	2011
Počet subjektů registrovaných k DPH	FO	747	720	713	688
	PO	208	213	238	235
Podíl nově registrovaných subjektů k DPH	FO	4,0%	3,5%	2,5%	1,6%
	PO	43,3%	24,9%	19,3%	17,0%
Podíl zrušených registrací subjektů k DPH	FO	2,9%	1,3%	1,0%	3,5%
	PO	28,8%	22,1%	31,9%	30,2%

Zdroj: Generální finanční ředitelství

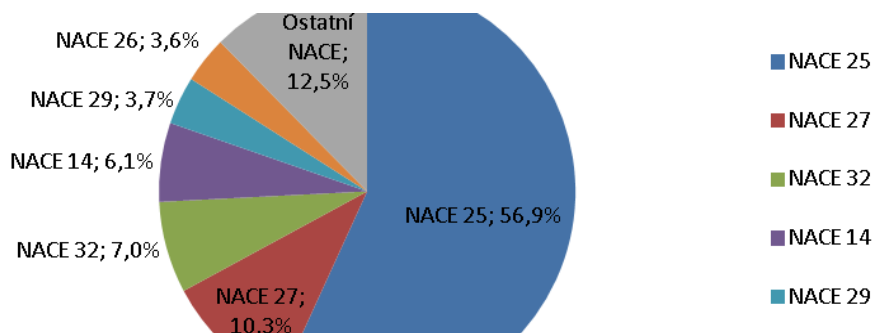
Klesající počet fyzických osob registrovaných k platbě DPH částečně potvrzuje tezi, že rostoucí celkový počet FO jde především na vrub švarcsystému (i když to z dostupných dat není možné přesně prokázat) nebo se jedná o začínající podnikatele s nízkým obrátem. Registrace k DPH je totiž povinná pro subjekty s ročním obrátem vyšším než 1 mil. Kč případně se k ní může podnikatel přihlásit dobrovolně, pokud se mu to vyplatí (zejména pokud obchoduje se subjekty DPH platící). Naopak počet PO registrovaných k DPH v Přelouči a okolí roste, což značí zvyšující se podnikatelskou aktivitu větších subjektů typu obchodních společností.

⁵ Brloh, Břehy, Bukovina u Přelouče, Hlavečnick, Holotín, Choltice, Chrtínky, Chvaletice, Jankovice, Jedousov, Jeníkovice, Kladruba nad Labem, Kojice, Labské Chrčice, Lipoltice, Litošice, Mokošín, Morašice, Poběžovice u Přelouče, Přelouč, Přelovice, Přepychy, Řečany nad Labem, Selmice, Semín, Sopřeč, Sovolusky, Stojice, Strašov, Svinčany, Svojšice, Tetov, Trnávka, Turkovice, Újezd u Přelouče, Urbanice, Valy, Vápno, Veselí, Zdechovice, Žaravice

Specializace a vnitřní struktura zpracovatelského průmyslu

Firmy působící ve zpracovatelském průmyslu vytváří nejvíce pracovních míst v Přelouči. Proto je vhodné se blíže podívat i na jeho vnitřní strukturu a odvětvové specializace.

Graf 8 Zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu v Přelouči (podíl na celkové zaměstnanosti v %), 2012

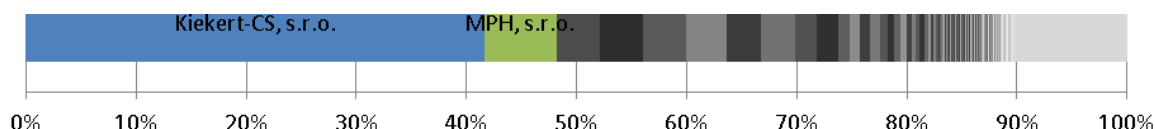

NACE 25	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků	NACE 14	Výroba oděvů
NACE 27	Výroba elektrických zařízení	NACE 29	Výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů
NACE 32	Ostatní zpracovatelský průmysl	NACE 26	Výroba počítačů, elektronických a optických zařízení

Zdroj: Databáze firem Albertina 2012, vlastní úpravy

Detailní analýza ukazuje, že nejvýznamnějším průmyslovým odvětvím z pohledu počtu pracovních míst je výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (NACE 25), kde působí téměř 200 ekonomických subjektů (z celkového počtu 625 ve zpracovatelském průmyslu ve městě) poskytující pracovní místa 2180 lidem. Rozhodující roli (nejen) v tomto odvětví hraje firma Kiekert-CS, která v současnosti zaměstnává 1317 pracovníků. Zásadní význam této firmy pro ekonomiku města a lokální trh práce ukazuje i následující graf, který zobrazuje podíl jednotlivých podniků ve městě na celkovém počtu pracovních míst ve zpracovatelském průmyslu. Další průmyslová odvětví mají v ekonomice města již mnohem nižší význam – v elektrotechnickém průmyslu podniká 36 subjektů vytvářejících téměř 400 pracovních míst, ve výrobě oděvů pracuje 232 zaměstnanců v 62 ekonomických subjektech.

Graf 9 Podniky podle podílu na celkovém počtu pracovních míst ve zpracovatelském průmyslu, 2012

Zdroj: Databáze firem Albertina 2012, vlastní úpravy

Podrobnější informace mikroekonomické povahy o struktuře podnikového sektoru, jeho vnitřních charakteristikách, vývoji v čase a bariérách pro rozvoj dalších podnikatelských aktivit poskytuje Průzkum podnikatelského prostředí.

Shrnutí:

- Nejvýznamnějším ekonomickým odvětvím v Přelouči z pohledu zaměstnanosti i objemu tržeb firem je zpracovatelský průmysl. Subjekty, které v něm podnikají, vytváří 67 % obrátu všech podniků ve městě. Ve zpracovatelském průmyslu je zaměstnáno více než 38 % pracujících obyvatel města.
- Podnikatelská aktivita je v Přelouči v porovnání s okolními podobně velkými městy nadprůměrná. Vysoký je především počet podnikajících právnických osob, což vypovídá o koncentraci aktivit větších ekonomických subjektů (společností s ručením omezením, akciových společností apod.).
- Celkový počet podnikajících fyzických osob roste. Jejich daňové inkaso však dlouhodobě klesalo, svého dna dosáhlo v roce 2009, od té doby opět roste. Příčinou je kromě obnoveného růstu podnikatelské aktivity velmi pravděpodobně také přechod některých zaměstnanců mezi OSVČ (tzv. švarcsystém).
- Ve vnitřní struktuře průmyslu tvoří dominantní část kovodělný průmysl. Klíčovou roli hraje firma Kiekert-CS, jako nejvýznamnější zaměstnavatel ve městě. Sama tato firma vytváří více než 40 % pracovních míst v průmyslu a 32 % všech pracovních míst ve městě.
- Dalšími významnými průmyslovými odvětvími jsou elektrotechnický průmysl a výroba textilií a oděvů.

4 Trh práce

Kapitola analyzuje základní aspekty trhu práce ve vývojovém pohledu, zejména s důrazem na strukturu uchazečů o zaměstnání podle sledovaných znaků. K analýze jsou použita data, která poskytla krajská pobočka Úřadu práce v Pardubicích, a která se vztahují přímo k městu Přelouč. Většina dat je dostupná v celé časové řadě až do poloviny roku 2013. Data za volná pracovní místa se od roku 2012 zadávají na krajské pobočce v Pardubicích, a proto nejsou dostupná za město Přelouč a není možné je srovnávat s předchozím obdobím.

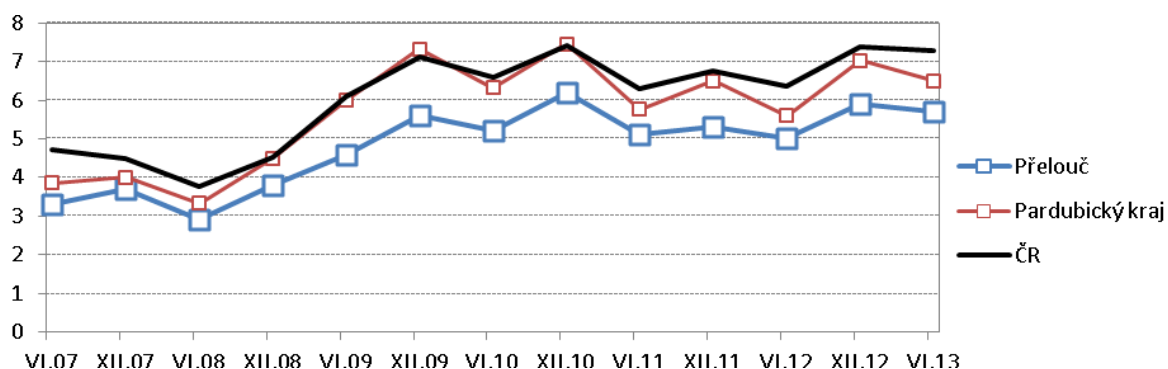
Klíčové otázky:

- *Jak se vyvíjí nezaměstnanost v Přelouči v posledních 6 letech v porovnání se situací v Pardubickém kraji?*
- *Jaký je vývoj poptávky na lokálním trhu práce – počet volných pracovních míst a jejich struktura?*
- *Které skupiny obyvatel jsou nejvíce ohroženy nezaměstnaností a jaké jsou jejich společné znaky?*

Nezaměstnanost se v Přelouči dlouhodobě pohybuje na nízkých hodnotách. Nově sledovaný ukazatel podíl nezaměstnaných na populaci se po celé sledované období pohybuje pod úrovní průměru Pardubického kraje i celé ČR a spíše se blíží nižší nezaměstnanosti sousedního Středočeského kraje.

Hlavní odlišností ve vývoji nezaměstnanosti v Přelouči je její pomalejší nárůst v období ekonomické krize mezi druhou polovinou roku 2008 a koncem roku 2009, který ukazuje, že zaměstnavatelé na lokálním trhu práce nepropouštěli tak rychle a v takové míře jako v jiných částech Česka.

Graf 10 Podíl nezaměstnaných osob na populaci v Přelouči a Pardubickém kraji, 2007–2013

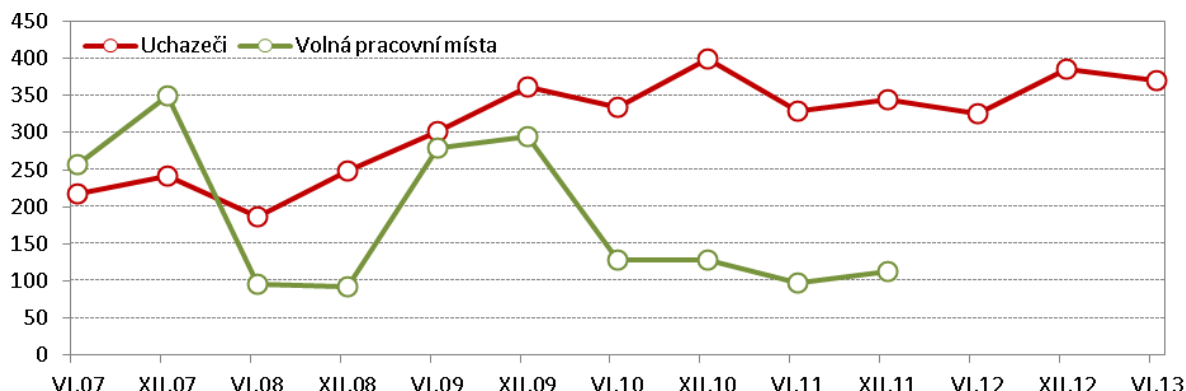

Pozn.: Nezaměstnanost je vyjádřena nově sledovaným ukazatelem podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, ÚP Pardubice

Podíl nezaměstnaných osob se v posledním roce v Přelouči mírně zvýšil, ale stále se nachází pod průměrem Pardubického kraje i ČR. Nárůst nezaměstnanosti v Přelouči byl v posledních 18 měsících, kdy ekonomika opět zpomalovala, nižší než v ostatních částech Pardubického kraje.

Graf 11 Počet uchazečů o zaměstnání a volná pracovní místa v Přelouči, 2007–2013

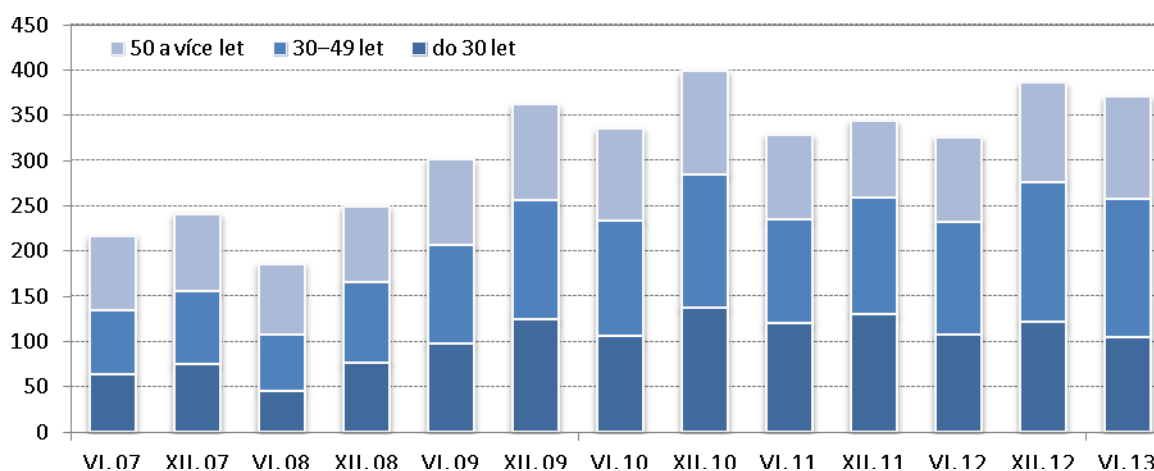

Pozn.: Od roku 2012 jsou volná pracovní místa většinou zadávána a sledována v krajském pracovišti ÚP Pardubice, proto není možné získat přesné údaje za město Přelouč

Zdroj: Pobočka ÚP Pardubice

Klíčovým ukazatelem trhu práce je poměr mezi počtem volných pracovních míst a počtem uchazečů o zaměstnání, poměr, který se v důsledku ekonomické krize razantně zvýšil. Tento ukazatel dosahuje v Přelouči dlouhodobě velmi dobrých hodnot. V období před vypuknutím ekonomické krize byl počet volných pracovních míst nabízených firmami ve městě zhruba stejný (někdy i vyšší) než počet uchazečů o zaměstnání. Od roku 2010 se počet volných míst skokově snížil, i přesto připadají v posledních 3 letech na 1 volné místo 3–4 uchazeči. To je mnohem příznivější než situace jinde v ČR, kde se v průměru pohyboval poměr do začátku roku 2009 kolem 3, od roku 2010 pak mezi 12 a 18 uchazeči na 1 volné pracovní místo. Důvodem takového rozdílu je nejen poloha Přelouče v ekonomicky vyspělejší oblasti ČR, ale také jeho pozice mikroregionálního centra s velkou koncentrací pracovních příležitostí, které slouží i pro obyvatele okolních obcí. Tato situace působí na snížení poměru mezi počtem uchazečů o zaměstnání a volnými pracovními místy.

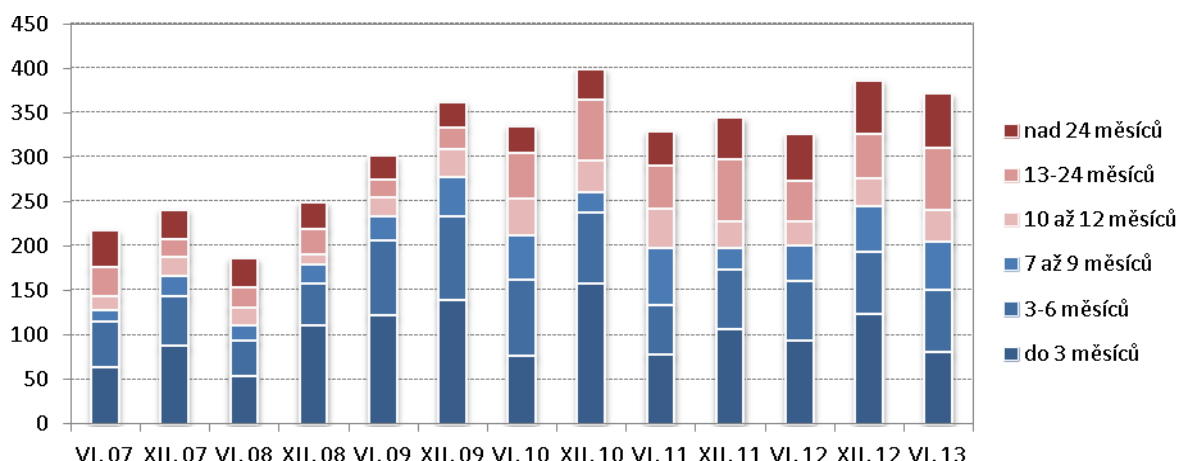
Graf 12 Uchazeči o zaměstnání v Přelouči podle věku, 2007–2013

Zdroj: Pobočka ÚP Pardubice

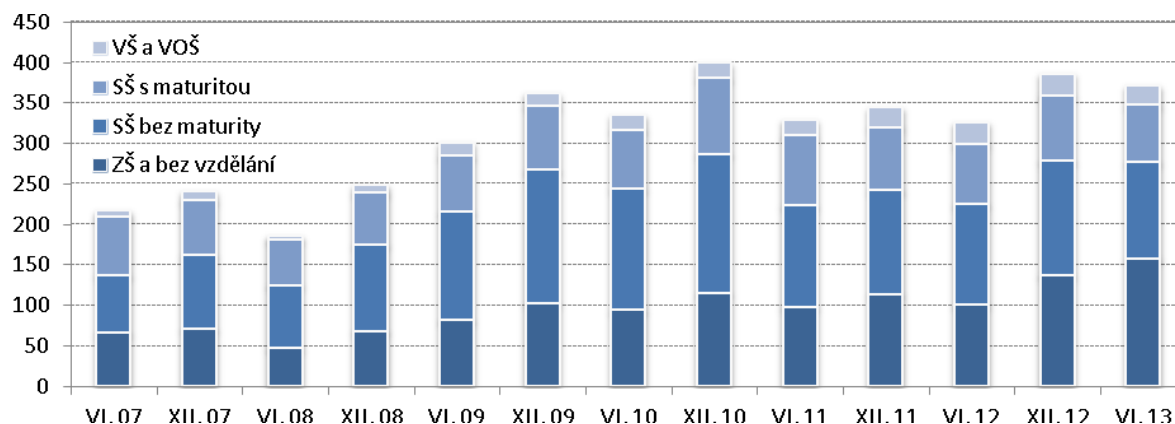
Struktura uchazečů o práci se ve městě v posledních šesti letech mírně proměnila. Vzrostl podíl i počet nejmladších uchazečů ve věku do 30 let (mezi nimi nejvíce vzrostl počet nezaměstnaných ve věku 20–24 let) a uchazečů ve věku mezi 30 a 49 lety (z 32 % na 41 %), jejichž podíl i počet roste kontinuálně od vypuknutí ekonomické krize v roce 2008. Velmi zranitelná je zejména skupina uchazečů o zaměstnání mezi 20 a 24 lety – nezaměstnanost této věkové skupiny se v posledních 4 letech v Přelouči drží na vysoké úrovni a neklesá. Dlouhodobější nezaměstnanost u mladých lidí přitom vede k absenci vytvoření základních pracovních návyků a v souvislosti s ekonomickou krizí, která v Evropě výrazně dolehla právě na tuto věkovou skupinu, se mluví o tzv. „ztracené generaci“.

Naopak uchazečů o práci ve věku nad 50 let od roku 2009 nepřibývá, což ukazuje na jejich relativně dobrou pozici na lokálním trhu práce. Může to souviset s nízkou kvalitou absolventů (především středních škol technického zaměření), na kterou si v různých průzkumech zaměstnavatelé v Česku stěžují. Ti kvůli tomu stále dávají přednost starším zkušenějším pracovníkům s lepšími dovednostmi a technickými kompetencemi.

Graf 13 Uchazeči o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti, 2007–2013

Zdroj: Pobočka ÚP Pardubice

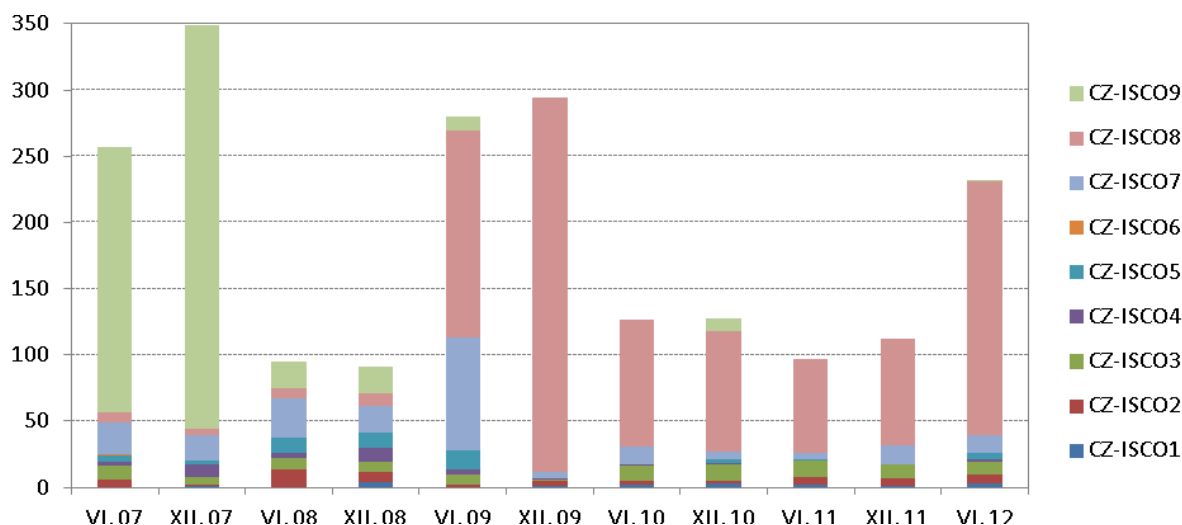
Dlouhodobá nezaměstnanost se stává problémem pro Přelouč, stejně jako pro ostatní části ČR. Její příčinou je především dlouho trvající období ekonomické stagnace nebo jen velmi pomalého růstu, které se promítá do opatrnosti zaměstnavatelů a projevuje se nízkou tvorbou nových pracovních míst. Po roce 2009 ve městě rychle narůstá podíl i počet dlouhodobě nezaměstnaných lidí, kteří jsou bez práce déle než 1 rok, což má dopady na jejich společenské i ekonomické postavení a znevýhodňuje jejich další pozici při hledání zaměstnání.

Graf 14 Uchazeči o práci podle nejvyššího dokončeného vzdělání, 2007–2013

Zdroj: Pobočka ÚP Pardubice

Nárůst uchazečů o zaměstnání po roce 2008 se týkal především osob se základním a nižším středním vzděláním, které na trhu práce hledali obtížně uplatnění. Takto vzdělaní lidé tvoří více než dvě třetiny všech uchazečů o zaměstnání v Přelouči. Počet nezaměstnaných se středoškolským vzděláním s maturitou se naopak nezvyšoval a jen mírný nárůst byl u vysokoškolsky vzdělaných osob, ačkoliv jejich podíl v populaci neustále roste.

To naznačuje, že na místním trhu práce klesá nabídka nižších pracovních pozic pro méně kvalifikované osoby a naopak se zvyšuje poptávka zejména po odborně středoškolsky vzdělaných pracovnících. To částečně potvrzují i data o struktuře volných pracovních míst podle typu nabízených pozic.

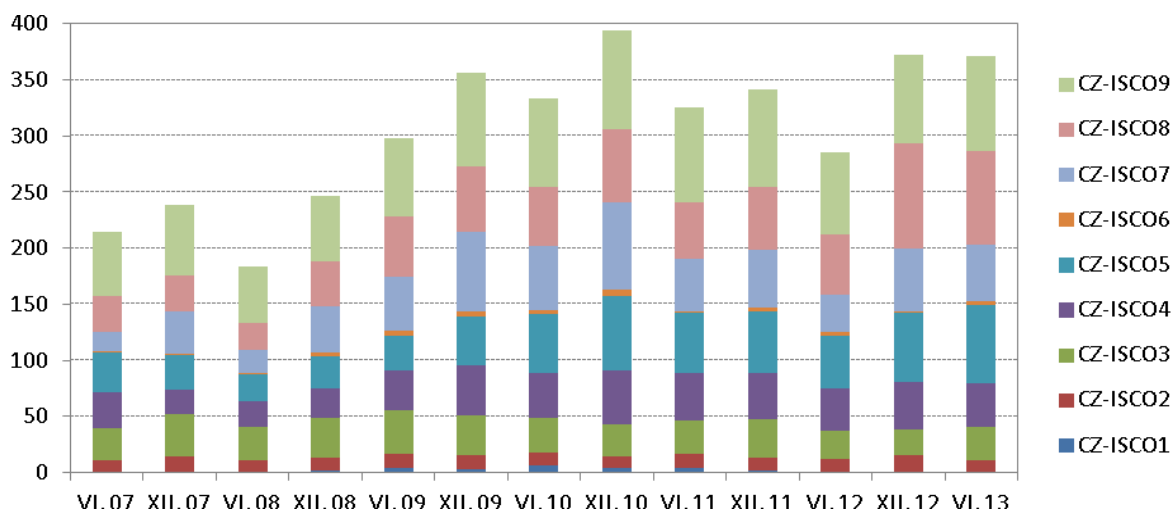
Graf 15 Struktura volných pracovních míst v Přelouči (hlášených na Úřadu práce) podle typu zaměstnání

Zdroj: Pobočka ÚP Pardubice

CZ-ISCO1	Zákonodárci a řídící pracovníci	CZ-ISCO6	Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví
CZ-ISCO2	Specialisté	CZ-ISCO7	Řemeslníci a opraváři
CZ-ISCO3	Techničtí a odborní pracovníci	CZ-ISCO8	Obsluha strojů a zařízení, montéři
CZ-ISCO4	Úředníci	CZ-ISCO9	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
CZ-ISCO5	Pracovníci ve službách a prodeji		

Největší proměnou ve struktuře nabídky volných pracovních míst v Přelouči je výrazný pokles pracovních míst pro pomocné a nekvalifikované pracovníky (CZ-ISCO 9), jejichž nabídka s nástupem ekonomické krize v roce 2008 prakticky vymizela. Naopak od roku 2009 ve struktuře převažují pracovní pozice obsluhy strojů a zařízení a montérů (CZ-ISCO 8), tedy střední technické pozice ve výrobní sféře obsazované především osobami s odborným středoškolským vzděláním. Neznamená to, že pracovní místa pro pomocné a nekvalifikované pracovníky zanikla, ale jejich počet se určitě snížil a pravděpodobně došlo i k jejich obsazování více vzdělanými zaměstnanci (např. odborně středoškolsky vzdělanými). Tento posun má příčinu v nižším počtu volných pracovních míst, o které soupeří více uchazečů (s různým stupněm odbornosti), což vede k tomu, že uchazeči s nejnižším vzděláním, kteří mají nejmenší šanci uplatnění, často tento souboj o pracovní místa prohrávají. To nepřímo potvrzuje dlouhodobě rostoucí počet uchazečů o zaměstnání se ZŠ a nižším SŠ vzděláním a také těch uchazečů vyžadujících nejnižší pracovní pozice (viz další graf).

Převaha nižších pracovních pozic především ve výrobní sféře v nabídce volných pracovních míst je dána také tím, že pracovníci na tyto pozice jsou častěji hledáni přes úřady práce, než je tomu například u zaměstnanců na pozicích specialistů a technických a odborných pracovníků (CZ-ISCO 2 a 3), které si firmy většinou hledají sami nebo přes personální agentury.

Graf 16 Uchazeči o zaměstnání v Přelouči podle typu vyžadovaného zaměstnání

Zdroj: Pobočka ÚP Pardubice

CZ-ISCO1	Zákonodárci a řídící pracovníci	CZ-ISCO6	Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví
CZ-ISCO2	Specialisté	CZ-ISCO7	Řemeslníci a opraváři
CZ-ISCO3	Techničtí a odborní pracovníci	CZ-ISCO8	Obsluha strojů a zařízení, montéři
CZ-ISCO4	Úředníci	CZ-ISCO9	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
CZ-ISCO5	Pracovníci ve službách a prodeji		

Největší část uchazečů o zaměstnání poptává na trhu práce různé specializace ve výrobní sféře (CZ ISCO 7 až 9). Počet těchto osob se v posledních letech mírně zvyšuje a jejich podíl na celkovém počtu uchazečů se udržuje nad 50 %. Zásadní vliv na to měla ekonomická krize, která vyústila v omezování výroby a propouštění v řadě výrobních závodů v Přelouči, což se nejvíce dotklo právě dělnických profesí⁶. I přesto nižší a střední pracovní pozice ve výrobní sféře tvoří většinu volných pracovních míst nabízených místním úřadem práce. Uchazeči poptávající tato místa mají stále dostatečnou možnost najít uplatnění.

Mírně se zvyšuje také počet uchazečů hledajících práci ve službách a prodeji, což může souviset i s rostoucím podílem takto specializovaných absolventů středních škol, právě na úkor technicky vzdělaných jedinců.

Shrnutí

- Nezaměstnanost v Přelouči, ačkoliv došlo mezi červnem 2008 a koncem roku 2009 k jejímu zdvojnásobení, se pohybuje na nižší úrovni, než je průměr Pardubického kraje i celého Česka. V posledních dvou letech se podíl nezaměstnaných v populaci (nově používaný ukazatel) pohybuje v Přelouči mezi 5 a 6 %.
- Podle posledních dostupných dat z roku 2011 připadají v Přelouči na 1 volné pracovní místo 3 až 4 uchazeči o zaměstnání. Situace je tak mnohem příznivější než v celém Česku, kde se

⁶ Jen v největší firmě ve městě Kiekert-CS zaniklo mezi koncem roku 2007 a 2009 více než 400 pracovních míst.

během roku 2011 ucházelo o 1 pracovní místo v průměru 12–18 lidí, v posledních měsících se hodnota pohybuje kolem 13 uchazečů.

- Nárůst počtu nezaměstnaných mezi roky 2008 a 2010 se týkal téměř výhradně věkových skupin 20–29 let a 30–49 let. Pozice lidí starších 50 let se na lokálním trhu práce výrazněji nezhoršila.
- Značným problémem se v Přelouči stává dlouhodobá nezaměstnanost. Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou bez práce déle než 12 měsíců, tvoří již třetinu nezaměstnaných. 60 % uchazečů je bez práce déle než 6 měsíců.
- Výrazně se zvýšila nezaměstnanost u osob s nízkým vzděláním (ZŠ a SŠ bez maturity). Příčinou je vyšší konkurence na trhu práce (nižší počet volných míst a více uchazečů) a také proměna ve struktuře pracovních míst, kdy se razantně snížil počet volných míst pro pomocné a nekvalifikované pracovníky a naopak vzrostla nabídka středních technických pozic (montéři a obsluha strojů a zařízení).

5 Vzdělávání

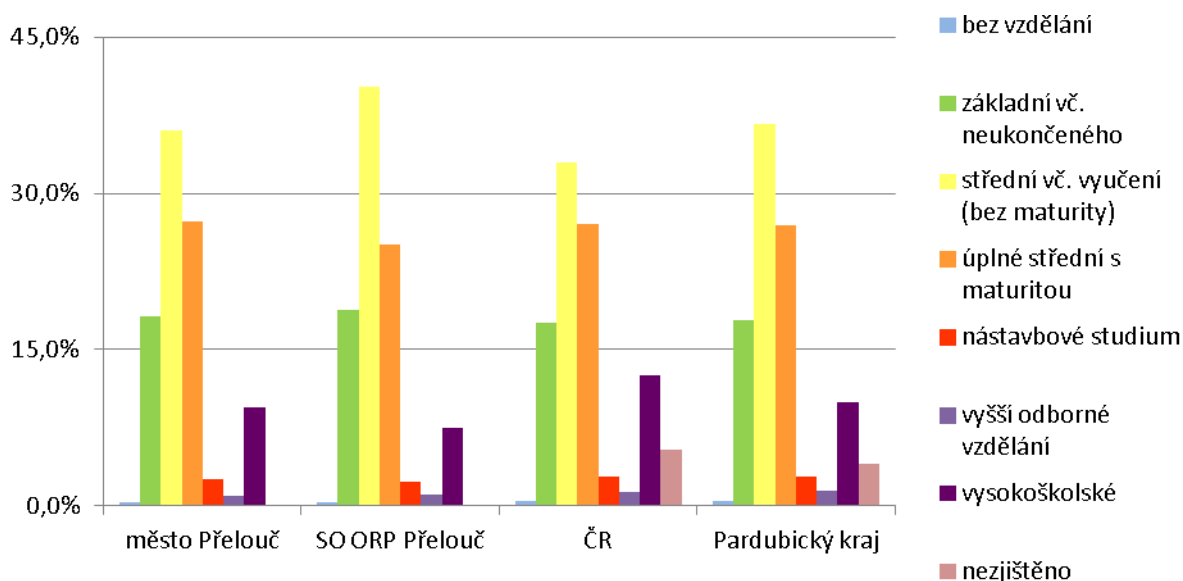
V této kapitole je pozornost zaměřena na oblast vzdělávání na území města Přelouč a v jeho nejbližším okolí. Cílem kapitoly je zhodnotit jednak vzdělanostní úroveň obyvatelstva města a dále také dostupnost a vytížení vzdělávacích institucí spravovaných městem. Při hodnocení jsou využita data poskytnutá oddělením školství Městského úřadu v Přelouči.

Klíčové otázky:

- Jaká je vzdělanostní struktura v Přelouči?
- Jaká je kapacita a vytížení vzdělávací infrastruktury na území města a v jeho okolí?
- Jaká je struktura středního školství ve městě?

Ze srovnání vzdělanostní struktury města Přelouč s průměrem České republiky a Pardubického kraje je zřejmé, že rozdíly nejsou příliš výrazné (Graf 17). Město téměř kopíruje průměrné hodnoty Česka i kraje. Výrazně horší pozici má Přelouč v podílu osob s vysokoškolským vzděláním. Podíl této skupiny je o 3 % nižší než průměr ČR.

Graf 17 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (SLDB 2011)

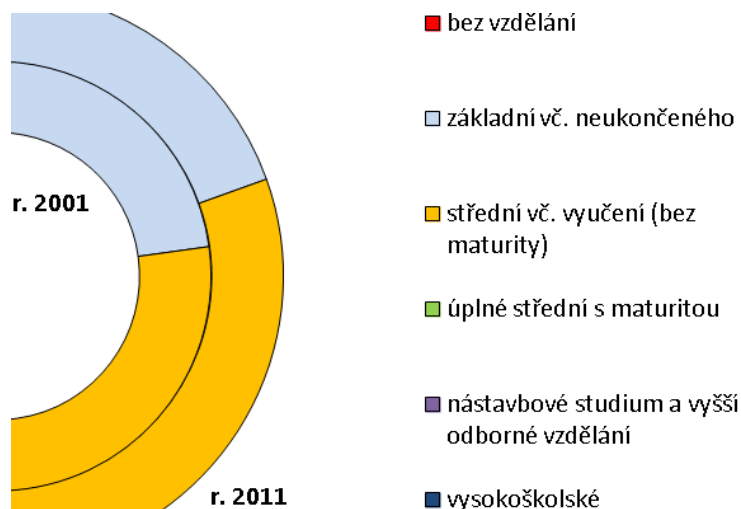
Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Vzdělanostní kvalita pracovní síly v Přelouči je v porovnání s ostatními obcemi okresu Pardubice spíše průměrná. Podle výsledků SLDB z roku 2011 byl podíl osob s úplným středoškolským vzděláním a vysokoškolským vzděláním mezi obyvateli nad 15 let věku 40,3 %, což představuje čtvrtý nejvyšší podíl v okrese Pardubice (Graf 19) – lepší strukturu mají Pardubice, Lázně Bohdaneč a Sezemice.

Vzdělanostní úroveň obyvatel města Přelouč se mezi posledními dvěma censy zvýšila (Graf 18), došlo k nárůstu počtu osob s vyšším vzděláním. Nejvyšší růst zaznamenala kategorie osob s vysokoškolským

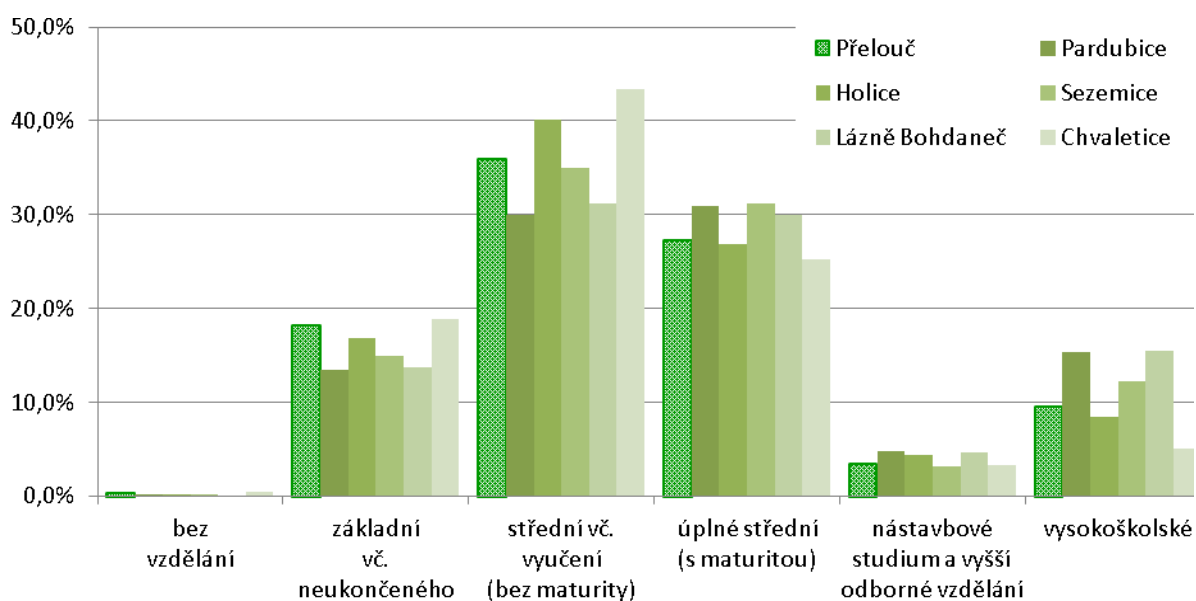
vzděláním (nárůst o 2,5 %). I přesto, že se kategorie vysokoškolsky vzdělaných osob zvýšila, je dynamika růstu vysokoškolsky vzdělaných osob stále nižší než jakou vykazuje celá česká populace.

Graf 18 Vývoj vzdělanostní struktury v Přelouči mezi lety 2001 a 2011

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a 2011

Graf 19 Obyvatelstvo podle stupně vzdělání v obcích okresu Pardubice (r. 2011)

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011

5.1 Vzdělávací infrastruktura na území města a SO ORP Přelouč

Město Přelouč je zřizovatelem škol a školských zařízení nabízejících předškolní a základní vzdělávání. Střední vzdělání mohou obyvatelé získat na jedné střední škole ve městě - Gymnázium a Střední odborná škola Přelouč.

Mateřské školy

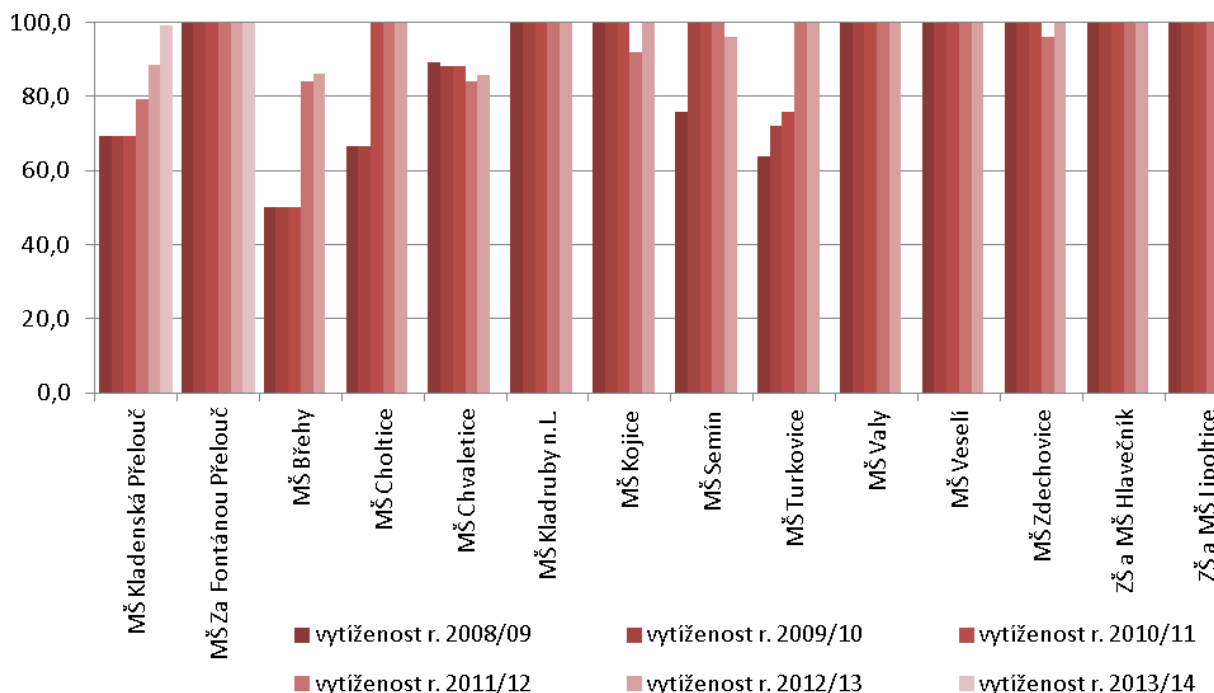
Město Přelouč nabízí předškolní vzdělávání ve dvou mateřských školách o celkové kapacitě 304 míst. Ve školním roce 2012/2013 navštěvovalo mateřské školy celkem 302 dětí. Kapacitně jsou obě mateřské školy plně vytíženy. Z tabulky (Tabulka 7) vyplývá, že výraznější nárůst zájmu o předškolní vzdělávání byl od školního roku 2010/11, kdy se počet dětí zvýšil zhruba o 11 %. V následujících letech se pak počet dětí stále zvyšoval. Město na rostoucí poptávku pružně reagovalo zvyšováním počtu tříd v MŠ Kladenská. Kapacita této MŠ byla rozšířena o prostory v budově bývalé ZŠ praktické.

Tabulka 7 Vývoj počtu dětí, pedagogických pracovníků a tříd v MŠ ve městě (2006-2013)

školní rok	počet tříd	počet dětí	počet pedagogů	počet dětí na jednu třídu	počet dětí na jednoho pedagoga
2008/2009	9	227	17	25,2	13,4
2009/2010	9	227	17,525	25,2	13,0
2010/2011	9	227	18,253	25,2	12,4
2011/2012	10	252	19,364	25,2	13,0
2012/2013	10	275	20,273	27,5	13,6
2013/2014	11	302	22	27,5	13,7
Změna 2013/2006	122,2%	133,0%	129,4%		

Zdroj: Městský úřad Přelouč, oddělení školství

Graf 20 Vytíženost jednotlivých mateřských škol v Přelouči v letech 2006 – 2013

Zdroj: Městský úřad Přelouč, oddělení školství

Město Přelouč zajišťuje určitou agendu i pro školy a školská zařízení ve SO ORP Přelouč. Na celém území ORP Přelouč nabízí předškolní vzdělávání kromě dvou MŠ v Přelouči ještě dalších 12 MŠ s celkovou kapacitou 420 míst. Téměř všechny MŠ, vyjma MŠ Břehy a MŠ Chvaletice, mají plně naplněnu kapacitu.

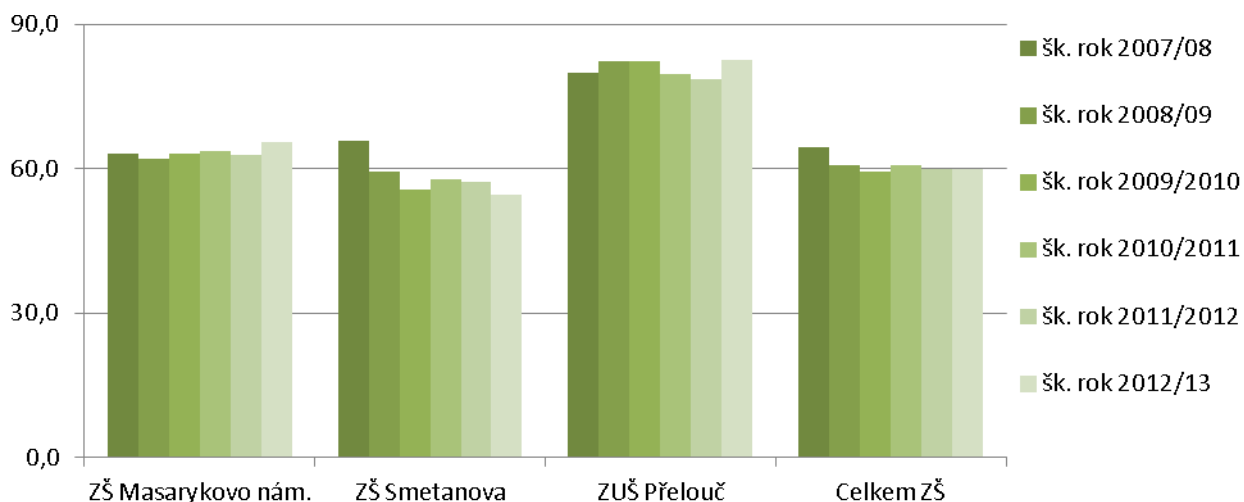
Mírně zvýšené požadavky na místa v mateřských školách lze ještě očekávat zhruba do roku 2017. Nejvyšší nárůst počtu dětí však mají mateřské školy již za sebou a v následujících letech lze dle demografických odhadů očekávat pokles počtu dětí.

Vlivem změn v možnosti volby délky rodičovské dovolené se v posledních letech mírně zvyšuje zájem o předškolní vzdělávání dětí nedosahující 3 let věku. Na území města nejsou k dispozici jesle a rodiče mohou umístit své děti do dvou soukromých zařízení, nabízejících i vzdělávání dětí mladších tří let. Jedna soukromá mateřská škola (Veselý panáček) o celkové kapacitě 20 dětí působí v místní části Lhota pod Přeloučí. Toto zařízení nabízí vzdělávání dětem od 2 do 7 let. Druhé soukromé zařízení zřídila firma ELMET (Elmík – dětské centrum) původně pro své zaměstnance jako určitou formu firemní MŠ. Kapacita tohoto zařízení je 12 míst pro děti ve věku 1,5 – 7 let.

Základní školy

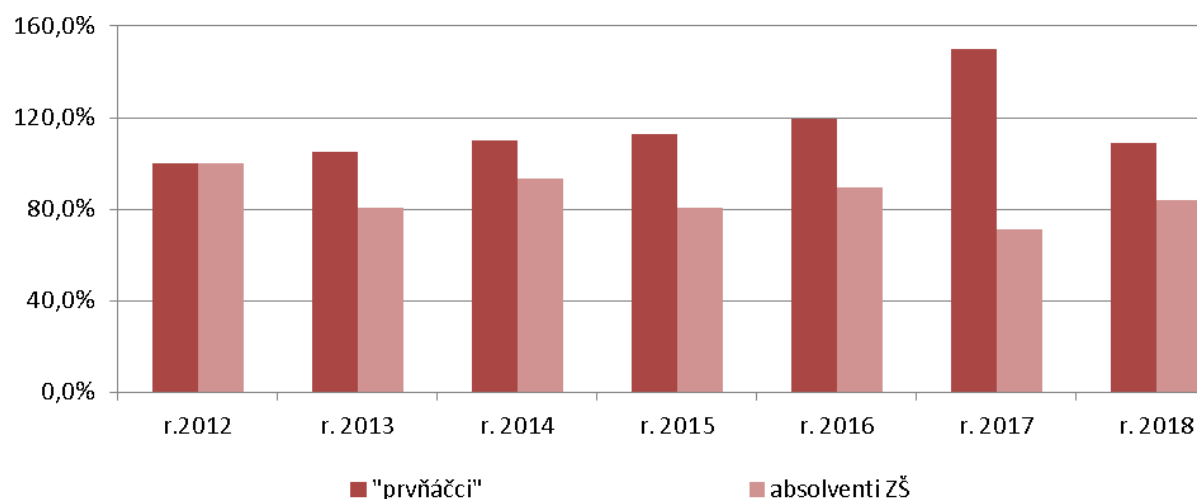
Ve městě působí celkem dvě základní školy o celkové kapacitě 1340 míst. Ve školním roce 2012/2013 bylo na základních školách ve městě zapsáno celkem 804 dětí, tedy kapacita byla využita z 60 %. Využití kapacity je však na jednotlivých ZŠ odlišné (viz Graf 21). Na ZŠ Masarykovo nám se počty žáků v posledních pěti letech příliš nemění, ve školním roce 2012/13 byl dokonce zaznamenán mírný nárůst počtu dětí. Ve školním roce 2012/2013 navštěvovalo ZŠ Masarykovo nám. o téměř 3 % dětí více než ve školním roce 2006/2007. Na ZŠ Smetanova naopak dochází v posledních letech k poklesu počtu žáků. Počet dětí ve školním roce 2012/2013 byl o 23,3 % nižší než ve školním roce 2006/2007.

Graf 21 Využití kapacity jednotlivých základních škol ve městě v letech 2007-2013

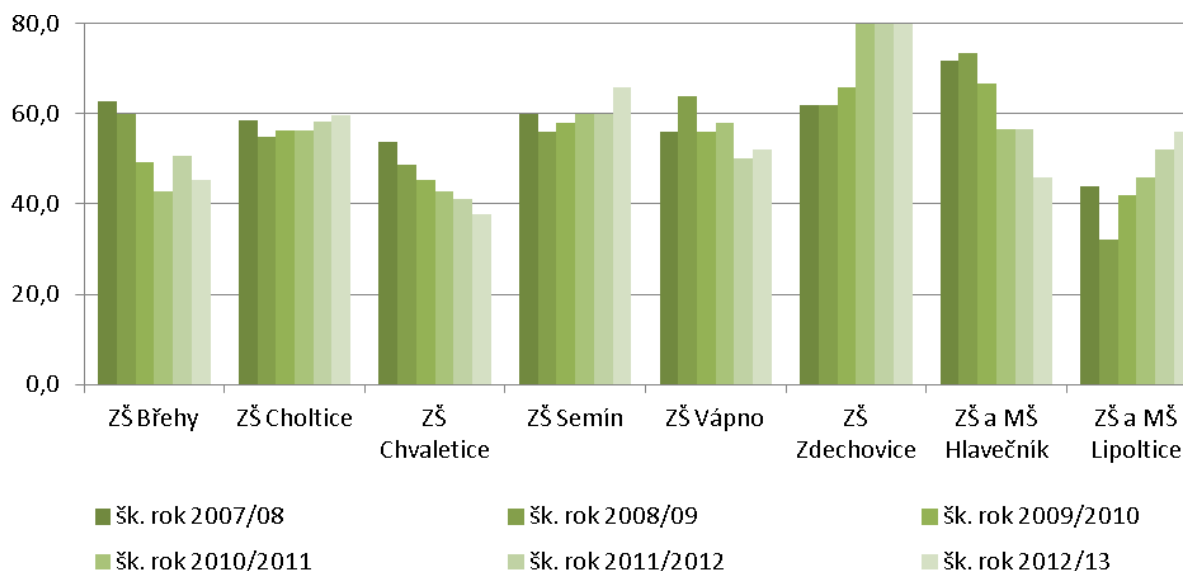

Zdroj: Městský úřad Přelouč, oddělení školství

Podle demografických údajů lze očekávat vyšší počty dětí v prvních třídách do roku 2017 (Graf 22). V následujících letech bude docházet spíše k poklesu počtu dětí nastupujících do prvních tříd. Tyto odhady mohou být do určité míry ovlivněny rozhodnutím rodičů posunout nástup dítěte do ZŠ na 7 let.

Graf 22 Vývoj počtu dětí na základních školách V Přelouči v letech 2013 – 2018 (r. 2012 = 100%)

Zdroj: Městský úřad Přelouč, oddělení školství

Graf 23 Využití kapacity jednotlivých základních škol ve SO ORP Přelouč v letech 2007-2013

Zdroj: Městský úřad Přelouč, oddělení školství

Na území SO ORP Přelouč nabízí základní vzdělání ještě dalších 8 základních škol, jejichž kapacita (1395 míst) byla využita na 55,3 %. Z toho 5 ZŠ (Břehy, Lipoltice, Semín, Vápno, Zdechovice) jsou malotřídní školy. Malotřídní školy Břehy, Semín a Zdechovice ovlivňují a i v budoucnu budou ovlivňovat počty žáků na ZŠ V Přelouči. Malotřídní školy poskytují vzdělání pro první stupeň základní školy a následně žáci pokračují ve studiu na okolních devítiletých základních školách. U většiny malotřídních ZŠ (vyjma ZŠ Břehy a Vápno) se počet žáků v posledních pěti letech mírně zvyšuje.

Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami byla ve městě k dispozici základní škola praktická, která byla vzhledem ke klesajícímu počtu žáků k 31. 8. 2012 zrušena. **V současné době je snaha integrovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd základních škol.**

Střední školy

V Přelouči sídlí pouze **jedna vzdělávací instituce nabízející střední vzdělání – Gymnázium a střední odborná škola Přelouč**. Tato škola je příspěvkovou organizací Pardubického kraje.

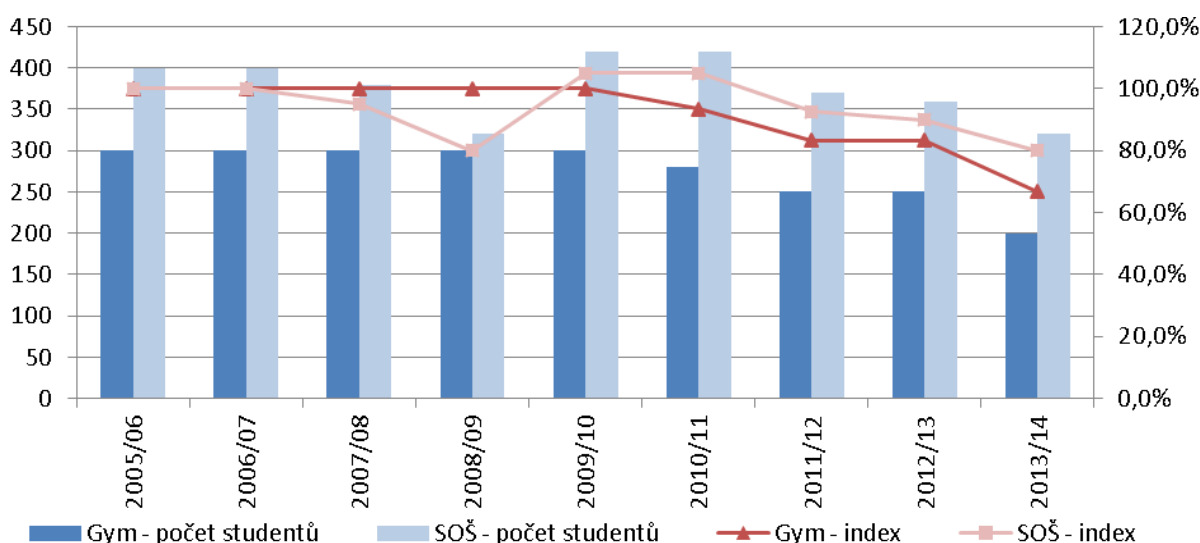
Ve školním roce 2013/14 se na této střední škole vzdělávalo 520 žáků, což bylo o necelých 15 % méně než v předchozím školním roce (Graf 24).

Gymnázium vzdělává ve školním roce 2013/14 celkem 200 žáků. Gymnázium nabízí čtyřletý nebo osmiletý cyklus studia. Vývoj počtu studentů uvedený v následujícím grafu ukazuje, že kapacita školy byla až do školního roku 2009/10 plně využita. V následujících letech následoval každoroční pokles počtu žáků. Stávající vytíženost škola se pohybuje na 66,7 % vytíženosti školního roku 2005/06.

Střední odborná škola poskytuje ve školním roce 2013/14 vzdělání celkem 320 studentům a je zaměřena na výuku technických oborů středoškolského vzdělání **s maturitní zkouškou a s výučním listem**. SOŠ nabízí vzdělání ve čtyřech oborech středního vzdělání s výučním listem⁷. Výukové programy kladou poměrně velký důraz na praktickou výuku se zaměřením na následné dobré uplatnění v praxi. Střední vzdělání s maturitou nabízí SOŠ vzdělání ve dvou oborech⁸.

Praktické znalosti studentů nabízí odborná škola soukromým subjektům prostřednictvím služeb souvisejících s vyučovanými obory – autoopravárenství, polygrafie, elektronika, elektrotechnika a dřevovýroba.

Graf 24 Vývoj počtu studentů Gymnázia a SOŠ Přelouč v letech 2005 – 2013 (index rok 2005/06 = 100%)

Zdroj: Gymnázium a střední odborná škola Přelouč

Klesající zájem o studium na přeloučské střední škole může být částečně zapříčiněn širokou a pestrou nabídkou středního vzdělání v krajském městě Pardubice, které je z Přelouče velmi dobře dostupné. Určitý potenciál však škola má z hlediska spolupráce s místními firmami. Nabídka studijních oborů střední odborné školy příliš nekorresponduje s poptávkou místních firem po kvalifikované pracovní síle.

⁷ Seznam studijních oborů s výučním listem - reprodukční grafik, tiskař na polygrafických strojích, mechanik opravář motorových vozidel, truhlář.

⁸ Seznam studijních s maturitou - mechanik elektrotechnik, reprodukční grafik pro média

Shrnutí

- Vzdělanostní struktura obyvatel města Přelouč se mezi censy let 1991 a 2001 výrazně zlepšila.
- V porovnání vzdělanostní struktury Přelouče s ostatními obcemi Pardubického kraje je město na průměrné pozici. I přesto, že se kategorie vysokoškolsky vzdělaných osob od roku 2001 zvýšila (nárůst o 2,5 %), je dynamika růstu vysokoškolsky vzdělaných osob stále nižší než jakou vykazuje celá česká populace. Podíl vysokoškoláků je o 3 % nižší než průměr ČR.
- Nabídka předškolního a základního vzdělání je ve městě kvalitní a dostatečná. Mateřské školy na území města jsou v současné době plně využity, ale tento trend se v průběhu 2-3 let zastaví a bude postupně docházet ke snížení vytíženosti MŠ. Naopak většina základních škol je v současnosti vytížena zhruba z 60 %. Na základních školách se bude v následujících 3-5 letech mírně zvyšovat počet dětí nastupujících do první třídy. Z hlediska kapacity to však výrazné zatížení nepřinese.
- Děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v současné době integrovány do běžných tříd základních škol. Nabídka speciálního vzdělávání pro děti s určitým zdravotním handicapem je v zařízeních v Pardubicích.
- Pozitivem pro město je působení střední školy, která nabízí všeobecné i středním odborné vzdělání - Gymnázium a střední odborná škola Přelouč. Zájem o studium na této škole však v posledních letech výrazně klesá. Nabídka studijních oborů není příliš v souladu se strukturou zaměstnavatelů ve městě i blízkém regionu.

6 Kvalita života

Kvalita života patří mezi nejobsáhlejší oblasti, kterým se při strategickém plánování věnuje pozornost. Přelouč se svými aktivitami snaží být zajímavým místem s kvalitními podmínkami pro aktivní a zajímavý život. Tato kapitola posuzuje situaci v následujících oblastech života:

- bydlení ve městě;
- sociální a zdravotní služby ve městě;
- bezpečnost ve městě;
- kulturní, sportovní a volnočasové aktivity ve městě.

6.1 Bydlení ve městě

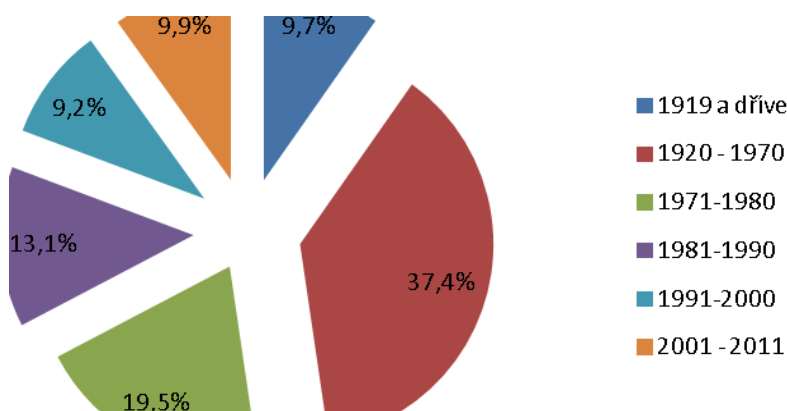
Dostupnost bydlení a to jak fyzická, tak finanční, představuje jeden z klíčových aspektů pro hodnocení kvality života ve městě. Nabídka kvalitního a i finančně dostupného bydlení patří mezi důležité priority každé radnice. V této části se analýza pokusí nalézt odpovědi na tři klíčové otázky:

Klíčové otázky:

- *Jaká je současná struktura bytového fondu a jaký je vývoj nové výstavby v posledních letech?*
- *Jak se vyvíjí ceny nemovitostí ve městě? V tomto případě lze vývoj cen společně s vývojem nové výstavby považovat do určité míry také za ukazatel ekonomické výkonnosti a atraktivity města.*
- *Existují ve městě specifické lokality, kterým je potřeba věnovat pozornost?*

Podle dat ze SLDB bylo v Přelouči v roce 2011 registrováno celkem 1803 domů, z nichž trvale obydlených bylo 88,8 %. **Ve struktuře bytového fondu převažují rodinné domy** (84,6 % podíl) nad bytovými. **Domovní fond je mírně zastaralý.** Téměř dvě třetiny domů byly postaveny do roku 1980 (Graf 25) a průměrné stáří domu v roce 2011 bylo 47, 6 let (okres Pardubice 46 let, Pardubický kraj 47,9 let). **Z celkového počtu bytových domů má nosné zdi ze stěnových panelů 34,4 % domů.**

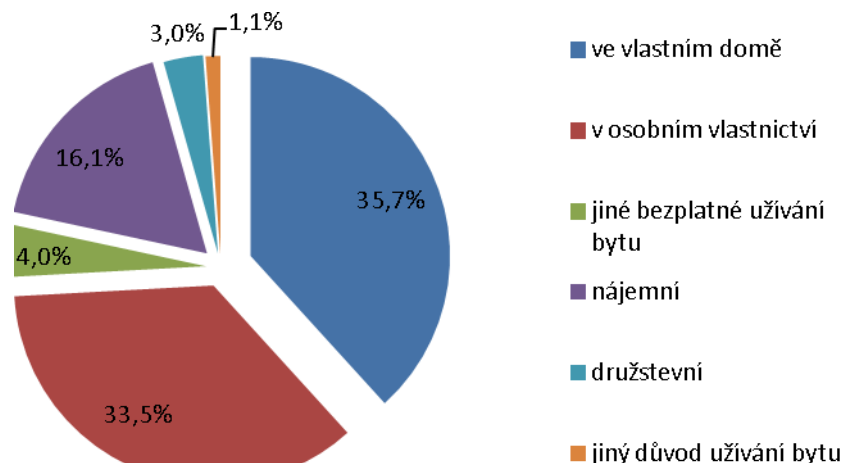
Graf 25 Stáří bytového fondu (r. 2011, %)

Zdroj: SLDB 2011

Z celkového počtu obydlených domů je v soukromém vlastnictví fyzických osob 83,3 % domů, v majetku obce či státu je pouze 1,9 %. Z celkového počtu obydlených bytů je pouze 16,1 % bytů nájemních (v roce 2001 20,4 %) a ve městě převažuje soukromé vlastnictví bytů (Graf 26).

Graf 26 Obydlené byty podle právního důvodu užívání (r. 2011, %)

Zdroj: SLDB 2011

Město Přelouč má v roce 2013 ve svém vlastnictví celkem 82 bytových jednotek. Pět bytových jednotek je nájemních, zbylé bytové jednotky jsou určeny pro specifické cílové skupiny.

Tabulka 8 Přehled bytových jednotek v majetku Města Přelouč v roce 2013

Charakter užívání	Počet bytů	Poznámka
Chráněné bydlení	54	Bytové jednotky určené pro seniory
Bezbariérové byty	6	Byty postavené za přispění dotace určené pro zdravotně handicapované obyvatele
Byty se sníženou kvalitou⁹	12	Byty určené pro nízkopříjmové skupiny obyvatel, případně pro obyvatele ohrožené sociálním vyloučením.
“Služební byty”	5	Byty, které dříve byly součástí objektů v majetku města např. byty v mateřské škole, na základní škole, sportovním areálu apod.
Nájemní bydlení	5	Byty jsou pronajímány na základě směrnice Rady města Přelouč pro přidělování bytů z majetku města

Zdroj: Městský úřad Přelouč

Na úseku bytové politiky vnímá radnice jako problém nabídku bytů pro nízkopříjmové skupiny obyvatel. Městský úřad nabízí celkem 12 bytů se sníženou kvalitou a z celkového počtu obydlených bytů v Přelouči představují byty se sníženou kvalitou necelých 5 % (174 bytů).

⁹ **Byt se sníženou kvalitou** = byt bez ústředního vytápění a s částečným nebo společným základním příslušenstvím, nebo byt bez ústředního vytápění a bez základního příslušenství, nebo byt s ústředním vytápěním bez základního příslušenství.

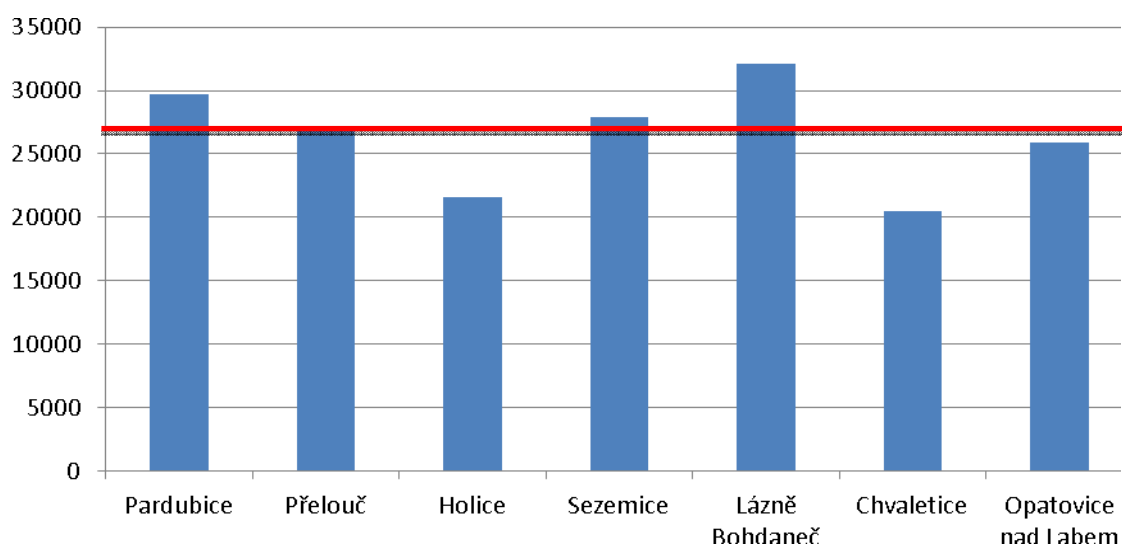
V posledních letech se město neúčastnilo žádného developerského projektu na výstavbu bytových či rodinných domů ve městě. Město pouze prodalo pozemky ve svém majetku developerským subjektům, které pozemky zasítovaly a zrealizovaly své projekty. Po ukončení projektů byly Městu Přelouč odprodány komunikace a další technická infrastruktura, u které je město správcem.

6.1.1. Stávající situace na trhu s nemovitostmi v Přelouči a okolí

V Pardubickém kraji vyvrcholil růst cen bytů v první polovině roku 2008 a následně od 4. čtvrtletí 2008 se průměrné ceny bytů snižovaly. Mírný růst cen bytů byl zaznamenán až v závěru roku 2010 a ve 4. čtvrtletí 2011 byl opět zaznamenán pokles. U rodinných domů rostly ceny s určitými mírnými výkyvy až do konce 1. Pololetí roku 2010.

Úhrnný index cen nemovitostí se v Pardubickém kraji v roce 2011 pohyboval na 138,7 % cenové úrovně roku 2005 a od republikového průměru (134,8 %) se odchyloval téměř o 4 procentní body. Průměrné jednotkové kupní ceny **rodinných domů** byly v letech 2009 – 2011 (tříletý průměr) v Pardubickém kraji na úrovni 80,2 % republikového průměru. V porovnání s ostatními kraji ČR byly průměrné ceny třetí nejnižší po Kraji Vysočina a Olomouckém kraji.

Graf 27 Porovnání vypočtené ceny¹⁰ bytu v jednotlivých lokalitách (Kč/m²)

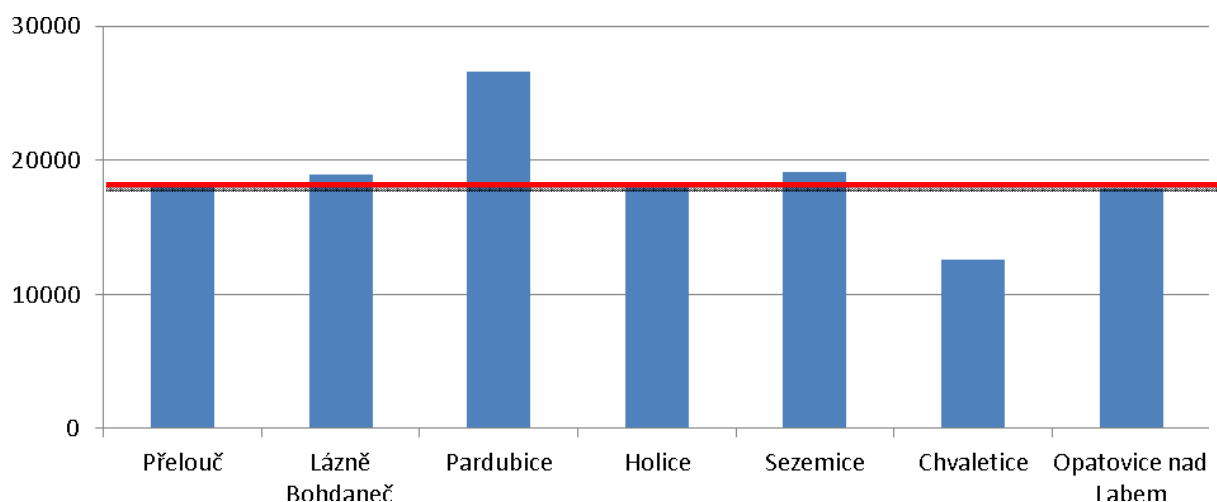
Zdroj: Cenová mapa, firma Gekon s.r.o. (<http://cenovamapa.gekonsro.cz>)

Z územního hlediska patří město Přelouč do regionu s nejvyšší kupní cenou rodinných domů i bytů. Porovnáme-li jednotlivé větší obce v bývalém okrese Pardubice na základě vypočtené ceny¹⁰ za m² (Graf 27), tak Přelouč patří mezi průměrně drahé lokality. V Přelouči odpovídá cena za m² zhruba 91 % ceny m² v Pardubicích.

Rozdíly u cen bytů ve starší zástavbě nejsou tak výrazně odlišné. Rozdíly mezi jednotlivými obcemi okresu jsou vyjma města Pardubice a obce Chvaletice téměř totožné (Graf 28).

¹⁰ Vypočtená cena je cena průměrná, tedy vypočtena jak z nových tak starých domů a respektuje převládající charakter staveb v dané lokalitě. Hodnoty jsou uváděny bez DPH.

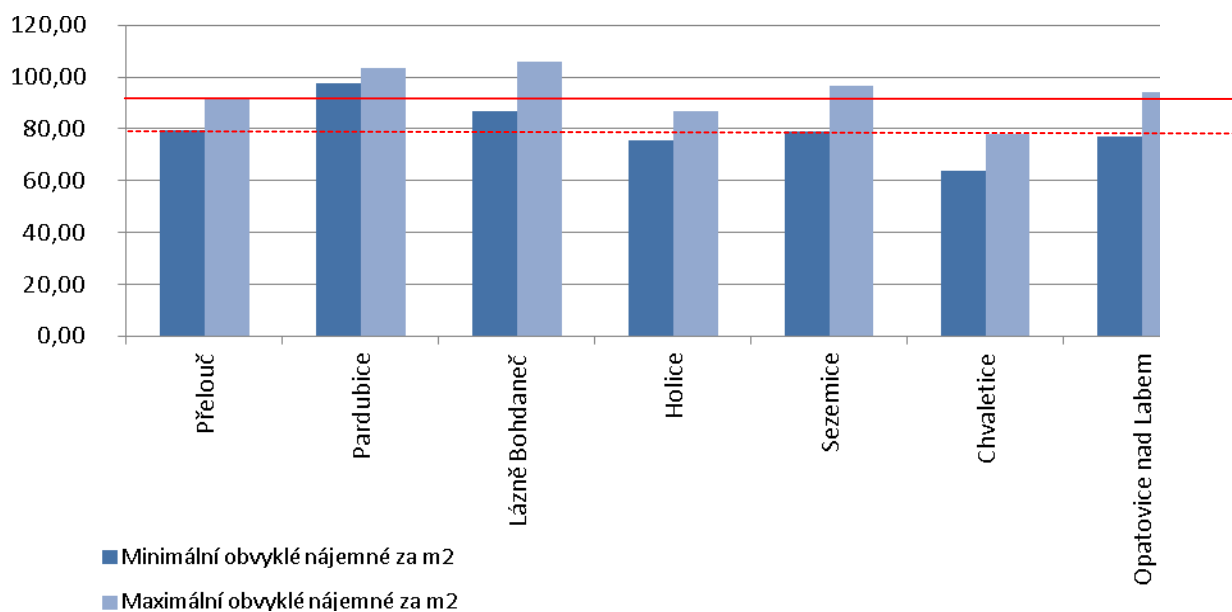
Graf 28 Porovnání ceny za m² u starší zástavby v okrese Pardubice (Kč/m²)

Zdroj: www.reality.cz, www.sreality.cz

Porovnáme-li jednotlivé obce bývalého okresu Pardubice z pohledu výše obvyklého nájemného za m², patří město Přelouč opět k průměrným lokalitám. Výše nájemného se zde pohybuje v rozmezí od 79,60 do 91,60 Kč/m², levnější nájemné je dostupné v Holicích a Chvaleticích (Graf 29).

Graf 29 Přehled výše obvyklého nájemného ve vybraných obcích okresu Pardubice (Kč/m²/měsíc)

Zdroj: Mapa nájemného – Státní fond rozvoje bydlení, MMR

6.1.2. Nová výstavba

Za posledních deset let bylo v Přelouči postaveno celkem 246 bytových jednotek, což představovalo téměř 4 % dokončených bytů v okrese Pardubice. Nejvyšší počet dokončených bytů byl v Přelouči v roce 2006 a následně pak v roce 2011, kdy bylo dokončeno 40 bytů (7,2% dokončených bytů v okrese Pardubice – viz Tabulka 9).

Tabulka 9 Podíl jednotlivých obcí na počtu dokončených bytů v okrese Pardubice v letech 2002 – 2011 (%)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Celkem 2002-11
Přelouč	5,8	3,0	1,7	1,0	10,7	4,7	1,7	1,4	0,5	7,2	3,9
Lázně Bohdaneč	7,0	9,0	0,4	1,4	0,1	0,3	1,7	1,5	1,6	9,3	2,7
Pardubice	46,6	23,9	38,3	40,2	42,2	61,4	34,4	47,5	34,3	31,2	41,7
Holice	6,7	19,7	7,7	6,1	3,8	2,4	2,5	7,2	1,4	6,8	5,4
Sezemice	2,5	3,0	8,3	2,1	2,2	4,3	3,4	4,4	3,1	2,5	3,6
Chvaletice	0,2	0,9	0,8	0,4	0,4	0,6	0,1	0,7	0,5	0,2	0,5
Opatovice nad L.	3,1	1,5	1,3	4,5	5,6	1,5	5,9	1,4	8,0	0,5	3,5

Zdroj: Český statistický úřad – veřejná databáze

Mezi zajímavé zrealizované developerské projekty patří například výstavba bytových domů **v lokalitě Na Hodinářce**. V letech 2008-10 zde byly postaveny dva šestipodlažní zděné domy s plochou střechou s celkovým počtem 56 bytových jednotek v dispozicích od 1+kk po 3+kk (od 39 m² do 95 m²). Oba domy mají částečně zapuštěné jedno podzemní podlaží, které nabízí možnost parkovacích stání a sklepy. Cena bytových jednotek se pohybovala v rozmezí od 1 166 300 Kč do 3 008 400 Kč.

Lokalitou, ve které byla a je v posledních letech realizována výstavba rodinných domů, je **lokalita "Na Obci"**. Celý projekt výstavby silnic, inženýrské sítě, osvětlení, veřejné zeleně, dětského hřiště a rodinných domů byl koncipován tak, aby nebyl vystavěn pouhý satelit na okraji města. Na začátku realizace developerská společnost připravila infrastrukturu a projekty pro výstavbu rodinných domů a podařilo se zrealizovat výstavbu čtyř objektů - 2 viladomy a dva dvojdomy. Vlivem hospodářské recese došlo k poklesu zájmu o bydlení v této lokalitě. V současné době developerská společnost rozprodává zasíťované pozemky a postupně se lokalita zaplňuje rodinnými domy v rámci individuální výstavby.

Shrnutí

- Město Přelouč patří v posledních letech k poměrně zajímavým lokalitám pro bydlení.
- Město Přelouč je obcí s třetím nejvyšším počtem dokončených bytů v okrese Pardubice.
- Ve městě jsou realizovány soukromé developerské projekty zaměřené jak na výstavbu bytových domů, tak na individuální výstavbu rodinných domů.
- Ve městě není dostatečná nabídka bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel.

6.2 Sociální a zdravotní služby

Sociální a zdravotní rozvoj je určován nejen politikou státu a činností státních institucí, ale je zároveň spoluvytvářen i místními sociálními a zdravotními službami. Město je do určité míry zodpovědné za harmonický rozvoj místní sociální sítě a vytváření příznivých podmínek pro potřebné obyvatele svého území. Podkapitola se snaží nalézt odpovědi na následující klíčové otázky:

Klíčové otázky:

- *Jaká je dostupnost sociálních služeb v Přelouči a jeho okolí, jaké jsou hlavní nedostatky těchto služeb, případně jaké služby ve městě chybí?*
- *Má město definovány cílové skupiny, na které soustředí pozornost?*
- *Existuje ve městě lokalita, ve které by docházelo ke kumulaci většího počtu sociálně-patologických jevů?*
- *Jaká je dostupnost zdravotních služeb v Přelouči a jaké jsou hlavní nedostatky těchto služeb, případně jaké služby ve městě chybí?*

6.2.1. Sociální služby

V roce 2013 na území města Přelouč působilo celkem 5 subjektů poskytujících služby z oblasti sociální péče, sociální prevence i sociálního poradenství. Z celkového počtu poskytovatelů sociálních služeb byly 2 nestátní neziskové organizace, 1 obec a 2 příspěvkové organizace kraje. Podrobnější přehled poskytovatelů různých sociálních služeb působících na území města Přelouč je uveden v následující tabulce (Tabulka 10).

Tabulka 10 Přehled zařízení poskytujících sociální služby ve městě Přelouč a okolí v roce 2013¹¹

Název organizace	Poskytovaná služba	Poznámka
Domov u fontány	• Domov pro seniory (DS) • Domov se zvláštním režimem (DZR) • Poradna pro seniory a seniorské záležitosti	Příspěvková organizace Pardubického kraje Kapacita DS - 94 osob Kapacita DZR – 146 osob
Charita Přelouč	• Pečovatelská služba • Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením • Odlehčovací služby • Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi • Dobrovolnické centrum • Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež • Jakub klub Přelouč - práce s dětmi a mládeží ve věku 6 – 15 let z Přelouče a okolí	Nestátní nezisková organizace
Pečovatelská služba Přelouč	• Pečovatelská služba	MěÚ Přelouč odbor sociální, oddělení pečovatelské služby
Domov pod Kuňkou	• Chráněné bydlení	3 byty v Přelouči, příspěvková organizace Pardubického kraje
VOLANT,o.p.s.	• Terénní programy	Nestátní nezisková organizace http://www.volantops.cz

Zdroj: Městský úřad Přelouč, sociální odbor

¹¹ Jedná se o Přehled registrovaných sociálních služeb podle zákona o sociálních službách na území města Přelouč

Město nemá specifikovány cílové skupiny, na které by cíleně zaměřovalo pozornost. Klienti, kteří na městském úřadě vyhledávají pomoc, spadají do různých skupin. Přesto lze na základě služeb poskytovaných jednotlivými subjekty provést určitou specifikaci základních skupin, kterým je na území města věnována pozornost:

- **senioři...** klíčové pro tuto skupinu je zajištění pečovatelské služby, zajištění dostupnosti pobytových služeb, pro tuto cílovou skupinu je poskytováno nejširší spektrum služeb;
- **zdravotně handicapované osoby...** pro tuto cílovou skupinu je ve městě poskytována pečovatelská služba a pro určitou část klientů jsou dostupné i pobytové služby;
- **rodiny s dětmi...** aktivity jsou zaměřeny na prevenci sociálně patologických jevů mezi dětmi, pomoc rodinám se zdravotně handicapovanými dětmi, podpora volnočasových aktivit;
- **osoby ohrožené sociálně nežádoucími jevy...** nabídka terénních programů¹² poskytovaných NNO Volant o.p.s. Organizace se specializuje na tyto cílové skupiny - děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, etnické menšiny, osoby v krizi, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy a na rodiny s dítětem/děti.

Největším sociálním zařízením na území města je domov pro seniory – Domov u fontány. Domov poskytuje nepřetržitou sociální, ošetrovatelskou a zdravotní péči klientům, kteří ji z důvodu svého hendikepu potřebují. Domov byl v Přelouči vybudován v roce 1964, tehdy s **kapacitou 314 lůžek**. V současné době po částečné rekonstrukci byla kapacita domova upravena na **242 klientů**. V domově jsou poskytovány tři sociální služby - **domov pro seniory, domov se zvláštním režimem a poradna pro seniory a seniorské záležitosti**.

Samotné Město Přelouč je poskytovatelem jedné sociální služby - pečovatelská služba, kterou zajišťuje prostřednictvím oddělení odboru sociálního. Oddělení pečovatelské služby uzavírá smlouvy o poskytnutí pečovatelské služby a zabezpečuje její výkon dle platných právních předpisů. Oddělení pečovatelské služby poskytlo za rok 2012 službu 71 klientům. Služba byla poskytována v Přelouči a integrovaných obcích a ve 3 obcích, s kterými má Město Přelouč uzavřenu smlouvu o poskytování služeb. Služba je poskytována převážně starším seniorům, kteří jsou odkázáni na pomoc druhé osoby, imobilním klientům nebo klientům trpícím stařeckou demencí.

Mezi nestátní neziskové organizace, které nabízejí služby občanům města Přelouč, patří Charita Přelouč a Volant o.p.s., Amalthea o.s., česká abilympijská asociace, o.s., Fond ohrožených dětí, Laxus o.s., Občanské sdružení Kontakt, Péče o duševní zdraví, Raná péče EDA, o.p.s., SKP-CENTRUM, o.p.s., Tyflo servis, o.p.s., Vězeňský program Pardubice – Romodrom, o.s., Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o.p.s., Sdružení pro ranou péči v Pardubicích, Federace rodičů a přátel sluchově postižených, o.s.,

Služby související, které jsou občanům města poskytovány, nabízí ve městě tyto subjekty - Anna Kulakovská, Komplexní domácí péče s.r.o., Autoškola Pavel Peme ZTP/P, s.r.o., Josef Hurt – Individuální úpravy vozidel pro invalidy, KURY spol. s.r.o., MěÚ Přelouč – Nouzové signalizační zařízení, Občanské sdružení Život 90 Zruč nad Sázavou – tísňová péče.

¹² Terénní programy se snaží zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou jím ohroženy, ať už pro krizovou sociální situaci, sociálně znevýhodňující prostředí, či ohrožení práv a oprávněných zájmů. Jsou určeny také osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Služba je poskytována v přirozeném prostředí.

Kromě domova pro seniory jsou cílové skupině - senioři k dispozici ve městě Přelouč dva domy s 54 byty zvláštního určení. Jedná se o dům č.p. 1414 s 34 chráněnými byty a dům s pečovatelskou službou (č.p. 1516) s 20 byty. Pravidla pro přidělování bytů jsou stanovena Radou města Přelouč a jsou pro oba domy stejná. Na celém území SO ORP Přelouč mají obyvatelé k dispozici 7 domů s pečovatelskou službou. Kromě Přelouče nabízí tuto službu ještě Choltice (2 domy, celková kapacita 56 bytů), Chvaletice (2 domy, celková kapacita 57 bytů) a Svinčany (1 dům, celková kapacita 21 bytů).

Ve městě je lokalizováno kontaktní pracoviště úřadu práce. Kontaktní pracoviště je organizační složkou Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Pardubicích.

Město Přelouč nemá zpracován Komunitní plán sociálních služeb a ani do budoucna o jeho zpracování neuvažuje. Několik zaměstnanců městského úřadu prošlo v roce 2006 výcvikovým programem komunitního plánování. V současné době se Město Přelouč do určité míry zapojuje do procesu plánování sociálních služeb na úrovni kraje. Sociální odbor spolupracuje s krajským úřadem Pardubického kraje v souvislosti s přípravou Akčního plánu rozvoje sociálních služeb v kraji.

Odborníci na sociální oblast vnímají v poslední době jako hlavní problém absenci sociálního bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel - zejména pro rodiny s dětmi. Ve městě chybí také činnost dětského psychologa.

Ve městě není identifikována lokalita, ve které by docházelo ke kumulaci většího počtu sociálně patologických jevů.

6.2.2. Zdravotní péče

Ve městě Přelouč je dostatečná základní infrastruktura a kapacita pro poskytování ambulantní lékařské péče. **Hlavním zdravotnickým zařízením je Přeloučská poliklinika a.s., která nabízí péči v širokém spektru lékařských odborností.** Z ostatních zdravotnických služeb nabízí toto zdravotnické zařízení dopravní službu, která je schopna přepravit také imobilní pacienty na odborná vyšetření po celém území republiky, a lékárenskou péči ve vlastní lékárně. Přeloučská poliklinika je součástí zdravotnické skupiny EUROCLINICUM GROUP. Péči Přeloučské polikliniky využívají jednak obyvatelé města Přelouče, ale také obyvatelé spádového území. Zdravotní péče na poliklinice je zajištěna prostřednictvím 60-ti zaměstnanců. Dle dostupných údajů navštíví polikliniku více než 21 tisíc pacientů a je zde provedeno přibližně 140 tisíc vyšetření.

Tabulka 11 Zastoupení a dostupnost zdravotnických služeb v Přelouči, 2011

Zařízení	Počet
Sdružená ambulantní zařízení	1
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	2
Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	2
Samostatná ordinace praktického lékaře - stomatologa	6
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře - gynekologa	1
Samostatná ordinace lékaře specialisty	4
Detašované pracoviště samostatné ordinace lékaře specialisty	1
Ostatní samostatná zařízení	3
Zařízení lékárenské péče	4
Detašované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci	1

Zdroj: MOS, ČSÚ

V Přelouči je výjezdové stanoviště rychlé záchranné pomoci, které od roku 2007 sídlí v nových prostorech. Celková dostupnost jednotlivých zdravotnických zařízení ve městě je patrná z následující tabulky.

Nejbližší dvě zdravotnická zařízení (nemocnice) poskytující lůžkovou péči jsou v Pardubicích - Pardubická krajská nemocnice, a.s., Pardubice; G-med, v.o.s. - nemocnice, Pardubice. Pardubická krajská nemocnice nabízí pacientům komplexní strukturu poskytované zdravotní péče. Spádovou oblastí nemocnice je nejen území bývalého okresu Pardubice, ale ve vybraných odbornostech i pro oblast celého Pardubického kraje.

6.3 Bezpečnost

Klíčové otázky

- *Jaká je úroveň kriminality ve městě Přelouč ve srovnání s okresem Pardubice?*
- *Jaké jsou hlavní problémy v oblasti bezpečnosti na území města a jeho okolí?*
- *Existuje ve městě lokalita, ve které by docházelo ke kumulaci většího počtu trestných činů či přestupků?*

O bezpečnost obyvatel, ochranu majetku a veřejného pořádku se v Přelouči starají dvě bezpečnostní složky - Policie ČR a Městská policie. Pozitivem pro město Přelouč je, že strážníci MP a policisté spolupracují jako partneři, což dokazují společné preventivní i represivní akce.

Městská policie Přelouč dohlíží na pořádek na katastrálním území města Přelouč, v sedmi místních částech - Mělice, Lohenice, Klenovka, Štěpánov, Tupesy, Lhota, Škudly a také v obci Břehy. Území města je rozděleno celkem na devět rajonů, které jsou svěřeny do péče vždy jednomu konkrétnímu strážníkovi MP, na kterého se obyvatelé mohou obracet. V roce 2012 byl celkový počet uniformovaných strážníků 15.

Tabulka 12 Vývoj počtu operativních zásahů a událostí Městské policie Přelouč v letech 2008 – 2012 (počty)

	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011	r. 2012
Přestupky proti veřejnému pořádku	268	239	253	232	203
Přestupky proti majetku	125	108	96	75	72
Přestupky proti občanskému soužití	29	30	24	14	31
Přestupky proti obecně závazné vyhlášce	18	40	49	52	56
Oznámeno trestných činů PČR	75	46	21	22	19
Odchyty psů, synantropní zvěř aj.	185	172	110	90	102
Přestupky v dopravě zařazených do bodového systému – překročení max. povolené rychlosti	1080	466	682	1165	1301
Ostatní dopravní přestupky (zákazy stání, zastavení aj.)	874	972	924	852	1404
Odstraněno vraků motorových vozidel	36	25	21	21	14
Alkohol za volantem	22	13	18	9	13
Události zjištěné kamerovým systémem	210	152	64	96	76
Nálezy, hlášení závad, pomoc občanům, hledání pohřešovaných, výjezdy na poplachu pultu centralizované ochrany	1098	1662	2133	1710	1930
Celkový počet událostí	4212	3925	4395	4338	5221

Zdroj: Město Přelouč – Městská policie

V posledních pěti letech dochází každoročně k navyšování počtu událostí řešených strážníky. V roce 2012 se ve městě řešilo celkem 5 221 událostí, což odpovídá zhruba 133 % roku 2009 (Tabulka 12). Největší měrou se na tomto navýšení podílejí přestupky v oblasti dopravy – zejména překračování povolené rychlosti v obci a nedovolené parkování vozidel na území města. Mezi nejčastější přestupky proti veřejnému pořádku patřily v roce 2012 znečišťování veřejného prostranství psími exkrementy, kouřící mládež a rušení nočního klidu.

Tabulka 13 Vývoj kriminality na území města Přelouč a teritoria Obvodního oddělení Policie ČR Přelouč

	rok 2007	rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012
celkový nápad TČ v teritoriu OOP Přelouč	319	348	288	356	333
celkový nápad TČ ve městě	198	186	167	198	135
podíl města na celkovém nápadu TČ	62,07%	53,45%	57,99%	55,62%	40,54%
Index nápadu TČ ve městě	23	21	19	22	15
Míra objasněnosti v území OOP Přelouč	52,35	54,33	51 %	54,5 %	52,3 %

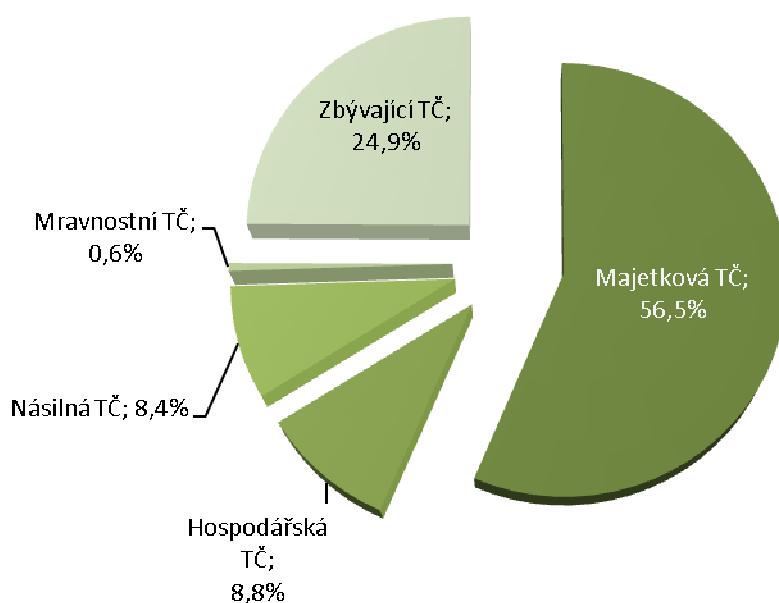
Poznámka: Index nápadu trestné činnosti (TČ) představuje počet trestných činů na 1 000 obyvatel města

Zdroj: Zpráva o bezpečnostní situaci v teritoriu Obvodního oddělení Policie ČR Přelouč za rok 2012

V roce 2012 evidovalo Obvodní oddělení Přelouč (OOP Přelouč) celkem 333 trestných činů, což bylo o 6,5 % méně než v roce 2011. Na území města Přelouč a přidružených obcí bylo spácháno celkem 135 trestných činů, což představuje 40,5 % z celkového počtu spáchaných trestných činů v teritoriu OOP Přelouč. Nejvíce území OOP Přelouč zatěžuje majetková trestná činnost – krádeže vloupáním (Graf 30).

Pozitivem pro město je, že od roku 2007 (vyjma roku 2011) se snižuje index nápadu trestné činnosti ve městě, tedy klesá počet trestných činů připadajících na 1000 obyvatel (Tabulka 13).

Graf 30 Struktura trestných činů ve městě Přelouč v roce 2012 (%)

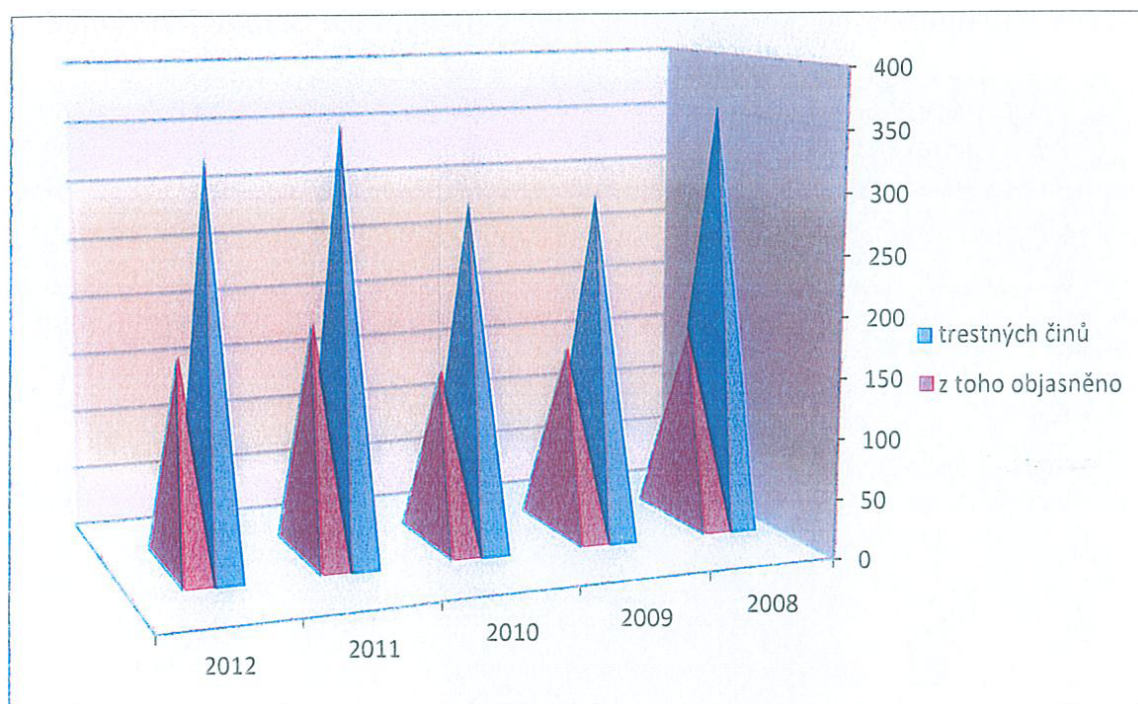

Zdroj: Zpráva o bezpečnostní situaci v teritoriu Obvodního oddělení Policie ČR Přelouč za rok 2012

Míra objasněnosti se v posledních letech na území teritoria Obvodního oddělení Policie ČR Přelouč pohybuje nad 51 % (Obrázek 3). V roce 2012 byla míra objasněnosti trestných činů na 52,25 %, což zařadilo OOP Přelouč v rámci Policie České republiky, Územního odboru Pardubice na třetí místo.

Městská policie monitoruje děj ve městě prostřednictvím městského kamerového dohlížecího systému (MKDS). V roce 2012 došlo k modernizaci záznamového zařízení MKDS, čímž se zvýšila i úspěšnost zásahů policejních složek, zejména při krádežích, vloupáních, ničení majetku i proti osobám dopouštějícím se protiprávního jednání. Modernizací umožnila také nabídnout vzdálený přístup do záznamů získaných kamerovým systémem Policii ČR. V současné době má Městská policie Přelouč zájem rozšířit MKDS ještě o další dva body, které jsou zatěžovány nápadem trestné činnosti.

Obrázek 3 Porovnání nápadu trestné činnosti Obvodního oddělení Přelouč a objasněnosti v letech 2008 - 2012

Zdroj: Zpráva o bezpečnostní situaci v teritoriu Obvodní oddělení Policie ČR Přelouč za rok 2012

V kompetenci městské policie i Policie ČR je nejen represe, ale také prevence a to zejména prevence kriminality. V minulém roce se preventivní činnost zaměřila zejména na rizikové skupiny obyvatel – děti, mládež a senioři. Na mateřských a základních školách ve městě a širokém okolí i na střední škole uskutečnili strážníci řadu besed a přednášek zaměřených na prevenci kriminality (zvýšení právního vědomí rizikových skupin, seznámení se s činností PČR a městské policie, počítačová kriminalita, drogy aj. V roce 2012 město ve spolupráci s organizací BESIP zprovoznilo dětské dopravní hřiště, na kterém strážníci MP vedou výuku dopravní výchovy pro děti ze základních škol. V poslední době se prevence zaměřila i na ochranu seniorů. Městská policie ve spolupráci s PČR uspořádala besedu pro seniory na téma trestná činnost páchaná na seniorech. Mezi zajímavé projekty Policie ČR patřilo sledování “Nevhodného chování při nákupu”, kdy policisté skrytě sledovali chování nakupujících a následně je upozorňovali na jejich rizikové chování. Městská policie provozuje Sportovní klub MP, který nabízí aktivity na zlepšení fyzické kondice pro děti od 6-ti let i dospělé. Mezi další zajímavé aktivity OOP ČR Přelouč patří - dohled nad bezpečným nástupem dětí do škol; projekt “Zebra se nerozhledne” preventivní akce na přechodech,

projekt "Auto není trezor" tj. preventivní kontroly zaparkovaných aut u nákupních středisek, kontrola chatových a rizikových oblastí a další.

Průzkum spokojenosti obyvatel města Přelouč, který byl zrealizován na 170 respondentech města v říjnu roku 2013, se ukázalo, že **většina obyvatel se ve městě cítí bezpečně** (84 % respondentů). Na druhou stranu i přes tento pocit bezpečí obyvatelé vnímají několik problémových lokalit. Závěry průzkumu ukázaly, že **jako problémovou lokalitu vnímají obyvatelé - městský park, okolí a samotné vlakové nádraží, okolí heren**. Jako velmi negativní jev vnímají obyvatelé **velké množství heren v historickém jádru města**.

Shrnutí:

- Město Přelouč nemá zpracován komunitní plán sociálních služeb. V této oblasti však aktivně spolupracuje s Pardubickým krajem.
- Nabídka sociálních služeb ve městě pro seniory je v současné době na dobré úrovni a stávající kapacita je dostačující. Vlivem populačního vývoje, který je v Přelouči očekáván v následujících letech, se však bude podíl osob nad 65 let zvyšovat a tím poroste i poptávka po sociálních a zdravotních službách.
- Pro cílovou skupinu osob v tíživé životní situaci nemá město nastaven systém sociálního bydlení pro nepřizpůsobivé a nízkopříjmové obyvatele. Tento problém se týká především rodin s dětmi.
- Ve městě chybí dětský psycholog.
- Ve městě Přelouč je dostatečná základní infrastruktura a kapacita pro poskytování ambulantní péče. Lůžková péče je zajištěna v dobře dostupné vzdálenosti v nemocnicích v Pardubicích.
- Pozitivem je, že ve městě je lokalizováno výjezdní stanoviště rychlé zdravotnické pomoci.
- Ve městě není identifikována žádná lokalita, ve které by docházelo ke kumulaci většího počtu sociálně-patologických jevů.
- Z hlediska bezpečnosti jsou z pohledu obyvatel označeny za nejproblematictější lokality – městský park, okolí vlakového nádraží, okolí heren. Negativním jevem ve městě je také poměrně velké množství heren, zejména v centrální části města.
- Městská policie využívá při své práci městský kamerový dohlížecí systém (MKDS), který díky modernímu záznamovému zařízení umožňuje vzdálený přístup do záznamů i Policii ČR.
- Každoročně je ve městě realizována řada preventivních akcí jak ze strany Policie ČR, tak Městské policie Přelouč. Aktivita jsou zaměřeny především na rizikové skupiny – děti, mládež a senioři.

6.4 Kultura, sport a volnočasové aktivity

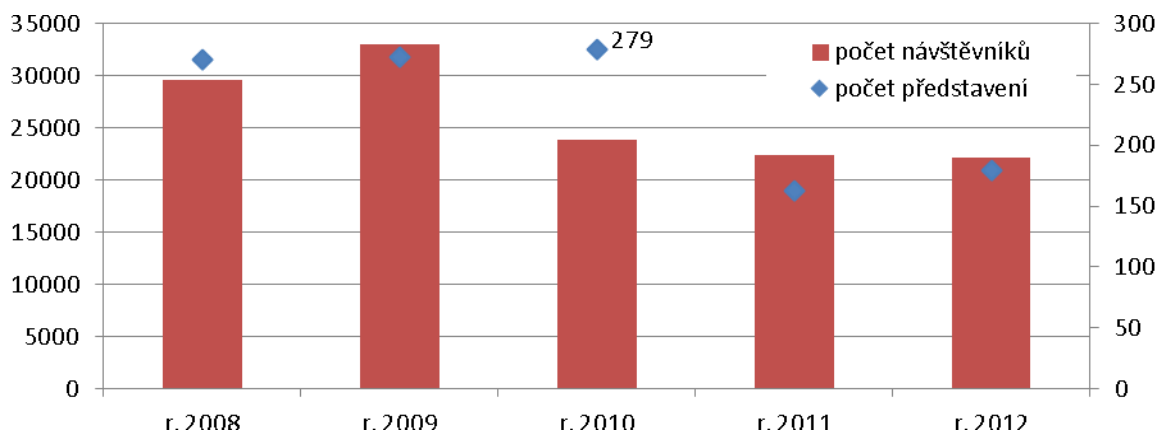
Klíčové otázky

- Jaká je ve městě nabídka kulturních, sportovních a volnočasových aktivit?
- S jakými hlavními problémy se v této oblasti město potýká?

Kultura patří mezi oblasti, které zpestřují život obyvatelům ve městě. V Přelouči v průběhu roku probíhá řada kulturních a společenských akcí s mnoha hudebními a scénickými vystoupeními. **Mezi nejvýznamnější kulturní akce, které lákají místní, ale i regionální či nadregionální účastníky i publikum, patří Přeloučské slavnosti včetně předávání cen za nejlepší herecký výkon v dabingu a taneční soutěž O Přeloučskou věž ve standardních a latinskoamerických tancích skupin D, C a neregistrovaných tanečníků. Při udílení cen za nejlepší herecký výkon v dabingu je nejprestižnější cenou cena Františka Filipovského.** V roce 2013 proběhl již 19. ročník udílení Cen Františka Filipovského za nejlepší herecký výkon v dabingu. Udílení ceny Františka Filipovského pořádá Město Přelouč společně s Českým filmovým a televizním svazem FITES a Hereckou asociací, ve spolupráci s Jednotou tlumočníků a překladatelů, Asociací pracovníků se zvukem a dalšími organizacemi.

Zajištění kulturních aktivit ve městě je v kompetenci Kulturních služeb města Přelouče, které jsou příspěvkovou organizací Města Přelouč. Tato organizace uspořádala v roce 2012 celkem 179 kulturních, společenských či vzpomínkových akcí, přičemž 53,1 % představuje promítání filmů v městském a letním kině. Mezi zajímavé akce místního či regionálního charakteru patřily v roce 2012 festival Polanského Přelouč či 1. ročník festivalu rockových kapel - 1. Přeloučský rockač či tradiční Čarodějnice.

Graf 31 Počet akcí a počet návštěvníků na akcích zrealizovaných Kulturními službami města v letech 2008-12

Zdroj: Zpráva o činnosti města, jeho orgánů a zařízení v roce 2008 – 2012

Tabulka 14 Vývoj průměrného počtu návštěvníků hlavních kulturních akcí

	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011	r. 2012
Akce pro dospělé a mládež	170,0	165,4	134,8	120,0	107,2
Filmová představení v kině	54,5	64,5	27,1	47,6	27,1
Letní kino - park	-	-	240,0	180,0	160,0
Letní koncerty	270,0	275,0	290,9	300,0	318,2

Zdroj: Zpráva o činnosti města, jeho orgánů a zařízení v roce 2008 – 2012

Z výše uvedeného grafu (Graf 31) a tabulky (Tabulka 14) je zřetelný **pokles zájmu obyvatel města Přelouč o kulturní dění**. Průměrný počet návštěvníků klesá u všech aktivit, výjimkou jsou pouze letní koncerty, u kterých se průměrný počet návštěvníků jednoho koncertu každoročně zvyšuje.

Společenské a kulturní akce jsou v Přelouči pořádány zejména v prostorech **Občanské záložny**, která plní funkci kulturního domu. Prostory záložny nabízejí možnost uspořádání plesů, klubových aktivit, koncertů i konferencí. Dalším prostorem, ve kterém probíhají kulturní aktivity jako výstavy, besedy, přednášky a jiné kulturní či vzdělávací akce pro děti i dospělé, je **Městská knihovna**. Knihovna **se nachází ve velmi stísněných prostorech Občanské záložny a plní jednak funkci místního charakteru, a zároveň je regionální knihovnou** pro pobočky v obcích – Tupesy, Lohenice, Štěpánov, Klenovka, Mělice a pro MLK Břehy a Valy. Provozní náklady knihovny jsou hrazeny z rozpočtu města.

Velmi zajímavým rysem pro město Přelouč je, že dokázalo udržet provoz **městského kina** i přestože dochází v posledních letech k neustálému poklesu počtu návštěvníků. Město Přelouč v posledních letech vynaložilo nemalé finanční prostředky na celkovou rekonstrukci a zejména modernizaci prostor městského kina. Modernizace městského kina byla završena v roce 2012 investicí 3,5 mil. Kč, kdy došlo k přechodu na digitální technologii s možností projekce v 3D formátu. Veškeré financování bylo zajištěno z rozpočtu Města Přelouče a částečně doplněné účelovou dotací ze Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie. **V současnosti kino plní funkci multikulturního zařízení**, ve kterém se pořádají různé kulturní a společenské aktivity. Ve skutečnosti však **městu chybí kapacitně větší prostor** pro pořádání masovějších akcí - koncerty, taneční apod.

Problémem, se kterým se město potýká již poměrně dlouho dobu, je **absence městského muzea**. Muzejní exponáty jsou uloženy v depozitáři v Sokolovně, jsou katalogizovány, popsány a zaneseny v počítači s označením místa uložení. Vstup do depozitáře je umožněn pouze výjimečně např. zájemcům ze studijních důvodů.

V oblasti sportu se město spolupodílí na financování sportovních aktivit i chodu sportovních zařízení. Nabídka sportovních aktivit je průměrná a je především zaměřena na aktivity registrovaných zájemců. V letech 2008 – 2009 zrealizovalo Město Přelouč za přispění dotace z ROP Severovýchod **projekt zaměřený na vybudování sportovního areálu u ZŠ Smetanova**. V rámci projektu byla vybudována **nová sportovní hala** včetně hygienického a sociálního zázemí, která **splňuje požadavky sportovních svazů pro konání ligových zápasů a nabízí kvalitní hřiště pro volejbal, basketbal, florbal, házenou a badminton**. Dále bylo vybudováno víceúčelové venkovní hřiště pro tenis, basketbal a volejbal, parkovací místa, včetně parkových a sadových úprav. Sportovní areál, který je otevřen všem zájemcům, vytváří nejen vhodné podmínky pro rozvoj výkonnostního sportu a rozšiřuje nabídku možností aktivního trávení volného času obyvatelům města, ale zkvalitňuje i výuku hodin tělesné výchovy.

Další sportovní vyžití nabízí ve městě fotbalový stadion s atletickou dráhou, venkovní hřiště na ragby, volejbal, nohejbal, florbal a tenis. K velmi zajímavým a v Přelouči atraktivním sportům patří také hokejbal. Ke sportovním účelům je také využívána hala TJ Sokola, kde se provozuje sokolská všestrannost, basketbal, gymnastika a step aerobik. Ze speciálních sportovních zařízení je zastoupena střelnice a kuželkový klub. Z dalších zájmových aktivit je možné zmínit stolní tenis, bojová umění (aikido-karate) a šachy. Pro nejmladší obyvatele města je k dispozici celkem devět dětských hřišť. **Průzkum spokojenosti obyvatel ukázal, že mezi obyvateli města dlouhodobě přetrvává poptávka po krytém plaveckém bazénu.**

Město Přelouč také ze svého rozpočtu každoročně podporuje kulturní, sportovní a vzdělávací aktivity občanů. Pro jednotlivé oblasti vyčleňuje zastupitelstvo města každoročně fondy, o jejichž využití rozhoduje rada města na základě doporučení školské, kulturní a sportovní komise RM. V roce 2012 město vyčlenilo na tyto aktivity celkem 300000,- Kč, z toho do kulturního fondu 33,3 %, do sportovního fondu 50 % a do fondu určeného pro vzdělávací projekty 16,7 %.

V oblasti volnočasových aktivit zaměřených především na děti a mládež sehrává ve městě klíčovou roli Dům dětí a mládeže, který je příspěvkovou organizací města. Tato organizace nabízí pravidelné volnočasové aktivity pro předškolní děti, děti a mládež - zájmové kroužky, letní tábory, pobytové akce, vzdělávací programy a další. DDM má i určitou nabídku pro dospělé v podobě vzdělávacích kurzů a to jak pravidelných, tak nepravidelných např. rukodělné. **Dalším důležitým subjektem** v této oblasti **je Základní umělecká škola**, která poskytuje odbornou výuku v oboru hudebním, tanečním, výtvarném a literárně dramatickém. V posledních letech je škola velmi aktivní také v oblasti doplňkové činnosti, která je zaměřena zejména na dospělé (konzultace hudebního oboru, semináře výtvarné výchovy, kondiční cvičení). Aktivně působí ve městě řada dalších spolků. Dlouhodobou tradici mají v Přelouči i některé spolky jako například Junák – svaz skautů a skautek ČR, středisko Přelouč, Český červený kříž (ČČK), Klub českých turistů (KČT), Český svaz chovatelů (ČSCH) nebo Sbor dobrovolných hasičů (SDH.)

Shrnutí:

- Pestrá nabídka kulturních a společenských aktivit je ve městě koordinována zejména prostřednictvím příspěvkové organizace města Kulturní služby města Přelouče.
- Ve městě probíhá řada zajímavých kulturních a společenských akcí místního a regionálního významu. Nad regionální význam mají ve městě dvě akce Přeloučské slavnosti včetně předávání cen za nejlepší herecký výkon v dabingu a taneční soutěž O Přeloučskou věž ve standardních a latinskoamerických tancích.
- Městu chybí kvalitní prostory pro umístění muzejních sbírek.
- Nabídka sportovního vyžití je ve městě dostatečná. V roce 2009 Město Přelouč vybudovalo moderní sportovní halu při ZŠ Smetanova, která splňuje požadavky sportovních svazů pro konání ligových zápasů a nabízí kvalitní hřiště pro řadu sportů.
- Obyvatelé jako problém vnímají absenci krytého plaveckého bazénu.
- Ve městě chybí prostor/sál pro pořádání větších kulturních či společenských akcí (koncerty, taneční, plesy).
- V oblasti nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež má ve městě dlouholetou tradici řada spolků. Dalšími významnými subjekty nabízejícími široké spektrum zájmové činnosti jsou Dům dětí a mládeže a Základní umělecká škola.

7 Cestovní ruch

Cestovní ruch (CR) je z hlediska ekonomického rozvoje chápán jako důležité odvětví místní ekonomiky, které je orientováno na export služeb a produktů návštěvníkům - turistům, kteří do města a blízkého okolí přijíždí trávit svůj čas. Pozitivní vliv cestovního ruchu na místní ekonomický rozvoj je historicky prokázán a stejně tak jako dnes města soutěží o investice a pracovní místa, soutěží turistické destinace o přízeň turistů a snaží se sezónu od sezóny přilákat více a více návštěvníků. Klíčové v této oblasti však je, že ne každý region, město či oblast má přirozené dispozice vyvíjet tyto aktivity úspěšně.

Klíčové otázky:

- *Jaký je potenciál města Přelouč v oblasti cestovního ruchu?*
- *Jakými zdroji v této oblasti město disponuje?*

Město Přelouč svým charakterem a nabídkou nepatří mezi destinace se silnými dispozicemi pro rozvoj cestovního ruchu. Cestovní ruch nepředstavuje pro město významné odvětví a nepřináší ani výrazný ekonomický přínos (nové pracovní příležitosti či příjmy).

Z architektonického hlediska je hlavní dominantou města původně románský **farní kostel sv. Jakuba**, později barokně upravený. Další dominantou Přelouče se na přelomu 19. - 20. století staly novorenesanční budovy na náměstí - základní škola (1880-81) a **budova Zálužny** (1899-1901), projektovaná významným českým architektem Rudolfem Kříženeckým. Zajímavou stavbou je také malá vodní elektrárna, která je umístěna na levém břehu řeky Labe v Přelouči od roku 1924. Bohužel prohlídky tohoto zařízení jsou umožněny pouze odborné veřejnosti. Několik zajímavých atraktivit nabízí obce a města v dostupné vzdálenosti od Přelouče. Mezi nejzajímavější patří **barokní zámek v Cholticích, renesanční zámek s parkem ve Zdechovicích, hřebčín v Kladrubech nad Labem**.

Určitým specifickým v oblasti cestovního ruchu je pro Přelouč možnost orientace na jeden typ cestovního ruchu - **cestovní ruch s dobrodružnými motivy**¹³. Potenciál pro rozvoj tohoto typu cestovního ruchu nabízí do určité míry areál **Tank Power – Military outdoor activity**. Návštěvník má možnost strávit svůj volný čas netradičním způsobem. Největším lákadlem areálu je široká nabídka vojenské techniky a aktivity ve vojenském a adrenalinovém stylu. Maximální kapacita areálu 3.000 osob. Provozovatel má propracované zážitkové programy pro veřejnost, školy i firmy. Návštěvníci areálu si mohou vyzkoušet řadu netradičních atrakcí - řízení bojového vozidla pěchoty BVP-1 nebo vyprošťovacího tanku VT-55, prohlídka vojenské bojové techniky a zbraní, běh v plné polní, rozložení a složení samopalu vz.58, adrenalinové lanové centrum, paintball nebo airsoft laserovou střelnicí, rafty, kánoe, čtyřkolky, segway nebo buggyny.

Určitý potenciál má město z pohledu sportovně-rekreačního cestovního ruchu. U tohoto typu CR jsou hlavním motivem cest sportovně zaměřené pobyty (vodní sporty, cykloturistika, pěší turistika apod.) Zázemí pro tento typ CR ve městě nabízí zejména vodní plochy dostupné v širokém okolí. Tato území jsou využívány zejména v letní sezóně k rekreačním i sportovním účelům - koupání, vodní sporty, rybaření. Mezi zajímavé lokality patří:

- **Písníky Lohenice a Mělice** (cca 80 ha) je hojně využívána z hlediska letní rekreace. Po těžbě písku zde vznikla uprostřed borových lesů dvě jezera s průzračnou vodou. Pěkné prostředí spolu

¹³ Typologie uvedená v publikaci Indrová, J. a kol.: Cestovní ruch (základy), VŠE, r. 2009

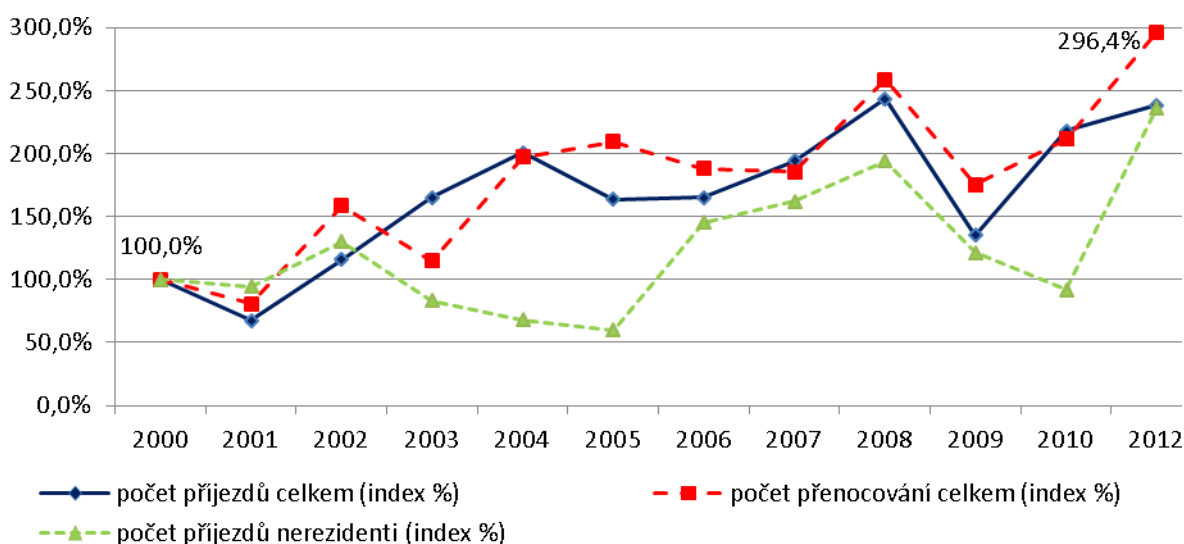
s vybaveností rekreační oblasti nabízí možnosti koupání, vodního lyžování, hraní tenisu a volejbalu. V lokalitě je také autokemp.

- **Rybník Buňkov** se nachází na okraji obce Břehy, přibližně 2 km severně od města Přelouče. Areál nabízí ubytování v autokempu. Nejčastější cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi. Rybník je vhodný i pro rybolov.
- **Autokemp Semín** - průtočný rybník na písku, který je napájen Sopřečským potokem, ubytování ve stanech, karavanech, možnost pronájmu jedné chatky.
- **Řeka Labe** – Scooter Labe (vodní skútr na Labi) možnost jízdy na vodním skútru po plavební dráze řeky Labe, celková délka dráhy 9 km
- **Rybaření** – možnosti rybaření na řadě mimopstruhových revírů (kapr, cejn, štika, okoun) např. Slavíkovy ostrovy, Houser, nádrž Tišina a další.

V oblasti cestovního ruchu je důležitá nejen nabídka zajímavostí a atraktivit, ale také nabídka základní a doplňkové infrastruktury na takové úrovni, která neodradí návštěvníky od opakované návštěvy, ale naopak jim pobyt zpříjemní tak, aby se do města a okolí vraceli. Do základní infrastruktury CR jsou zahrnuty ubytovací a stravovací zařízení a doplňková infrastruktura zahrnuje informační, kulturní, společenská a další zařízení.

Město Přelouč nabízí ubytování v pěti ubytovacích zařízeních. Nabídka ubytovacích zařízení je pro potřeby města dostatečná. Pro návštěvníky jsou dostupná ubytovací zařízení od hotelu - Hotel Fontána a VM Hotel, přes penzion (penzion Na Staré Poště) až po levnější formu ubytování (ubytování Na Růžku a ubytování u Václava. V místní části Mělice se nachází Marin Kemp Mělice, který nabízí možnost ubytování ve stanech, v karavanech v podkrovních pokojích či v penzionu. Celková kapacita hotelů, penzionu a autokempu je 199 lůžek.

Graf 32 Vývoj návštěvnosti města Přelouč v letech 2000 – 2012 (index rok 2000 = 100%)

Poznámky: rok 2011 není uveden, protože nebyla dostupná data

Zdroj: ČSÚ – veřejná databáze

Posouzení návštěvnosti lze provést na základě dostupných dat, která každoročně za hromadná ubytovací zařízení monitoruje Český statistický úřad. Bohužel však ne všechna ubytovací zařízení jsou sledována a

výše uvedená data by mohla být do určité míry zkreslena. Za město Přelouč jsou však sledovány největší ubytovací zařízení ve městě. Posouzení návštěvnosti je provedeno na základě dat za oba hotely a kemp v Mělicích.

Vývoj návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení (Graf 32) ve městě je poměrně příznivý. K výraznému poklesu došlo v roce 2009, kdy se mohli i zde projevit do určité míry následky hospodářské recese. Pozitivem však je, že od roku 2009 se návštěvnost opět zvyšuje. V roce 2012 byl celkový počet příjezdů nejvyšší za posledních dvanáct let.

U zahraničních návštěvníků je vývoj o něco méně příznivý. Zahraniční klientela představovala v roce 2012 24,5 % z celkového počtu příjezdů. Počty zahraničních návštěvníků od roku 2002 klesaly a pokles se zastavil až v roce 2006. Poté následovalo čtyřleté období růstu až do roku 2008, kdy došlo k propadu zahraniční návštěvnosti pravděpodobně v důsledku celosvětové hospodářské krizi. Tento propad se v roce 2010 zastavil a opět se počty zahraničních návštěvníků začaly zvyšovat. V roce 2012 byl počet příjezdů zahraničních návštěvníků o 236 % vyšší než v roce 2000.

V průměru zde návštěvníci ubytovacích zařízení stráví 3,6 dne. Průměrná délka pobytu se za posledních dvanáct let téměř nezměnila.

Tabulka 15 Vývoj návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení v letech 2000 - 2012

	Počet příjezdů hostů	z toho		Průměrná doba pobytu
		rezidenti	nerezidenti	
rok 2000	3 061	75,3%	24,7%	3,1
rok 2001	2 070	65,6%	34,4%	3,5
rok 2002	3 539	72,3%	27,7%	3,9
rok 2003	5 061	87,6%	12,4%	2,4
rok 2004	6 151	91,6%	8,4%	3,0
rok 2005	5 004	90,9%	9,1%	3,7
rok 2006	5 056	78,3%	21,7%	3,4
rok 2007	5 946	79,4%	20,6%	3,0
rok 2008	7 454	80,3%	19,7%	3,2
rok 2009	4 133	77,8%	22,2%	3,7
rok 2010	6 681	87,4%	12,6%	3,0
rok 2012	7 294	75,5%	24,5%	3,6

Poznámky: rok 2011 není uveden, protože nebyla dostupná data

Zdroj: ČSÚ – veřejná databáze

Shrnutí:

- Samotné město Přelouč není významnou ani vyhledávanou turistickou destinací. Určitý potenciál z pohledu rozvoje cestovního ruchu má město u dvou typů – cestovní ruch dobrodružný (areál Tank Power) a sportovně-rekreační cestovní ruch ve vazbě na okolní vodní plochy (Mělice, Břehy, Semín a další).
- Nabídka ubytovacích zařízení ve městě je dostatečná od ubytovacích zařízení hotelového typu až po levnější formy ubytování.
- Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení se v posledních letech zvyšuje, mezi návštěvníky převažují domácí turisté, ale téměř 25 % podíl zahraničních návštěvníků je poměrně významný.

8 Doprava

Tato kapitola se zabývá problematikou dopravy z různých úhlů pohledu. Zejména nabízí pohled na dopravu města v kontextu jeho okolí a dostupnosti územně nadřazených sídel či sídel s nezanedbatelným významem pro rozvoj města Přelouče. Kapitola se kromě jiného zaměřuje také intenzitu dopravy a nehodovost, a to jak uvnitř města, tak ve srovnání s ostatními okresy v kraji. Pozornost je také věnována veřejné dopravě, a to ze dvou hlavních důvodů. Za prvé, přesto, že je již dnes vlastnictví osobního automobilu rozšířeným standardem, ne všichni obyvatelé jím disponují. Za druhé, velice kvalitní a rychlá dopravní obslužnost vlakem nabízí významnou alternativu přepravy pro obyvatele města. Kapitola Doprava tak poskytuje pohled na konektivitu Přelouče s jeho okolím a věnuje se též problémům s konektivitou spojených, jako je například intenzita dopravy či nehodovost.

Klíčové otázky:

- *Jaká je intenzita a bezpečnost dopravy ve městě a jaké jsou její trendy?*
- *Jaká je dopravní dostupnost Přelouče a jak se liší dopravní dostupnost automobilem a veřejnou dopravou?*

8.1 Intenzita dopravy

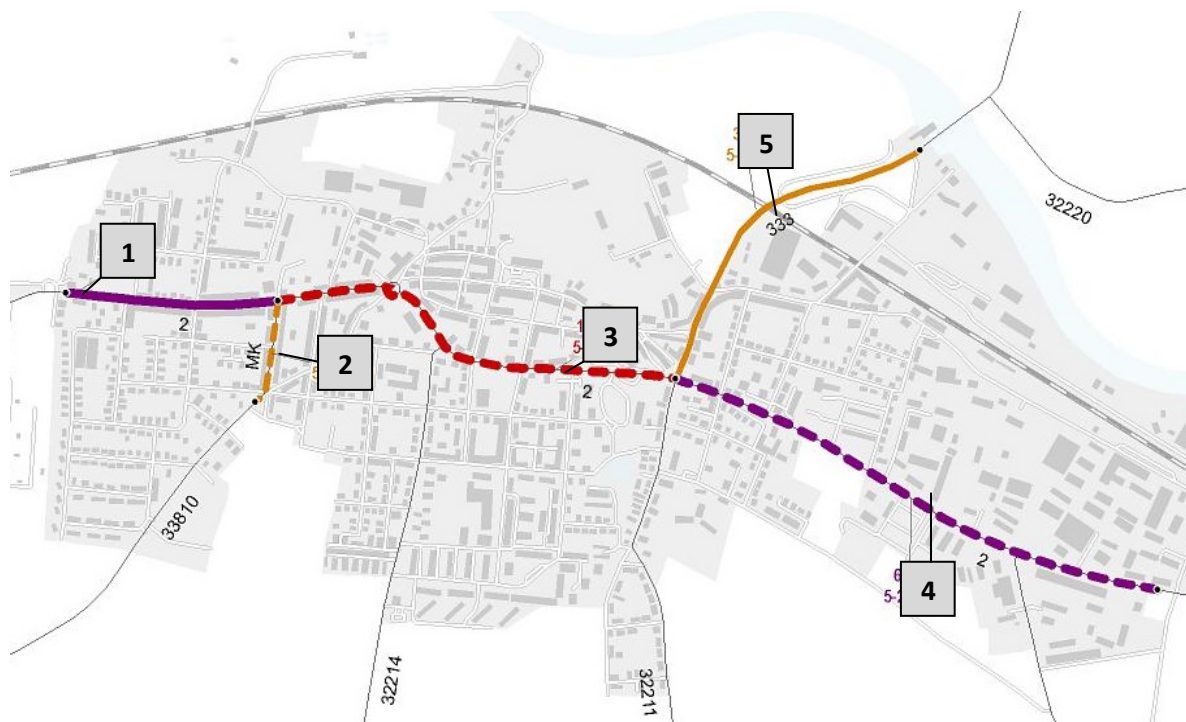
Doprava je fenomén, jenž je úzce spojen s dalšími činnostmi člověka. Neoddělitelně je **doprava svázána** zejména **s ekonomickou činností**. Z tohoto důvodu se v dopravě odráží vývoj ekonomiky. V posledních letech se i v české ekonomice citelně projevila světová hospodářská krize, která dopadla téměř na všechny hospodářské sektory, dopravu nevyjímaje. **Pokles intenzity dopravy**, jako přímý důsledek krize, je možné pozorovat také přímo v Přelouči. Na všech měřících úsecích, které se ve městě nachází, byl mezi roky 2005 a 2010 zaznamenán výrazný pokles intenzity dopravy, v průměru o **30%**. Pokles dopravy byl registrován jak u těžkých, tak i u osobních vozidel. Páteří komunikace první třídy č. 2 protínající Přelouč samotným středem města stále obsluhuje největší objem dopravy. Zcela **největší intenzitu dopravy pak lze zaznamenat v centru města**, kde i při posledním sčítání dopravy za den projelo celkem přes 11 tis. vozidel. Na tomto úseku došlo ke snížení objemu projetých vozidel o 1/3. Naopak nejnižší intenzita provozu z měřených úseků je stále na komunikaci směrem na Jankovice.

Tabulka 16 Intenzita dopravy v roce 2010 a 2005

číslo	úsek komunikace	2005			2010			index 2010/2005		
		TV	OV	SUMA	TV	OV	SUMA	TV	OV	SUMA
1	zaús.322 - Přelouč z.z.	2 202	7 954	10 211	1 276	5 709	7 055	0,58	0,72	0,69
2	Přelouč, vyús.ze 2 - Přelouč k.z.	421	1 378	1826	112	976	1 094	0,27	0,71	0,60
3	Přelouč, zaús.33810 - zaús.32211 a vyús.333	3 133	13 646	16 926	1 767	9 389	11 267	0,56	0,69	0,67
4	vyús.333 - Přelouč k.z.	1 916	6 661	8 611	1 062	5 851	6 987	0,55	0,88	0,81
5	vyús.ze 2 - Přelouč k.z.	2 270	3 047	5 338	693	3 077	3 840	0,31	1,01	0,72

Zdroj: Sčítání dopravy 2010, 2005

Obrázek 4 Intenzita dopravy v roce 2010

Zdroj: Sčítání dopravy 2010

Velmi vysoký objem dopravy registrovaný v centru města je dán několika příčinami. Za prvé **komunikace č. 2** patří tradičně k jedné z nejvýznamnějších dopravních cest spojující Prahu – Kutnou Horu – Pardubice. Za druhé, v současné době funguje tato komunikace jako jedna z alternativ k cestě po dálnici D 11 z Prahy do Hradce Králové. Toto se týká především té části dopravy, které směřuje na Pardubice a dále po R35 na Olomouc. Na rozdíl od dálnice **se zde neplatí mýto**. Dále k silnici č.2 neexistuje objížděná alternativa, resp. transnitní doprava je nucena projíždět centrem města. Zde se tak nabízí otázka vybudování **obchvatu města**, který by odvedl velkou část objemu dopravy z centra města. Toto řešení má však i svá úskalí. Jedná se především o tzv. „umrtvení“ centra města důsledkem krachu podniků závislých na transnitní dopravě. Intenzita dopravy se mezi posledními sčítáními výrazně snížila. **Pokles byl zaznamenán na všech měřících bodech**, a to i v centru města Přelouče, kde před vypuknutím ekonomické krize denně projelo téměř 17 tis. vozidel. Hlavním důvodem poklesu objemu dopravy ve městě bylo značné snížení počtu těžkých vozidel, tedy vozidel sloužících zejména přepravě zboží či materiálu.

8.1.1. Veřejná doprava

Jak již bylo zmíněno v úvodu této kapitoly, dostupnost kvalitní veřejné dopravy je klíčová především pro obyvatele, kteří nedisponují osobním automobilem. Tito obyvatelé by při neexistenci veřejné dopravy mohli být vyloučeni ze spotřeby služeb jak, v některých případech, denní potřeby, tak i nedenní potřeby a služeb veřejné správy a zdravotnictví. V tomto směru je **město Přelouč vybaveno dostatečně kvalitně veřejnou dopravou**, která je sice **závislá na vlakovém spojení**, ale to nabízí dostatečný komfort a intenzitu. Ve všední dny jezdí vlakové spoje v dostatečném množství jak směrem do Kolína, tak i Pardubic (Tabulka 4). V obou případech připadají téměř **2 spoje na 1 hodinu** (vlaky zastavují v Přelouči přibližně 17 hodin denně). Navíc při srovnání délky cesty **je vlakové spojení** pro obyvatele Přelouče mnohem atraktivnější, neboť **trvá v průměru poloviny doby jízdy automobilem** (Tabulka 5, Graf 2).

Obyvatelé Přelouče disponují velmi vysokým komfortem v podobě kvalitní a intenzivní vlakové přepravy v obou klíčových směrech. Ve městě zastavují **tři typy vlakových spojů** od osobních vlaků, přes spěšné až

po rychlíkové spojení. Právě díky dostatečné frekvenci spolu s komfortem nabízející dnešní osobní i rychlíkové spoje je vlaková doprava velice zajímavou alternativou vůči automobilům. Navíc cestující mohou **využít integrovaného dopravního systému Pardubického a Královéhradeckého kraje**.

Tabulka 17 Počet spojů veřejné dopravy

Spojení	vlak		BUS	
	ST	NE	ST	NE
Přelouč - Pardubice	35	25	7	0
Pardubice - Přelouč	36	28	6	0
Přelouč - Kolín	32	27	0	0
Kolín - Přelouč	30	24	0	0

Pozn.: Započítávány byly pouze přímé spoje. Referenční dny: Neděle 17. 11. 2013, Středa 20. 11. 2013

Zdroj: Idos.cz

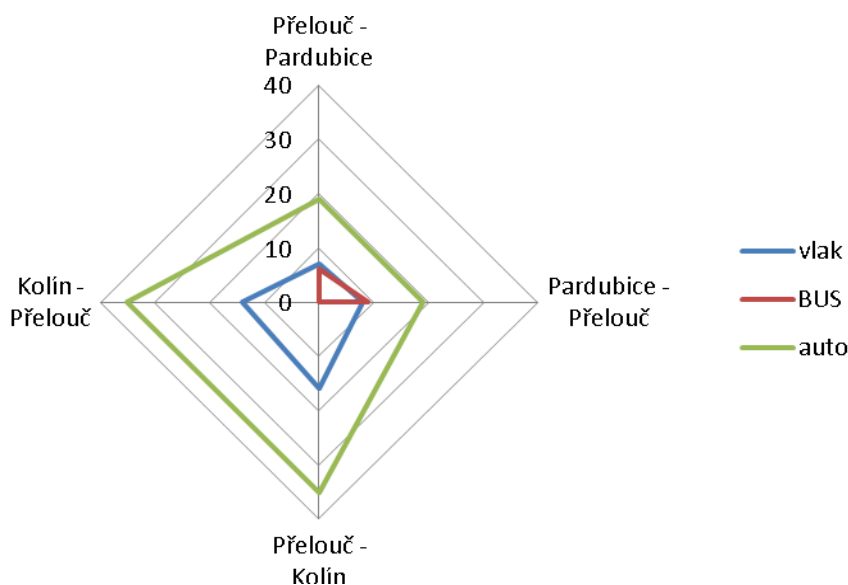
Tabulka 18 Délka spojení ve srovnání veřejné dopravy a automobilu [min]

Spojení	vlak		BUS		auto
	ST	NE	ST	NE	
Přelouč - Pardubice	7	7	6	0	19
Pardubice - Přelouč	8	8	9	0	19
Přelouč - Kolín	16	16	0	0	35
Kolín - Přelouč	14	14	0	0	35

Pozn.: Započítávány byly pouze přímé spoje. Referenční dny: Neděle 17. 11. 2013, Středa 20. 11. 2013. Za automobil byly zjišťovány nejrychlejší cesty, nikoliv nejkratší.

Zdroj: Idos.cz, mapy.cz

Graf 33 Délka spojení ve srovnání veřejné dopravy a automobilu ve všední den.

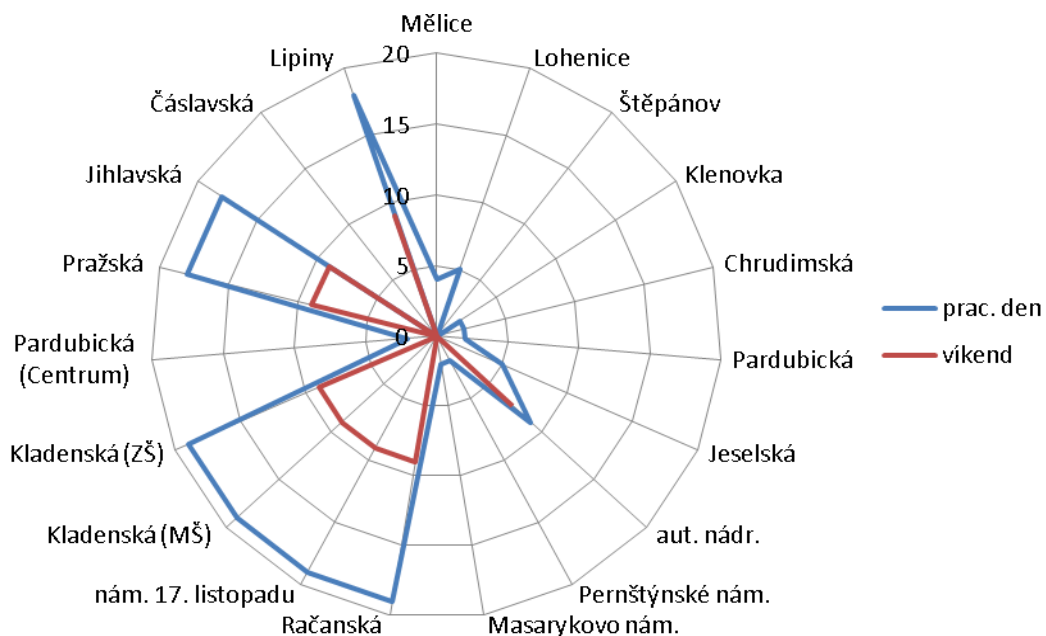

Zdroj: Idos.cz, mapy.cz

8.1.2. Městská hromadná doprava

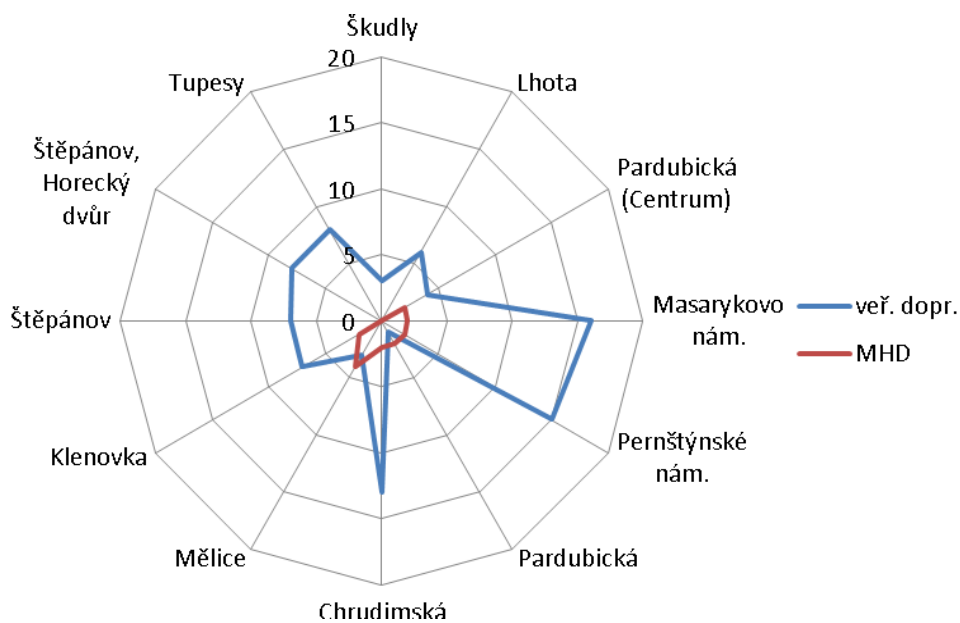
V rámci městské hromadné dopravy je provozována v Přelouči **jedna autobusová linka č. 101**. Město protíná z východu na západ a opačně a po své trase **projíždí místními částmi Přelouč, Lohenice, Mělice a Klenovka** (od prosince 2013 také Štěpánov). Dostatek spojů v pracovní i víkendové dny je však pouze v jižní a jihozápadní části místní části Přelouč. Zbylé městské části buď nejsou městskou hromadnou dopravou vůbec obsluhovány anebo v nich linka zastavuje maximálně pětkrát za den. I navzdory skutečnosti, že linka 101 zastavuje pouze ve čtyřech místních částech, **obsluhuje 95 % obyvatel Přelouče**. Na druhé straně lze nalézt i v **obsluhovaných místních částech oblasti**, jejichž obyvatelé mohou být **nižší frekvencí** autobusové linky znevýhodněni. Toto se týká především severní a západní části místní části Přelouč. Městská hromadná doprava tak v současnosti pokrývá většinu obyvatel města, přesto lze nalézt oblasti, kde nižší či dokonce nulová intenzita městské hromadné dopravy může obyvatele těchto částí limitovat. Obyvatelé těch oblastí, kam linka č. 101 nezajíždí, mohou využít běžné autobusové linky veřejné dopravy. **Pro většinu těchto oblastí pak veřejná doprava dostatečně nahrazuje** absentující **městskou hromadnou dopravu** či ji v dostatečné míře **doplňuje**. Výjimku tvoří pouze místní část Škudly, jenž ve všední dny obsluhují pouze tři relevantní spoje.

Graf 34 Počet spojů do centra (zastávka žel. st.) v pracovní i víkendové dny linkou 101

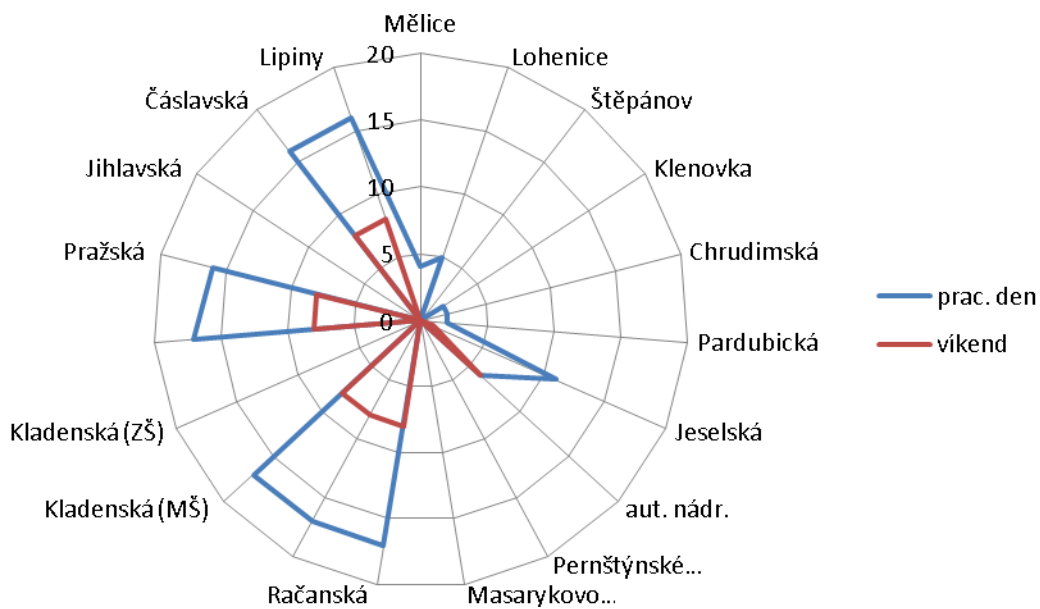
Zdroj: www.mestoprelouc.cz

Graf 35 Počet spojů do centra (zastávka žel. st./aut. nádr.) v pracovní dny MHD a veřejnou dopravou z oblastí s nízkou intenzitou či absentující MHD

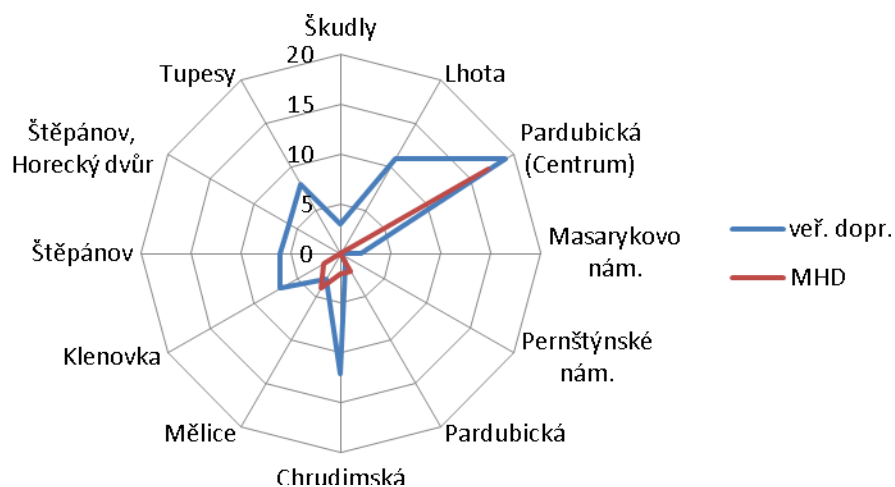
Zdroj: www.mestoprelouc.cz

Graf 36 Počet spojů z centra (zastávka žel. st.) v pracovní i víkendové dny linkou 101

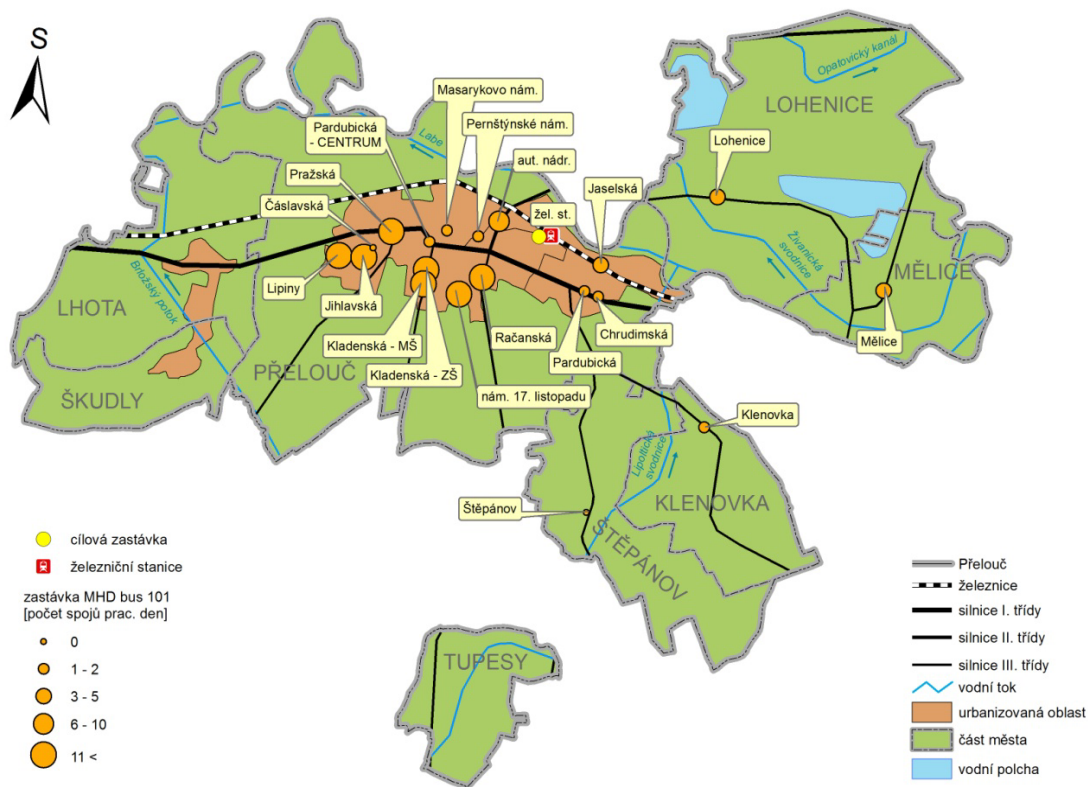
Zdroj: www.mestoprelouc.cz

Graf 37 Počet spojů z centra (zastávka žel. st./aut. nádr.) v pracovní dny MHD a veřejnou dopravou z oblastí s nízkou intenzitou či absentující MHD

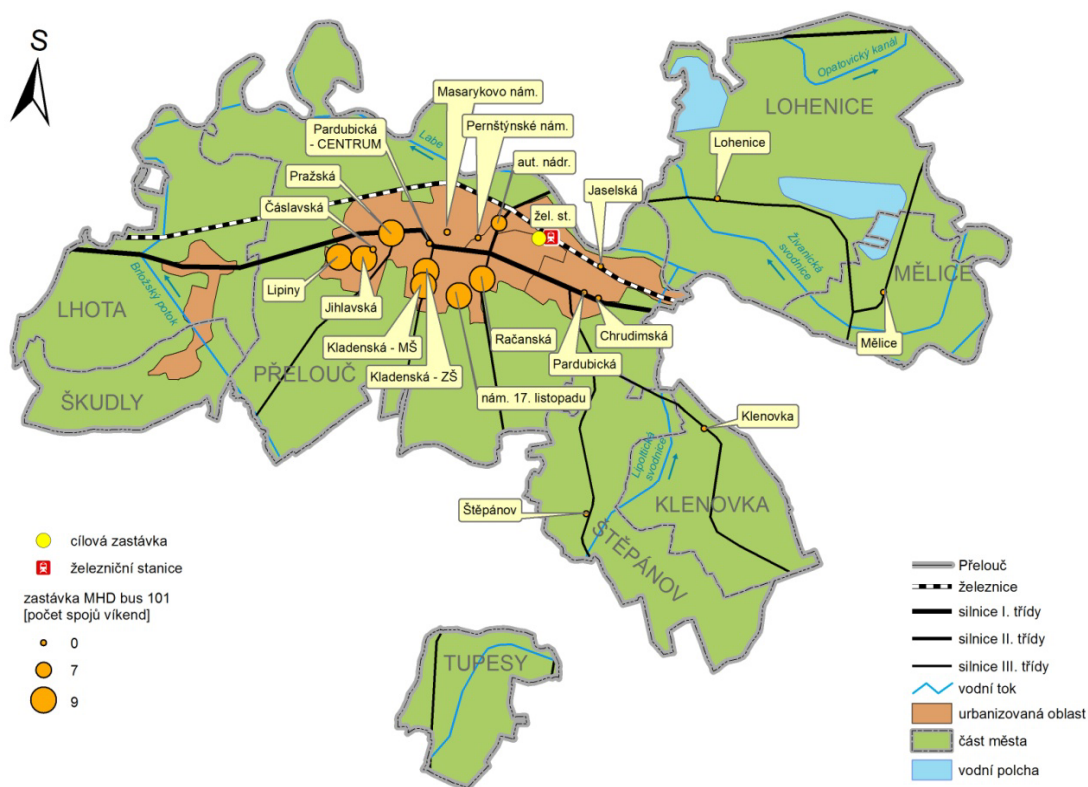
Zdroj: www.mestoprelouc.cz

Obrázek 5 Počet spojů do centra (zastávka žel. st.) v pracovní dny linkou 101

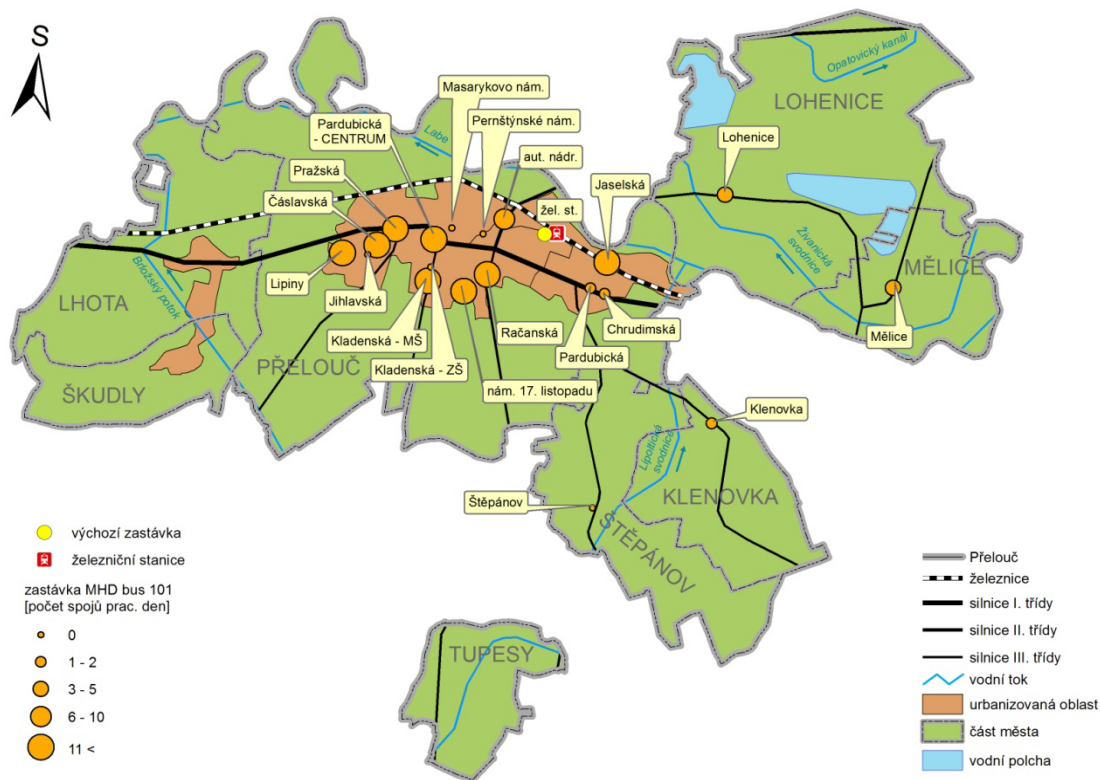
Zdroj: ArcGIS; www.mestoprelouc.cz

Obrázek 6 Počet spojů do centra (zastávka žel. st.) ve víkendových dnech linkou 101

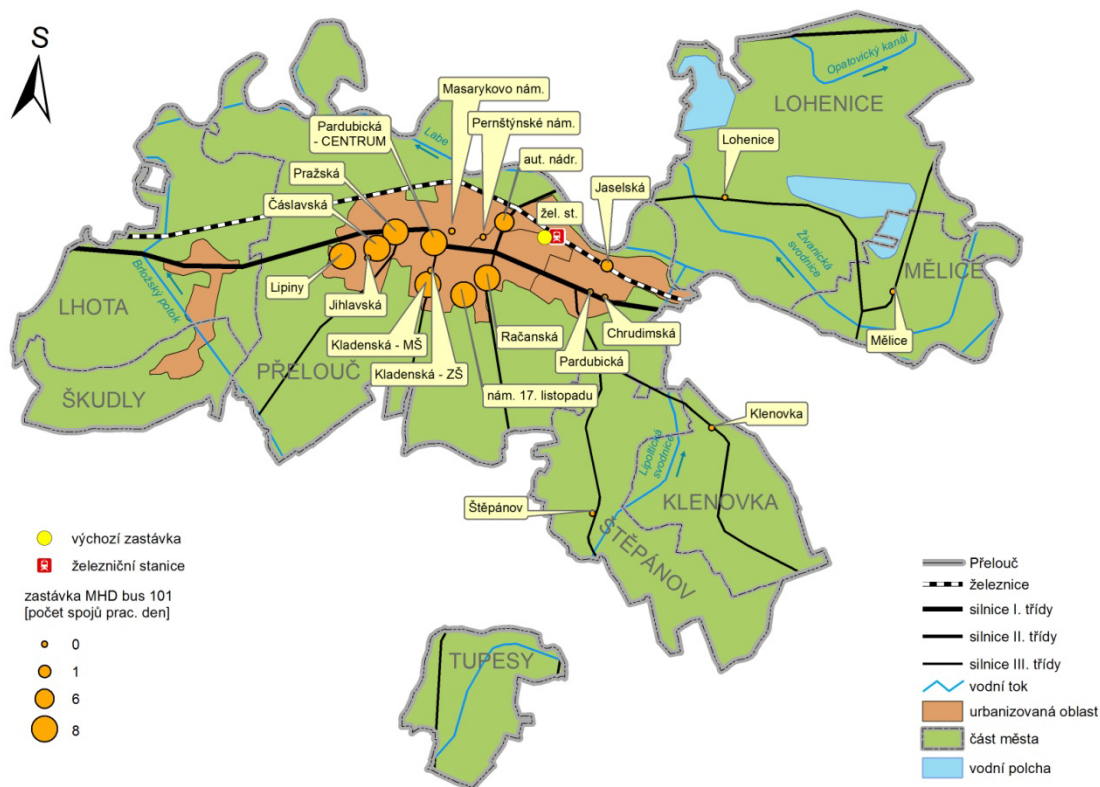
Zdroj: ArcGIS; www.mestoprelouc.cz

Obrázek 7 Počet spojů z centra (zastávka žel. st.) v pracovní dny linkou 101

Zdroj: ArcGIS; www.mestoprelouc.cz

Obrázek 8 Počet spojů z centra (zastávka žel. st.) ve víkendových dnech linkou 101

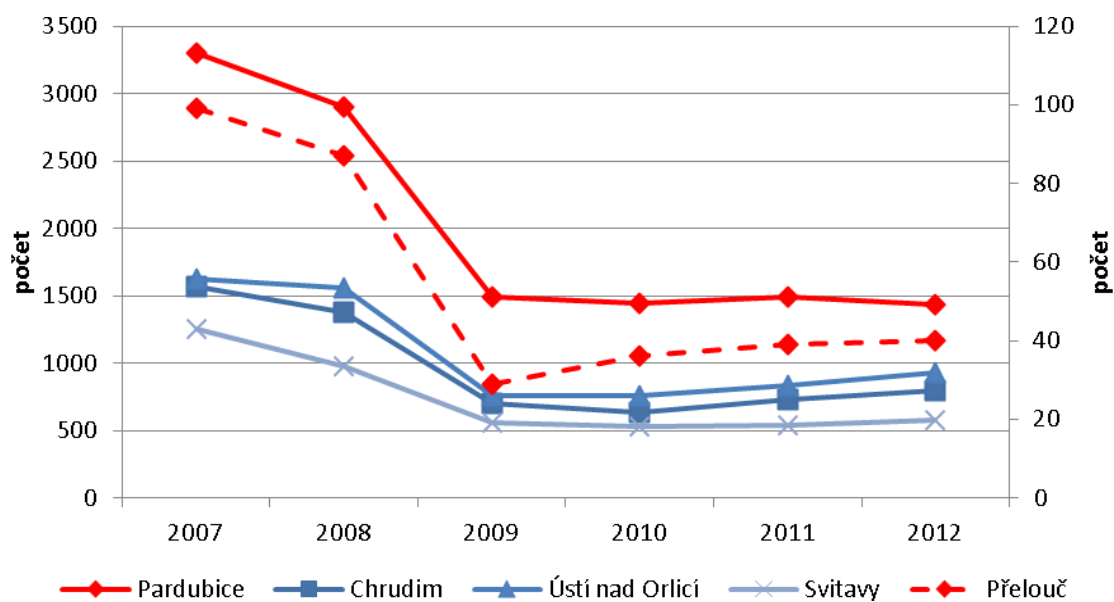

Zdroj: ArcGIS; www.mestoprelouc.cz

8.2 Nehodovost

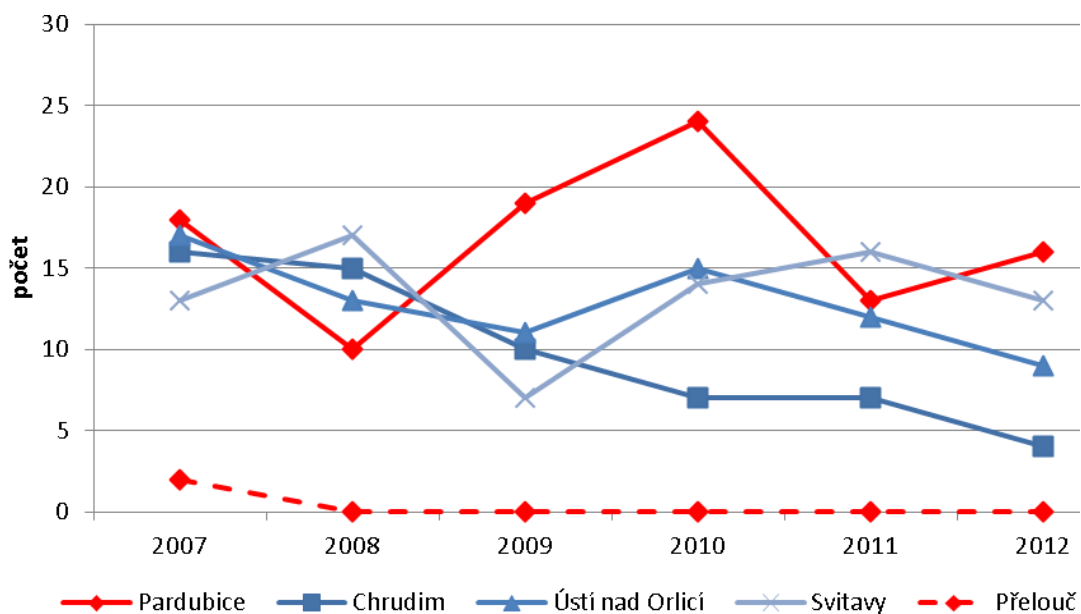
Město Přelouč kopíruje celkový krajský trend v **poklesu počtu dopravních nehod**. Stejně jako v případě počtu dopravních **klesá ve městě i v kraji počet usmrcených při dopravních nehodách a také závažnost nehod** vyjádřená jako poměr počtu usmrcených na 1 000 nehod mírně klesá. **Navzdory** mírně pozitivnímu **trendu** v poklesu závažnosti nehod **se v okrese Pardubice závažnost nehod** za uplynulých pět let **zvýšila**. V tomto směru je **Přelouč výjimkou**, neboť **poslední smrtelná nehoda se městě stala naposledy v roce 2007**. Ve srovnání s krajem vychází Přelouč lépe také v počtu dopravních nehod na 1 000 obyvatel. **Nehodovost ve městě dosahuje poloviny toho, co v celém okrese Pardubice**. Dopravu v Přelouči tak lze ve srovnání s krajem i okresem považovat za **bezpečnou**, a to i navzdory relativně vysoké intenzitě provozu v centru města.

Graf 38 Vývoj počtu dopravních nehod v Přelouči a v okresech Pardubického kraje od roku 2007 do 2012

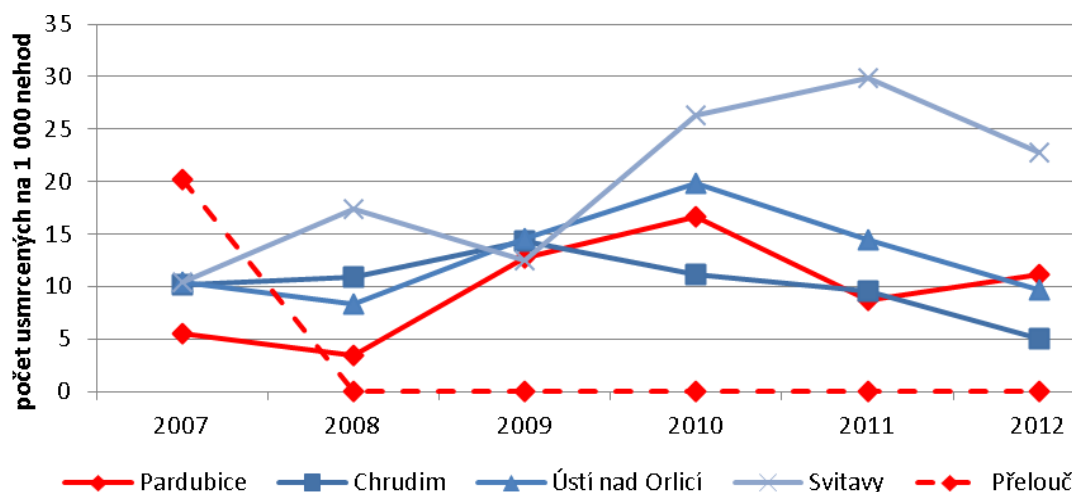
Zdroj: Policejní ročenky dopravy (2007-2012), Policie ČR

Graf 39 Vývoj počtu usmrcených při dopravních nehodách v Přelouči a v okresech Pardubického kraje od roku 2007 do 2012

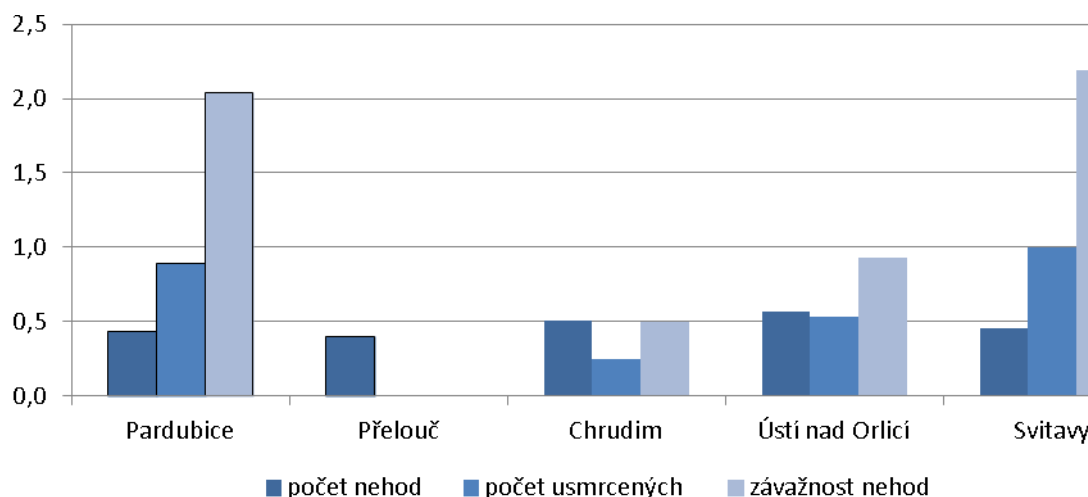
Zdroj: Policejní ročenky dopravy (2007-2012), Policie ČR

Graf 40 Vývoj závažnosti dopravních nehod v Přelouči a v okresech v Pardubickém kraji od roku 2007 do 2012

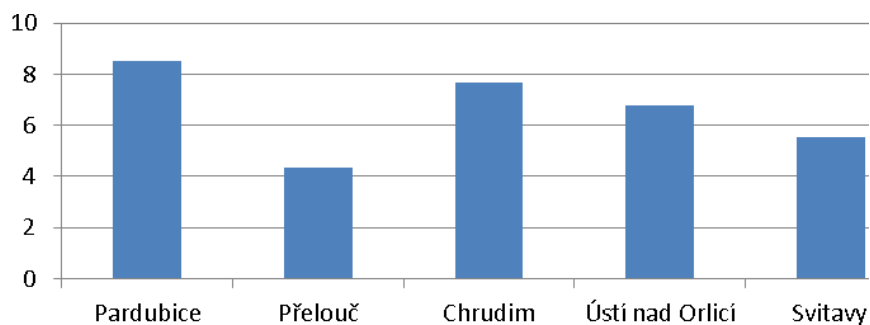
Zdroj: Policejní ročenky dopravy (2007-2012), Policie ČR

Graf 41 Index počtu dopravních nehod, počtu usmrcených při dopravních nehodách a závažnosti dopravních nehod v Přelouči a v okresech Pardubického kraje mezi rokem 2012 a 2007

Zdroj: Policejní ročenky dopravy 2007 a 2012 a Policie ČR

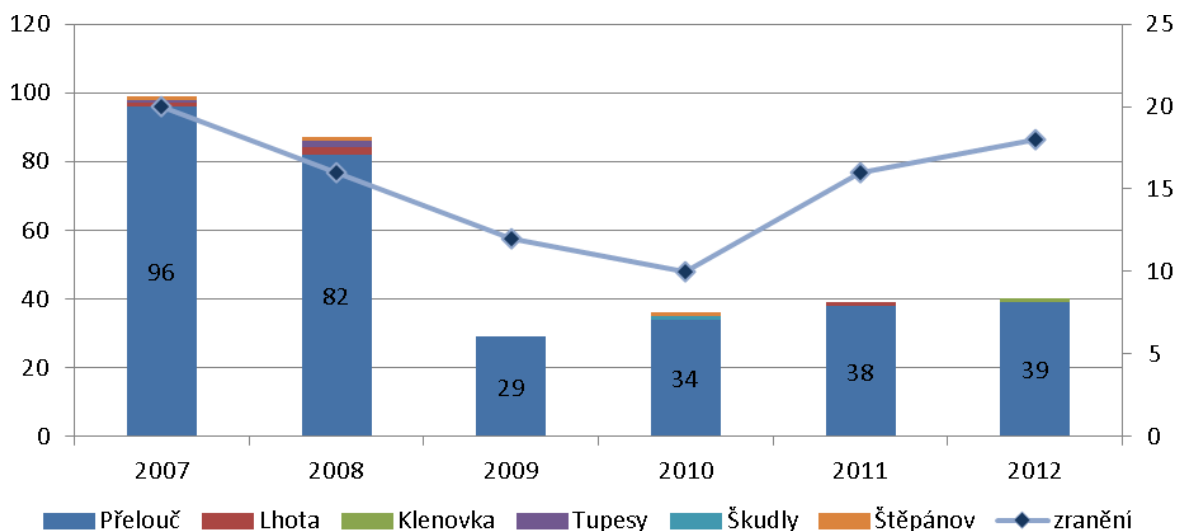
Graf 42 Počet dopravních nehod na 1 000 obyvatel v okresech Pardubického kraje a v Přelouči

Zdroj: Policejní ročenka dopravy 2012 a Policie ČR

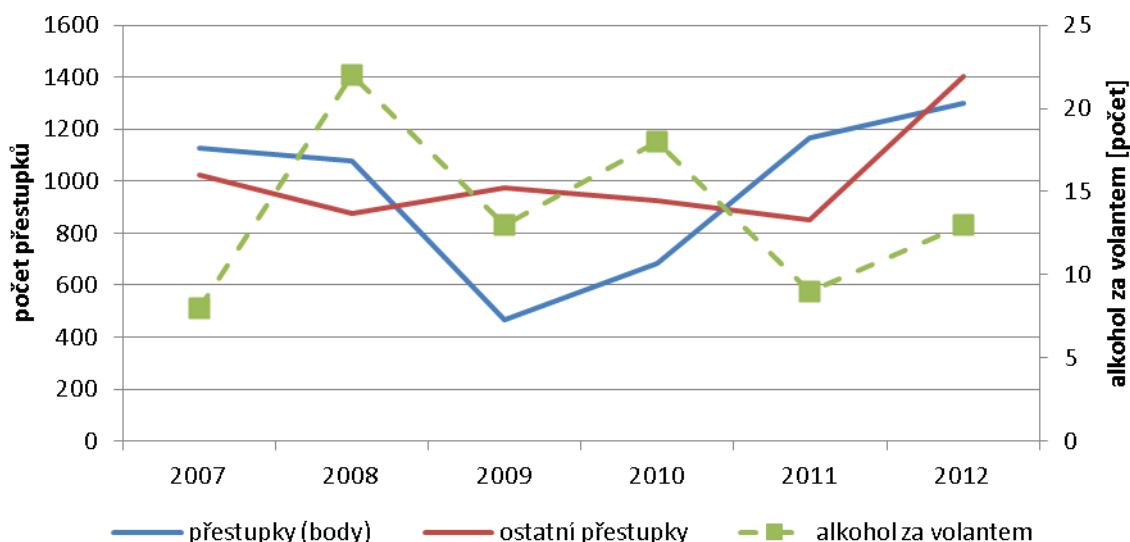
V Přelouči za uplynulých 6 let klesl počet dopravních nehod o téměř dvě třetiny. Největší část těchto nehod je registrována v městské části Přelouč, kde je ovšem také největší intenzita provozu. V posledních 3 letech se počet dopravních nehod v městě ustálil na hodnotě **40 za rok**. Za stejnou dobu se však začal projevovat **negativní trend růstu počtu zraněných při dopravních nehodách**, který od roku 2010 neustále roste a blíží se hodnotám z roku 2007. Mírně za posledních šest let **roste také počet dopravních přestupků**, a to jak těch závažnějších, bodově ohodnocených, jako je překročení povolené rychlosti, tak i těch méně závažných, jako je např. stání na zákazu stání. Na druhé straně mírně **klesá počet řidičů**, u kterých byl zjištěn **alkohol za volantem**, což lze považovat za příznivý trend.

Graf 43 Vývoj počtu zraněných a dopravních nehod v Přelouči dle místních částí

Zdroj: Policie ČR

Graf 44 Vývoj dopravních přestupků ve městě od roku 2007 do 2012

Zdroj: MÚ Přelouč

Celkově lze považovat **dopravu v Přelouči**, a to jak z hlediska dopravní **dostupnosti**, tak i její **bezpečnosti za kvalitní**. Město disponuje velmi **kvalitním spojením** s významnými sídly v okolí **veřejnou dopravu**, která

v hlavních směrech dopravy Kolín – Pardubice konkurenceschopná vůči dopravě automobilové. **Přelouč patří s mírou počtu nehod i jejich závažnosti k lepším obcím jak ve srovnání s krajem, tak okresem.** V samotném městě však lze pozorovat růst počtu závažných i méně závažných přestupků, což by do budoucna mohlo mít pro město negativní důsledky.

Shrnutí

- Intenzita dopravy klesla na všech měřících bodech ve městě o 30%, přičemž největší podíl na tomto poklesu mají těžká vozidla, kterých při posledním sčítání dopravy projelo Přeloučí o více jak 40% méně.
- Město nabízí svým občanům velmi kvalitní a konkurenceschopné spojení veřejnou dopravou s významnými městy v okolí (Kolín, Pardubice). Oběma směry je navíc cesta vlakem výrazně rychlejší, než automobilem.
- Městská hromadná doprava v současnosti pokrývá většinu obyvatel města, přesto lze nalézt oblasti, kde nižší či dokonce nulová intenzita městské hromadné dopravy může obyvatele těchto částí limitovat. Na druhé straně ve většině těchto oblastí doplňuje či nahrazuje MHD veřejná autobusová přeprava.
- Za uplynulých 6 let dochází k poklesu počtu dopravních nehod, usmrcených při těchto nehodách a také závažnosti nehod. Poslední nehoda s fatálními důsledky se stala v Přelouči v roce 2007.
- Ve městě roste počet registrovaných dopravních přestupků. Na druhé straně klesá počet řidičů, u kterých byl zjištěn alkohol za volantem.

9 Životní prostředí

Kapitola o životním prostředí se snaží na tuto problematiku dívat ze širší perspektivy, neboť procesy v přírodě nerespektují hranice měst, obcí, krajů či dokonce ani států. To však neznamená, že se kapitola detailně nevěnuje vybraným tématům na úrovni města, naopak. Kapitola je strukturována do tří základních částí, kdy první podkapitola se věnuje životnímu prostředí z pohledu ochrany přírody a využívání půd. Následující podkapitola se zabývá odpadovým hospodářstvím, především pak recyklaci odpadu. Poslední, třetí, kapitola řeší kvalitu ovzduší a vody a v této souvislosti se věnuje také technické infrastruktuře. Kapitola tak nabízí komplexní pohled na charakter životního prostředí v Přelouči.

Klíčové otázky:

- Jakou část odpadů město recykluje a jak se tento fenomén měnil v čase?
- Jelikož se v blízkosti města nachází významní znečišťovatelé ovzduší a vod, jaká je kvalita ovzduší a vod přímo v Přelouči?

9.1 Ochrana přírody a využívání půd

Na území města se přímo nenachází žádné chráněné území až na výjimku v podobě **přírodní památky Mělické labiště**, která zasahuje do severovýchodní části katastru Přelouče. Na druhé straně se **v jeho přímé blízkosti** nachází **několik** zajímavých **chráněných lokalit** jako je například Národní přírodní památka Semínský přesyp či Přírodní památka Meandry Struhy. Většina chráněných území v okolí města Přelouče má charakter vodních ploch a meandrujících toků, velmi často slepých ramen Labe, nebo také písčiny útvarů. Krajina Přelouče a jeho okolí je tak zajímavá především pro své **vodní a mokřadní biotopy**. Celková výměra chráněných území, jež se nachází v blízkosti města, dosahuje téměř jedné šestiny rozlohy chráněných území v kraji.

Tabulka 19 Typ, počet a velikost chráněných území v okrese Pardubice

Zkratka	kategorie ochrany	počet území	výměra [ha]	
			celkem	z toho v blízkosti Přelouče
NPP	Národní přírodní památky	1	0,21	0,21
NPR	Národní přírodní rezervace	1	247,77	0
PP	Přírodní památky	14	77,96	51,74
PR	Přírodní rezervace	10	360,42	0
	celkem	26	686,36	51,95
PO	Ptačí oblasti	2	2337,5	0
EVL	Evropsky významné lokality	16	973,3	24,95

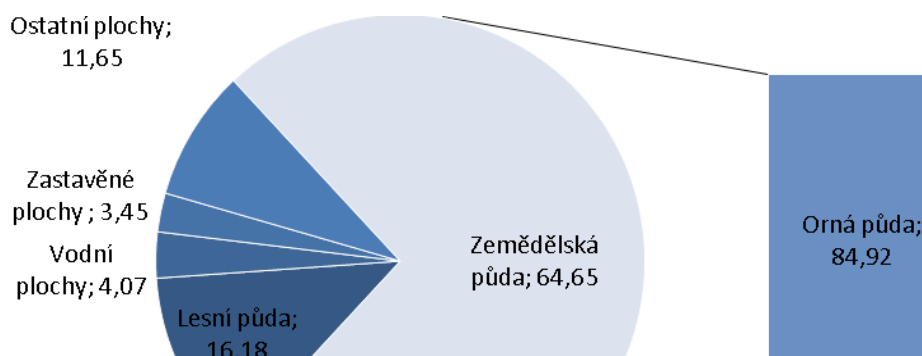
Pozn.: V blízkosti Přelouče se nachází tato chráněná území: NPP a EVL Semínský přesyp, PP Labiště pod Opočínkem, PP Labské rameno Votoka, PP Meandry Struhy, PP Mělické labiště – z části leží v katastru města, EVL Černý Nádýmač

Zdroj: AOPK ČR

Velkou část **rozlohy města, téměř dvě třetiny, tvoří zemědělská půda**, která je zastoupena především ornou půdou. Druhy pozemků korespondují s celkovým charakterem Pardubického kraje, který patří mezi spíše rurální regiony. **Podíl zastavěné plochy dosahuje necelých třech a půl procenta**, což je relativně velmi malá část území. Do jisté míry tato skutečnost vypovídá o charakteru katastrálního území města, které se rozkládá po obou březích Labe, na území nivy řeky, která byla dříve velmi často pravidelně

zaplavována a výstavba v těchto částech tak je v dnešní době omezená. Nízká míra zastavěnosti území může přispívat ke kvalitnější životnímu stylu obyvatel, neboť jim může nabídnout více přírodní kulturní krajiny.

Graf 45 Druhy pozemků v městě Přelouči [%]

Zdroj: ČSÚ, MOS

Přesto, že město Přelouč nemá na svém území téměř žádné chráněné oblasti s výjimkou Mělického Labiště, jeho okolí nabízí hned několik zajímavých oblastí s vodními či mokřadními biotopy. Navíc charakter území města je zásluhou velkého podílu **zemědělské a lesní půdy, které společně tvoří 80% všech druhů pozemků**, spíše rurálního charakteru.

9.2 Nakládání s odpady

Odpadové hospodářství se za posledních 20 let stalo jednou z **důležitých součástí péče o města** a obce, a to nejen zpřísněním legislativy, ale také společenským tlakem na ohleduplnější vztah k přírodnímu prostředí v našem okolí. Asi nejviditelnější fenoménem v této oblasti je **třídění odpadu**, zejména pak toho komunálního. Největší složku produkce odpadu v ORP Přelouč tvoří směsný komunální odpad (SKO), dále pak zemina a kamení, železné kovy a železo a ocel. Tyto odpady tvoří více jak polovinu všech vyprodukovaných odpadů v celém ORP. **Směsný komunální odpad vyprodukovaný obyvateli Přelouče dosahuje necelých 2 tis. tun**, což odpovídá čtvrtině SKO celého ORP.

Tabulka 20 Množství a typ vyprodukovaného odpadu v ORP Přelouč v roce 2012

název odpadu	Množství (t)	podíl [%]
Směsný komunální odpad	7531,428	14,55
Zemina a kamení	7504,52	14,49
Železné kovy	7312,736	14,12
Odpady jinak blíže neurčené	6338,91	12,24
Železo a ocel	5442,718	10,51

Zdroj: Informační systém odpadového hospodářství (ISOH)

Na produkci odpadu se v městě podílí nejvíce směsný komunální odpad, jehož podíl však za posledních šest let mírně klesá, tříděný komunální odpad, jehož podíl naopak roste a také bioodpad domácností. Všeobecně lze v Přelouči pozorovat pozitivní trend, v růstu podílu vytríděných složek odpadu. Město se aktivně v roce 2011 zapojilo do soutěže „O Perníkovou popelnici“ pořádané Pardubickým krajem a společností EKO KOM a tuto soutěž také vyhrálo v kategorii obcí nad 5 tis. obyvatel a odběru elektrozařízení. Jejím cílem je motivovat města a obce k podpoře třídění odpadu. V průměru se celém Pardubickém kraji vytrídí necelých 44 kg odpadu na osobu. V Přelouči tato hodnota dosahuje necelých **50 kg odpadu na osobu a město tak v tomto směru patří mezi aktivnější a úspěšnější obce v kraji**. S množstvím vytríděného odpadu roste i počet stanovišť, kde lze odpad třídit. V současné době se ve městě nachází 39 takovýchto stanovišť. **Největší podíl na vytríděném komunálním odpadu má dlouhodobě bioodpad**, který tvoří více jak třetinu tříděného odpadu. Významnou složku tříděného odpadu tvoří železo, které se podílí na celkovém tříděném komunálním odpadu jednou třetinou. Plast, papír a sklo dohromady tvoří třetinu tříděného odpadu. Tetrapack obaly a textil se podílejí na třídění velmi malou částí.

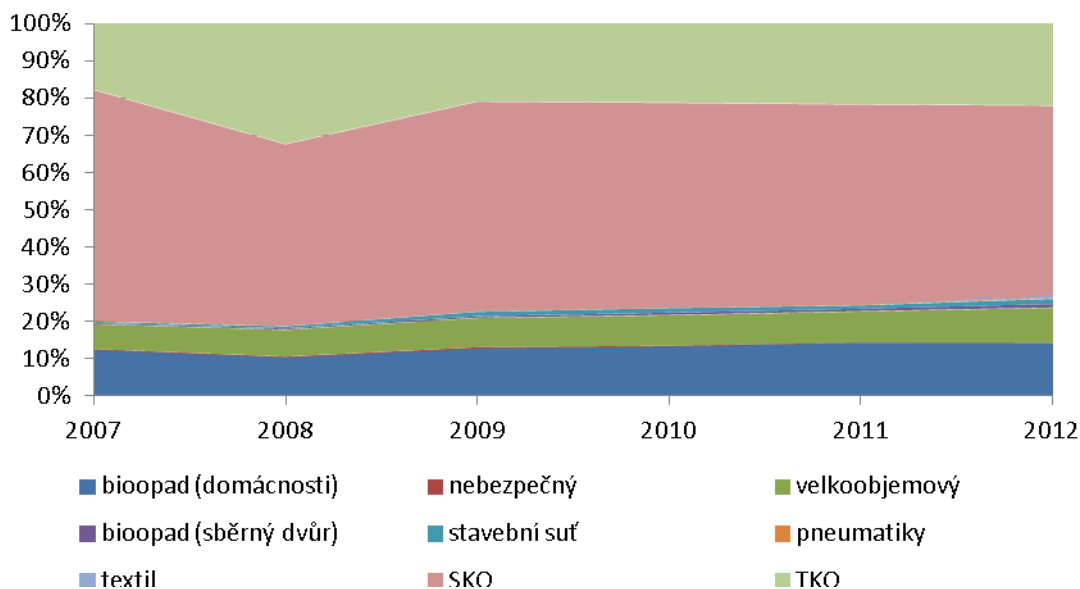
Tabulka 21 Množství vytríděného odpadu ve srovnání s krajem za rok 2012

	kg tříděného odpadu na osobu
kraj	43,63
Přelouč	49,87

Pozn.: Do srovnání se započítávají tyto suroviny: papír, plast, sklo a tetrapack

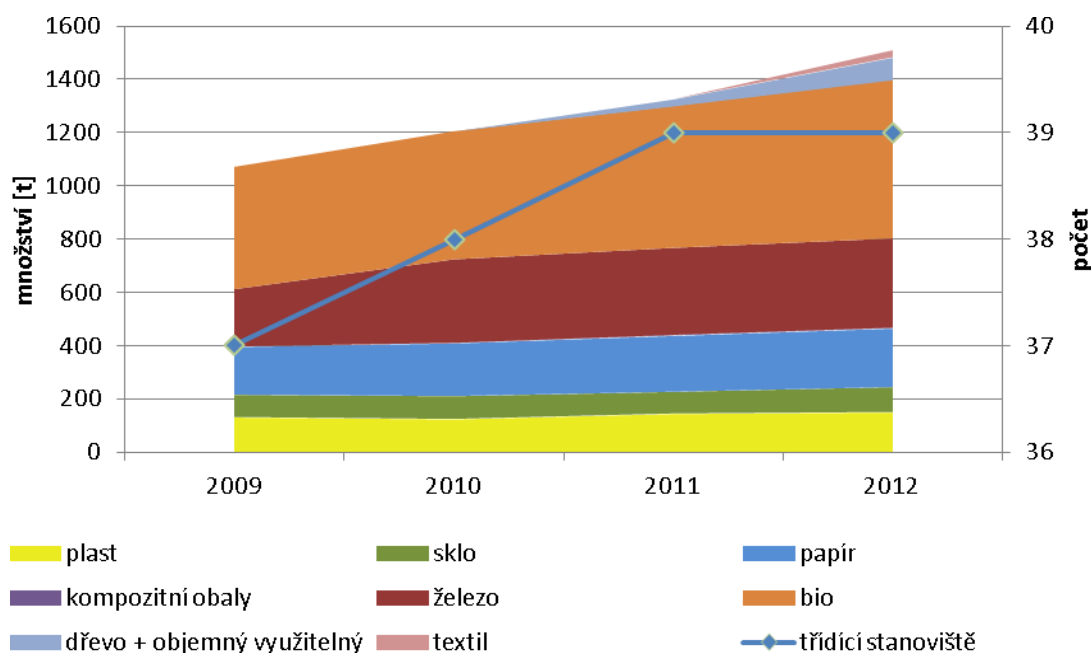
Zdroj: MÚ Přelouč, <http://www.jaktridit.cz/cz/trideni/trideni-v-krajich/pardubicky-kraj>

Graf 46 Vývoj podílu jednotlivých složek na celkovém množství odpadu vyprodukovaného městem Přelouč

Pozn.: TKO – tříděný komunální odpad (papír, plast, sklo, tetrapack, železo)

Zdroj: MÚ Přelouč

Graf 47 Vývoj podílu jednotlivých složek na tříděném, dále využitelném, komunálním odpadu a sběrných míst

Zdroj: MÚ Přelouč

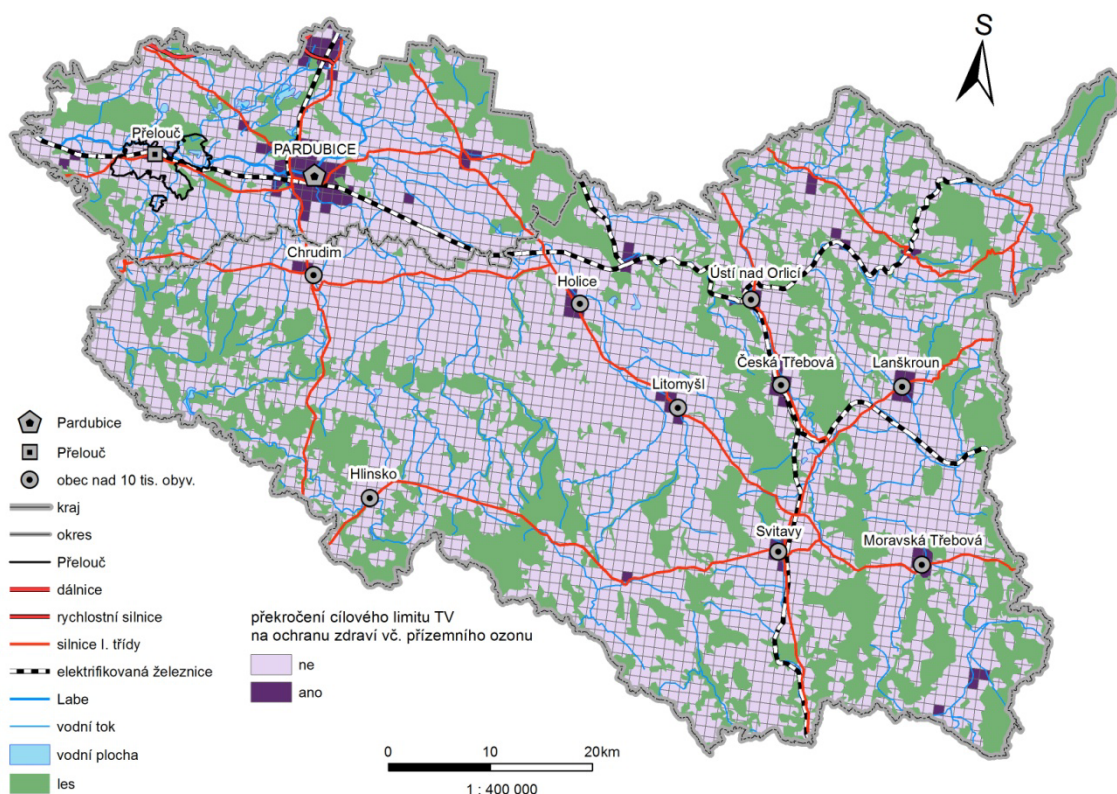
Přelouč se v oblasti odpadového hospodářství řadí mezi lepší města v kraji. Vyvíjenou aktivitou v této oblasti se městu daří neustále navyšovat podíl tříděného komunálního odpadu a zároveň snižovat podíl směsného komunálního odpadu. Za svou aktivitu bylo město také v roce 2012 oceněno cenou v soutěži „O Perníkovou popelnici“, jejíž součástí kromě pozitivní image města byla také finanční odměna v hodnotě 15 tis. Kč. Oblast zacházení s odpady tak lze v Přelouči hodnotit velmi kladně.

9.3 Kvalita ovzduší a vod

V blízkosti města se nachází několik významných znečišťovatelů jak ovzduší, vod. Nejenže se v Opatovicích nad Labem a Chvaleticích nachází jedny z největších tepláren v České republice, tak i na předměstí Pardubic sídlí několik významných chemických firem, jež pro svou činnost využívají také vodu z Labe. Právě v tomto kontextu je nutné tuto problematikou neopominout.

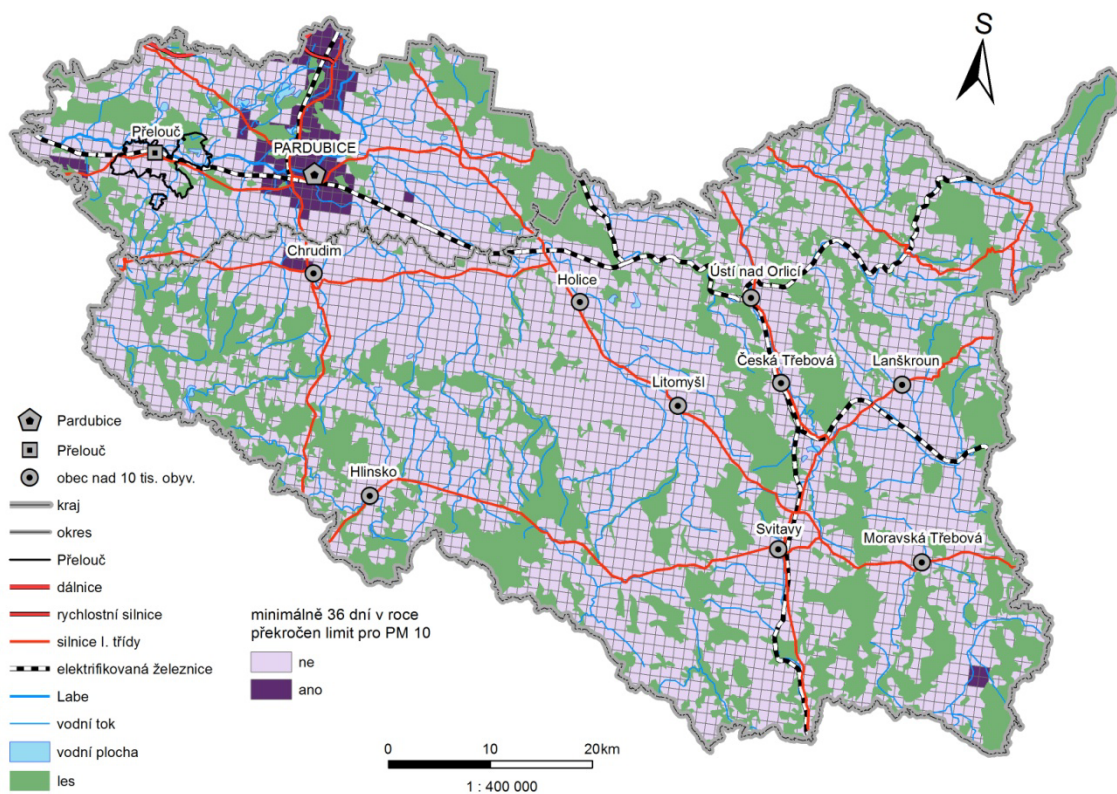
Jak je možné vidět na obrázcích 4 a 5, **nebyla při posledních měřeních zjištěna žádná překročení imisních limitů na území Přelouče**, a to i navzdory výše zmíněným skutečnostem. Ukazuje se tedy, že tyto zdroje v Pardubickém kraji negativně působí především na své bezprostřední okolí. Je tedy možné považovat kvalitu ovzduší ve městě za dobrou a zdraví neohrožující, **neboť zde nejsou překračovány ani imisní limity na ochranu zdraví**, které zahrnují měření vysoce nebezpečných látek jako je přízemní ozon, kadmium či beznen, **ani hodnoty pevných prachových částic o velikosti 10 µm**, jenž jsou životu nebezpečné zejména proto, že jsou na sebe schopny vázat karcinogenní látky a způsobovat tak rakovinu plic či poruchy kardiovaskulárního systému. **V Přelouči se nachází pouze jeden nadlimitní znečišťovatel, EXCALIBUR ARMY spol. s r.o.**, který znečišťuje své okolí prostřednictvím produkovaných odpadů chromu, olova a zinku. **Celkově však intenzita znečištění dosahuje malých hodnot.**

Obrázek 9 Překročení imisního limitu TV na ochranu zdraví vč. přízemního ozonu v Pardubickém kraji v roce 2011

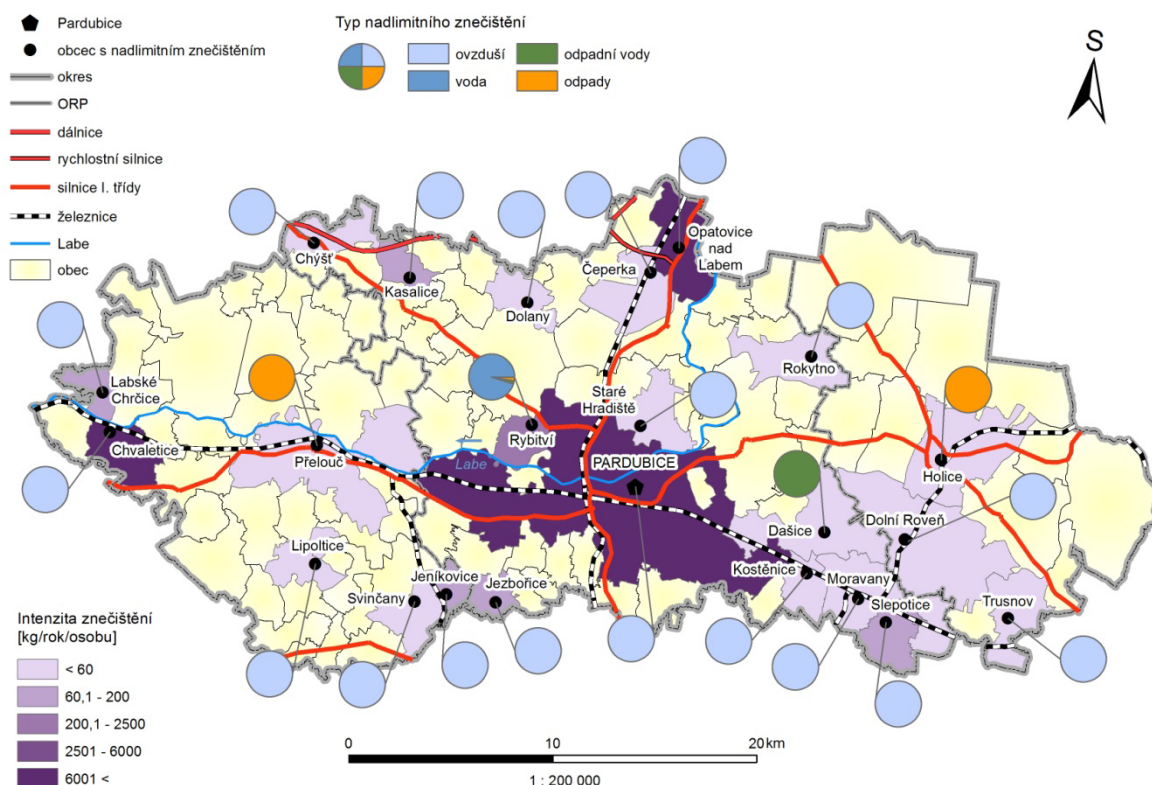
Zdroj: CHMI

Obrázek 10 Překročení denního imisního limitu PM₁₀ min. 36 dní v roce v Pardubickém kraji v roce 2011

Zdroj: CHMI

Obrázek 11 Nadlimitní znečištění dle typu a intenzity v okrese Pardubice v roce 2011

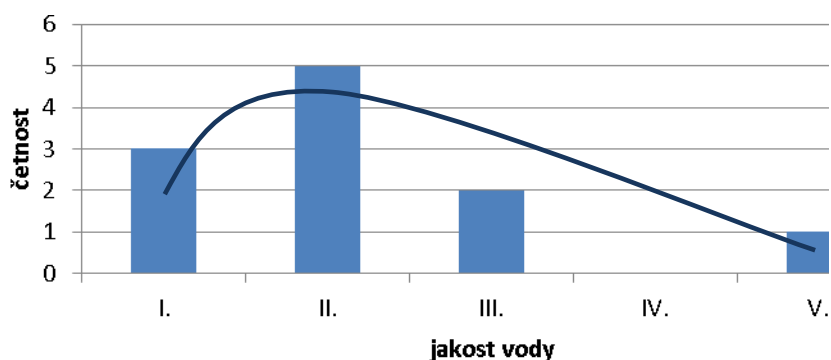

Zdroj: IRZ

Dle posledních veřejně dostupných dat z Ministerstva životního prostředí patří kvalita vody v Labi na profilu Valy, dle četnosti tříd měřených hodnot ke kvalitnějšímu. **Dle dvou nejčastěji sledovaných hodnot BSK 5 a CHSKcr se v průběhu roku drží naměřené hodnoty na úrovni druhé třídy.** Tyto indikátory jsou důležité pro kvalitu vody z toho důvodu, že **určují míru organického znečištění.** Jak BSK 5, tak CHSKcr určují nadlimitní výskyt organických látek ve vodě. BSK 5 pak nepřímo sleduje takové organické znečištění, které vzniká při anaerobních procesech. Velmi často je tento typ znečištění přímým důsledkem zemědělské činnosti, především pak hnojením půdy a jejím splachem do řek. Jelikož Přelouč a okolí patří mezi tradiční zemědělské oblasti, není tento typ znečištění překvapením. Naopak, pokud se daří téměř celoročně hodnoty tohoto typu znečištění držet na druhém stupni kvality vody, **lze hovořit o relativně šetrné zemědělské činnosti.**

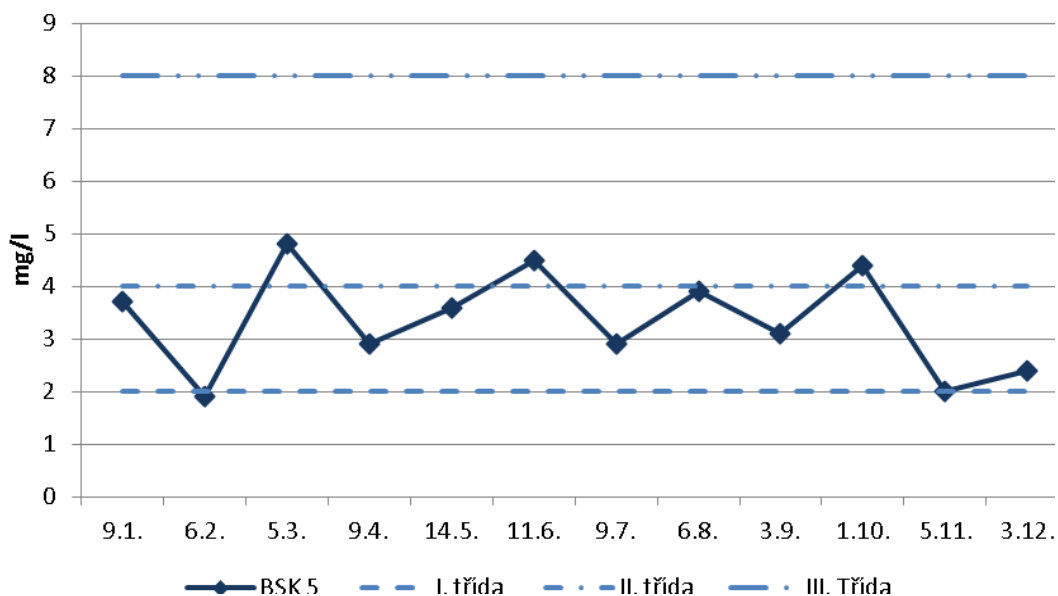
Vybavenost města technickou infrastrukturou je na dobré úrovni. Pouze snad v oblasti kanalizační sítě, resp. počtu domů připojených na kanalizaci **je možné hledat rezervy.** Dle posledního sčítání nebyla na kanalizaci připojena pětina domů. Příčinou pravděpodobně bude skutečnost, že některé místní části leží mimo kompaktní zástavbu a rozšiřování kanalizace do těchto odlehlejších částí je finančně vysoce nákladné. Přesto **by město mělo hledat možnosti, jak tuto situaci vyřešit** a přispět tak ke zlepšení životního standardu obyvatel.

Graf 48 Četnost tříd jakosti vody v profilu Valy v roce 2008 dle základních hodnot

Zdroj: ISSaR, Cenia

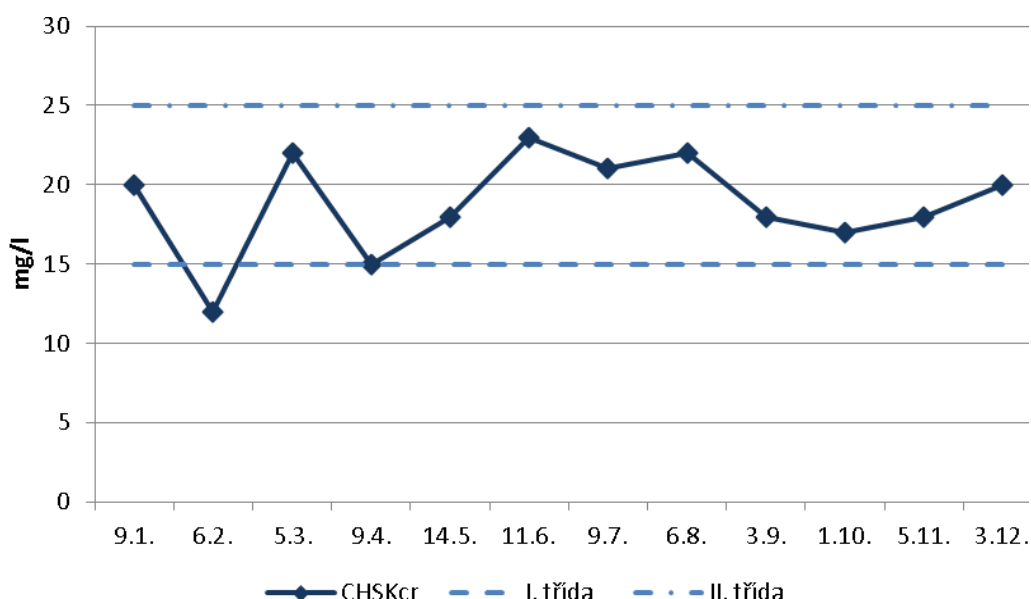
Graf 49 Znečištění vody BSK 5 v profilu Valy v roce 2008 a třídy jakosti

Pozn.: třída I. - neznečištěná voda; třída II. - mírně znečištěná voda; třída III. - znečištěná voda

BSK5 - biochemická spotřeba kyslíku za pět dní – parametr kvality vody, který určuje míru organického (biologicky odbouratelného) znečištění. Stanovení BSK slouží k nepřímému stanovení organických látek, které podléhají biochemickému rozkladu při aerobních podmínkách.

Zdroj: CHMI

Graf 50 Znečištění vody CHSK_{Cr} v profilu Valy v roce 2008 a třídy jakosti

Pozn.: třída I. - neznečištěná voda; třída II. - mírně znečištěná voda

CHSK_{Cr} - chemická spotřeba kyslíku – parametr kvality vody, určující míru organického (chemicky oxidovatelného) znečištění. Hodnota CHSK je tedy mírou celkového obsahu organických látek ve vodě (nepřímé skupinové stanovení).

Zdroj: CHMI

Tabulka 22 Technická vybavenost domů v Přelouči

technická vybavenost	počet domů	%
celkem	1601	100,00
přípoj na kanalizační síť	1270	79,33
vodovod	1505	94,00
plyn	1249	78,01
ústřední topení	1274	79,58

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

Shrnutí

- Na území města zasahuje zčásti Přírodní památka Mělické labiště. V okolí města se pak nachází několik chráněných oblastí.
- Město Přelouč vytřídí na osobu výrazně více komunálního odpadu než je průměr kraje. V roce 2012 také získalo město ocenění za své aktivity v oblasti třídění odpadu, resp. zpětného odběru elektrozařízení.
- Kvalita ovzduší ve městě není výrazně ovlivňována znečišťovateli v okolí. Navíc i kvalita vody se drží v obou měřených hodnotách organického znečištění v druhé třídě. Přímě v Přelouči se nachází jeden nadlimitní znečišťovatel.